

Isaac Asimov - A Jupiter holdjai

Ajánlás

Ajánlom ezt a könyvet
a Doubleday & Company-nak,
akikkel hét éve vagyok
üzleti kapcsolatban,
de még idáig nem találtam okot
panaszra.

1

Zavar a Jupiter Kilencen

A krémszínű Jupiter szinte tökéletesen kör alakú, a földi Hold látszólagos átmérőjének legfeljebb a fele, de a Naptól való hatalmas távolsága miatt mindössze hetedinyira van megvilágítva. Ennek ellenére lenyűgözően szép látványt nyújtott.

Lucky Starr elgondolkozva bámulta az égitestet. A vezérlőfülke világítása nem volt bekapcsolva, s amikor a képernyő közepén megjelent a Jupiter, tompa fénytől Lucky és a társa halvány árnyképekké váltak.

- Ha a Jupiter belül üres lenne - mondta Lucky Colosnak -, ezerháromszáz Föld méretű bolygót lehetne belegyömöszölni, és még akkor sem telne meg egészen. A súlya nagyobb, mint az összes többi bolygóé együttvéve.

John Bigman Jones, aki százötven centinél akkor sem volt magasabb, ha egy kicsit pipiskedett, de senkinek sem engedte, hogy másként hívja, mint Colos, és rögtön ideges lett, ha a nagyság bármilyen formában szóba került, furcsa módon ellenvetés nélkül hallgatta Lucky fejtegetését.

- De mi a jó az egészben? - kérdezte. - Senki nem tud leszállni rá. Senki nem tud akár csak a közelébe se jutni.

- Lehet, hogy soha nem tudunk landolni rajta mondta Lucky -, de a közelébe fogunk férközni, mihelyt kifejlesztik az agrav hajókat.

- Ha a szíriusziak csinálják - zsörtölődött Colos a stílében -, kötve hiszem, hogy valaha sikerülhet.

- Mindegy, Colos, majd meglátjuk.

Colos apró öklével belecsapott nyitott bal tenyerébe.

- Mars homokja, Lucky, meddig kell még itt várnunk?

Lucky hajóján voltak, a *Bolygó Starron*, amely a Jupiter körüli pályán keringett, miután fölvette a Jupiter Kilencnek, az óriásbolygó legkülső holdjának sebességét.

A mellékbolygó ezermérföldnyi távolságban mozdulatlanul állt előttük. Hivatalosan Adrasteának hívták, de a legnagyobb és a legközelebb eső holdat kivéve, a Jupiter valamennyi mellékbolygóját számmal jelölték. A Jupiter Kilenc átmérője mindössze nyolcvankilenc mérföld, valóban nem több, mint egy aszteroida, de nagyobbak látszott, mint a tizenötmillió mérföldre levő, távoli Jupiter. Alig volt több, mint egy csipkés sziklaszirt, szürkén és fenyegetően száguldott a Nap gyöngye fényében; igazán nem tetszett túl érdekes helynek. Lucky is, Colos is látott már száz ilyet az aszteroidák övében.

Igaz, egy szempontból mégis különbözött az összes többitől. A felszíne alatt ezer ember és sok milliárd dollár dolgozott azon, hogy olyan hajókat állítsanak elő, amelyek közömbösek a tömegvonzás hatásaival szemben.

Lucky azonban mégis szívesebben nézte a Jupitert. Igaz, hogy messze volt (a hajó és a Jupiter jelenlegi távolsága háromötöde volt a Föld és a Vénusz legkisebb távolságának), de még szabad szemmel is lehetett látni a tányérján az elszíneződött zónákat. Halvány rózsaszínű és zöldeskék pacák látszottak, mintha egy gyerek festékebe mártotta volna az ujját, s aztán szétmázolta volna a Jupiter képes felén.

Olyan szép volt, hogy Lucky szinte meg is feledkezett a Jupiter halálos mérgeiről. Colosnak emeltebb hangon kellett megismételnie a kérdést.

- Hé, Lucky, meddig kell még itt várnunk?

- Úgyis tudod a választ, Colos. Amíg meg nem érkezik Donahue parancsnok, hogy fölvegyen bennünket.

- Ezt tudom. Azt viszont nem értem, hogy miért kell rá várnunk.

- Mert megkért rá.

- Vagy úgy. De mégis, mit képzelsz magáról ez a pasas?

- Ő az agrav kísérlet vezetője - felelte türelmesen Lucky.

- Akkor se kell folyton úgy táncolni, ahogy ő fűtül, ezt te is tudod.

Colos pontosan tisztában volt Lucky hatalmával. Lucky teljes jogú tagja volt a Tudományos Tanácsnak, annak a minden ízében összecsiszolódott és ragyogó szervezetnek, amely állandó harcban állt a Föld ellenségeivel, legyenek azok a Naprendszeren kívül vagy belül, vagyis Lucky Starnak nem parancsoltak még a legfőbb közjogi méltóságok sem.

De Lucky úgy vélte, még nem jött el az ideje annak, hogy fitogtassa az erejét. A Jupiter veszélyeit, a mérges gázokat és az elviselhetetlen tömegvonzást már ismerte; ám a Jupiter Kilencen ha lehet, még zűrösebb a helyzet, mivel senki sem tudta pontosan, mitől kell a leginkább tartani, ezért Lucky úgy gondolta, hogy amíg nem tud egy kicsit többet, óvatosan halad előre.

- Légy türelmes, Colos - mondta Lucky.

Colos még morgott egy kicsit, aztán fölkapcsolta a lámpáját.

- De ugye nem a Jupitert fogjuk bámulni egész nap? Atsétált a pilótafülke másik sarkába, ahol a zárt, vízzel teli akváriumban egy apró vénuszi állat ugrált föl és alá. Colos széles szája boldog vigyorgásra húzódott, ahogy rajongva lenézett a kedvencére. A szarvasbéka mindig ilyen boldogsággal töltötte el, igazából mindenki mosolyogni kezdett, ha csak ránézett.

A szarvasbéka a Vénusz óceánjaiban őshonos, apró jószág, néha úgy nézett ki, mintha csupa szemből és lábból állna. A teste zöld volt, békaszerű, és mindössze tizenöt centi hosszú. Két hatalmas szeme kidülledt, mint egy-egy csillogó földi szeder, éles, erősen hajlított csőre szabálytalan időközönként kinyílt és becsukódott. E pillanatban épp behúzta a lábait, és lekuporodott az akvárium aljára, de amikor Colos megkopogtatta a felső burkolatot, a béka mind a hat lába kinyílt, mint az asztalos mérőléce, és az állat olyan lett, mintha gólyalábakon állna.

Csúnya kis teremtmény volt, de Colos imádta, amióta csak először a közelébe került. Ha akarta, ha nem, muszáj volt szeretnie. Más is ugyanezt érezte volna. A szarvasbéka gondoskodott róla, hogy így legyen.

Colos gondosan ellenőrizte a gázpalackot, amely folyamatosan szén-dioxiddal látta el s ezáltal beszívhatóvá tette a szarvasbéka vizét, aztán megnézte, hogy a hőmérséklete biztosan harmincöt fokos-e. (A Vénusz meleg óceánjait szén-dioxidból és nitrogénből álló gázkeverék itatja át. Tiszta oxigén nincs a Vénuszon, kivéve az ember építette kupolás városokat az óceánok sekélyebb részein, de a szarvasbéka ugyancsak kényelmetlenül találta az oxigéndús levegőt.)

- Szerinted elég lesz az alga? - kérdezte Colos, és a szarvasbéka, mintha csak értette volna a megjegyzést, a csőrével lecsipentett egy zöld indát az akváriumban dúsan tenyésző vénuszi növényből, és lassan majszolni kezdte.

- Addig kitart, míg elérünk a Jupiter Kilencre - mondta Lucky, de a következő pillanatban mindketten fölkapták a fejüket a jelfogó összetéveszthetetlen sercegésére.

Miután Lucky ujjai gyors mozdulatokkal beállították a vevőkészüléket, egy zord, öregedő arc jelent meg a képernyő közepén.

- Itt Donahue - közölte élénk hangon.

- Igenis, parancsnok - felelt Lucky. - Már vártuk,

- Akkor nyissák ki a zsilipek csatlakozóalagútját! - A parancsnok arcán zavar - zavar és aggodalom tükröződött, s a kifejezés olyan egyértelmű volt, mintha óriásmeteor nagyságú betűkkel írták volna rá. Lucky az elmúlt hetekben már hozzászokott, hogy épp ilyen arkifejezést lásson az embereken. Például Hector Conway főtanácsos arcán. Lucky szinte fia volt a főtanácsosnak, s az öregúr fölöslegesnek érezte volna, hogy ezúttal csak színlelje az őszinteséget.

A tiszta fehér hajkorona alatt Conway megszokott magabiztos és szeretnivalóan rózsás arcát most gondok szántották.

- Hónapok óta várom az alkalmat, hogy válthassunk egy-két szót.

- Baj van? - kérdezte Lucky csöndesen. Alig egy hónapja tért vissza a Merkúrról, s az azóta eltelt időt New York-i lakásában töltötte. - Egyszer sem kerestél, Hector bácsi.

- Rászolgáltál a pihenésre - mondta mogorván Conway. - Bárcsak meghosszabbíthatnám még egy kicsit!

- De mégis, mi történt, Hector bácsi?

A főtanácsos fáradt tekintete részegeződött az előtte álló nyúlánk, karcsú fiatalemberre, és úgy tetszett, nyugalmat talál annak hűvös, barna szemében.

- A szíriusziak! - mondta hirtelen.

Luckyt felvillanyozta a hír. Lehet, hogy végre szemtől szembe kerül a nagy ellenséggel?

Évszázadok múltak el, mióta az első földi úttörő felfedezők elfoglalták a közelebb eső csillagokat. A Naprendszeren kívüli világokban új társadalmak születtek. Függetlenek voltak, és alig emlékeztettek földi eredetijükre.

A legrégebb és a legerősebb társadalom a szíriuszi bolygókon alakult ki. Új világokon épült föl, ahol a fejlett tudomány érintetlen erőforrásokra települhetett. Nem volt titok: a szíriusziak erősen hitték, hogy ők az emberiség legtokéletesebb képviselői, alig várták az időt, amikor uralmuk alá hajthatják az egész világegyetemet, és azt se nagyon leplezték, hogy legnagyobb ellenségüknek az ősi anyavilágot, a Földet tartják.

A múltban megtettek minden tőlük telhetőt, hogy segítsék a Föld belső ellenségeit, de idáig nem érezték elég erősnek magukat ahhoz, hogy nyílt háborúba keveredjenek.

- Lehet, hogy most üzentek hadat?

- Mi van a szíriusziakkal? - kérdezte Lucky. Conway hátradőlt, ujjaival halkán dobolt az asztalon.

- A Szíriusz évről évre erősebb lesz - mondta a főtanácsos. - Ezt mindannyian tudjuk. De a bolygók nem olyan túlnépesedettek, mint a Föld, mindössze néhány milliónyian élnek rajtuk. Jelenleg még mindig több élőlény lakik a mi Naprendszerünkben, mint a Galaxis többi részében együttvéve. Több tudósunk és több hajónk van; vagyis még előnyben vagyunk velük szemben. De az ürre, képtelenek leszünk megtartani ezt az előnyt, ha a dolgok úgy mennek tovább, ahogy az utóbbi időben alakultak.

- Miért, mi történt?

- A szíriusziak mindenfélét kitalálnak. A Tanácsnak határozott bizonyítékai vannak arról, hogy a Szíriuszon mindent pontosan tudnak az agrar kutatásokról.

- Micsoda? - hökkent meg Lucky. Az agrar terv hétepcséses titok volt; ennél nagyobb titok alig egy-kettő volt a Földön. A tényleges összeszerelési munkákat is azért helyezték át a Jupiter egyik külső holdjára, hogy nagyobb biztonságban dolgozhassanak.

- Nagy Galaxis, hogyan történhetett? Conway keserűen mosolygott.

- Nos, épp ez itt a kérdés. Hogyan történhetett? Mindenféle adatok átszivárognak hozzájuk, és nem tudjuk, hogyan. A legkritikusabb az agrar adatok ügye. Megpróbáltuk megakadályozni. Nincs olyan ember a fejlesztők között, akinek a lojalitását ne vizsgáltuk volna meg a lehető legalaposabban. Nincs olyan elővigyázatossági rendszabály, amit életbe ne léptettünk volna. Ennek ellenére továbbra is kiszivárognak az adatok. Hamis számokat adtunk meg, azok is kimentek. Ráadásul a saját titkosszolgálatunkon keresztül. Csináltunk olyan adatokat, amelyek egyszerűen *képtelenek* kiszivárogni, de ezek is kijutottak.

- Hogyhogy *képtelenek*?

- Úgy szétszórtuk, hogy nincs az az ember - pontosabban legalább fél tucat ember kellene hozzá -, aki össze tudja állítani őket. Mégis kijutottak. Ami azt jelentené, hogy jó néhány ügynöknek kell összedolgoznia ebben a kémhistóriában, és ez egyszerűen hihetetlen.

- Vagy néhányan mindenhová beférkőzhetnek - tűnődött Lucky.

- Ami legalább olyan képtelenség; Én inkább valami új trükkre gyanakszom, Lucky. Érted, hogy mire gondolok? Ha a szíriusziak valami új agykontroll módszert találtak ki, akkor többé nem vagyunk biztonságban. Képtelenek leszünk megszervezni a védelmet ellenük. Még a stratégiánkat sem tudjuk kidolgozni.

- Egy pillanat, Hector bácsi. Nagy Galaxis, várjunk csak! Mi az, hogy új agykontroll módszert? - Lucky mereven az öregemberre szegezte a tekintetét.

- Az térre, Lucky - tört ki a főtanácsos -, kezdek kétségbe esni. Fogalmam sincs, hogy mi történhetett. Gondolom, a szíriusziak kidolgoztak valami új gondolatolvasó, telepátikus módszert.

- De miért kell ettől kétségbe esni? Nagyon is elképzelhetőnek tartom. A gondolatátvitel egyik formáját már legalább ismerjük. A vénuszi szarvasbékákat.

- No igen - mondta Conway. - Erre magam is gondoltam, de a Szíriuszon nincs szarvasbéka. És azt is olvastam, hogy miket állapítottak meg a kutatók. A tudósok szerint több ezer állat együttműködésére van szükség, hogy a telepátia lehetővé váljék. Az viszont, hogy a Vénuszon kívül több ezer szarvasbékát tartsam együtt, egyfelől meglehetősen nehézkes, másfelől könnyen kinyomozható. Szarvasbékák híján viszont képtelenség átvinni a gondolatot.

- Képtelenség, legalábbis a jelenlegi tudásunk szerint - jegyezte meg halkán Lucky. - Az viszont nem zárható ki, hogy a szíriusziak megelőztek bennünket a telepátikus kutatásban.

- Szarvasbékák nélkül?

- Igen, talán egészen más úton indultak el.

- Ezt nem tudom elhinni! - kiáltott dühösen Conway. - Nem tudom elhinni, hogy a szíriusziak olyan problémát tudtak megoldani, ami a Tudományos Tanácsnak nem sikerült.

Lucky szinte elmosolyodott, hogy az öregúr ilyen büszke a Tanácsra, de be kellett ismernie, hogy a büszkeségen túl lehet ebben még valami. A Tudományos Tanácsban a Galaxis legnagyobb koponyáit gyűjtötték össze, és egy évszázad óta nem volt egy fikarcnyi tudományos eredmény sem, amely ne a Tanácstól eredt volna.

Mégsem állhatta meg, hogy egy kicsit meg ne fricskázza az öregurat:

- Robottechnikában azért mégiscsak megelőztek bennünket.

- Abban sem igazán - csattant fel Conway. - Csak az alkalmazásában. A földiek találták föl a pozitronagyat, amely lehetővé tette a modern mechanikus ember megalkotását. Ezt ne felejtse el! Az alap kutatások a Földön folytak. A szíriusziak egyszerűen csak több robotot állítanak elő, és - kicsit habozott - talán pontosítottak egy-két tervezési részletet.

- Erről magam is meggyőződhettem a Marson - mondta kaján vigyorral Lucky.

- Igen, tudom, Lucky. Nagyon meleg helyzet volt.

- De szerencsére túl vagyunk rajta. Most inkább azt nézzük, ami előttünk van! A helyzet a következő: a szíriusziak sikeresen kémkednek, és mi képtelenek vagyunk megakadályozni.

- Igen, erről van szó.
- És gyanítom, hogy azért hívtátál ide, Hector bácsi, mert azt akard, hogy menjek ki a Jupiter Kilencre, és nézzek körül, nem lehet-e valamit megtudni az ügyben.
- Conway komoran bólintott,
- Pontosán ezt szeretném kérni. De ez nem túl tisztességes a részemről. Kicsit megszoktam, hogy úgy gondolhatok rád, mint egy adu ászra, mint az ütőkártyámra, akinek bármilyen problémát oda lehet adni, és biztos lehetek benne, hogy megoldja. De itt most mit tehetnénk? A Tanács megpróbált mindent, de kémet nem találtunk, kémtevékenységnek a nyomára sem tudtunk rábukkanni. Ezek után mit várhatunk féled?
- Nem egyedül tölem. Lesz egy segítségem is.
- Colos? - Az öregúr önkéntelenül elmosolyodott. - Nem csak Colos. Hadd kérdezzek valamit. Tudunk arról, hogy kiszivároghatott-e a Szíriuszra bármiféle információ a Vénuszon folyó szarvasbéka-kutatással kapcsolatban?
- Nem - felelte Conway. - Legalábbis tudomásom szerint nem.
- Akkor szeretnék magammal vinni egy szarvasbékát.
- Szarvasbékát! Szarvasbékát!
- Igen.
- De ennek mi értelme? Egyetlen szarvasbéka szellemi hatósugara rendkívül gyenge. Azzal nem tudsz gondolatot olvasni.
- Ez igaz, de az erősebb érzelmi hullámokat el tudom kapni.
- Azt tényleg megteheted. De mire mész vele?
- Még nem tudom biztosan. De mégis, legalább valami előnyt jelent, amelyet a korábbi nyomozók nem használtak ki. Egy váratlan érzelmi kilengés a beszélgetőtársam részéről esetleg a segítségemre lesz, talán rájövök, hogy mire gyanakodjam, és útmutatóul szolgálhat a további nyomozás irányához. És persze...
- Igen?
- Ha valaki telepatikus képességgel rendelkezik, amely akár természetes úton fejlődött ki, akár valami mesterséges segítség igénybevételével tett rá szert, akkor feltehetőleg sokkal erősebb impulzust bocsát ki, mint pusztán érzelmi hullámozást. Lehet, hogy sikerül egy valóságos gondolatot, egy világos okfejtést is lenyomoznom, mielőtt az illető rájön, hogy nem árt, ha palástolja előttem a bölcsességét. Érted, mire gondolok?
- De az illető a te érzelmeidbe is beleláthat.
- Elméletileg igen, de hogy úgy mondjam, majd vigyázok az érzelmeimre. Nem fog belém látni. Conway arca felragyogott.
- Halvány reménysugár, de az ürre is, remény! Megszerzem a szarvasbékát... De egy dolgot, David - csak ha nagyon nyugtalanodott, akkor mondta ki Conway Lucky valódi nevét, ahogy az ifjú tanácsost gyermekkorában hívták -, szeretném, ha átérezné az ügy fontosságát. Ha nem jövünk rá, hogy miben sántikálnak a szíriusziak, az azt jelenti, hogy ténylegesen leköröznék bennünket. Ebből viszont az következik, hogy a háború kitérését sem lehet többé megakadályozni. Vagyis rajtad áll: háború vagy béke.
- Tudom - mondta Lucky könnyedén.

A parancsnok dühbe gurul

Hát így történt, hogy Lucky Starr, más néven a Földi, és mélynövésű barátja, Jones Bigman Jones, avagy Colos, a Mars szülöttje és neveltje, átutaztak az aszteroidák övéén, hogy kijussanak a Naprendszer külső régiójába. És ugyanezen okból történt, hogy melléjük szegődött az a Vénuszon született, apró teremtmény, amely állat létére tökéletesen alkalmas volt gondolatolvasásra és a gondolat befolyásolására.

Most mintegy ezer mérföldre lebegtek a Jupiter Kilenc fölött, és várták, hogy egy hajlékony szállítócső összekösse a *Bolygó Start* a parancsnok hajójával. A cső a két légszilipet kapcsolta össze, s ezzel lehetővé tette, hogy az utasok anélkül menjenek át egyik hajóból a másikba, hogy az űrruhát föl kelljen venniük. Miután a két hajó levegője összekeveredett, az űrutazáshoz hozzászokott utasnak egyetlen kezdő lökés elég volt, hogy a súlytalanság előnyeit kihasználva beevickéljen a csőbe, és onnan, ahol a cső meghajlott, egy-két jól irányzott könyökmozdulattal haladjon tovább.

A zsilip túlfelén a parancsnok karját pillantották meg először, Megragadták a nyílászáró száját, és úgy taszították be, hogy a parancsnok szinte meg se tántorodva, egy bakugrással bent teremhetett a *Bolygó Starr* lokalizált gravitációs mezőjében (vagy ahogy rendszerint nevezték: az álgrav mezőben). Mindez kitűnően sikerült, és Colos, aki valóban magas szinten űzte az űrutazási technikák minden formáját, elismerően bólintott.

- Jó napot, Starr tanácsos! - szólalt meg nyersen Donahue. Mindig kicsit bajos volt, hogy az ember "jó reggelt!", "jó napot!" vagy "jó estét!" köszönjön-e, tekintve, hogy az űrben nincs se reggel, se dél, se este. Mivel a "jó napot!" tetszett a legsemlegesebbnek, az űrhajósok rendszerint így üdvözölték egymást.

- Jó napot, parancsnok! - mondta Lucky. - Csak nem azért késett, mert valami nehézségbe ütközik a landolásunk a Jupiter Kilencen?

- Nehézségbe? Hát, ahogy vesszük. - Donahue körülnézett, aztán leült az egyik kis pilótaülésre. Kapcsolatba léptem a Tanács központjával, de ők azt mondták, hogy közvetlenül magával beszéljem meg a dolgot, nos, ezért vagyok itt.

Donahue parancsnok izmos, de inas ember volt, és valahogy folyton feszültség vibrált körülötte. Az arcán mély barázdák húzódtak, a haja megszőrkült, de itt-ott még látszott, hogy régebben barna volt. A kézfejen kiduzzadtak a kék erek, s a szavak szinte kirobbantak belőle, olyan gyors egymásutánban hagyták el az ajkát.

- Mit kell velem megbeszélnie, uram? - kérdezte Lucky.

- Nos, röviden, tanácsos. Azt akarom, hogy térjen vissza a Földre.

- De miért, parancsnok?

Donahue nem nézett egyenesen Luckyra, míg beszélt.

- Baj van a munkások hangulatával. Az embereimet egyfolytában és megállás nélkül kihallgatják, zaklatják és faggatják. Minden alkalommal ártatlannak találják őket, ennek ellenére másnap újrakezdődik a vizsgálat. Márpedig az embereim ezt nem szeretik, maga se szeretné. Nem szeretik, hogy állandóan gyanúsítgatják őket. És én teljes mértékben igazat adok nekik. Az agrar hajónk már majdnem kész, és a pillanat a legkevésbé sem alkalmas, hogy zaklassák az embereimet. Azt beszéljük, hogy sztrájkolni fognak.

- Lehet, hogy az emberei minden gyanún felül állnak, ennek ellenére továbbra is kiszivárognak az információk - mondta hűvösen Lucky.

Donahue vállat vont.

- De nyilván máshonnan származnak. Tatán... Elhallgatott, aztán hirtelen valami oda nem illő nyájjasság költözött a hangjába. - Mi ez?

Colos követte Donahue tekintetét, és hirtelen azt mondta:

- A szarvasbékánk, parancsnok, én pedig Colos vagyok.

Donahue-nak fel se tűnt, hogy Colos bemutatkozott. Ehelyett odament a szarvasbékához, és belebámult a vízzel telt, zárt akváriumba:

- Ez, ugye, a Vénuszról származik?

- Így van.

- Hallottam róluk. Bár még sose láttam. Édes kis vízitündérek, igaz?

Lucky kaján örömet érzett. Nem találta különösnek, hogy egy komoly megbeszélés közepén a parancsnok hirtelen elragadtatott rajongásban törjön ki egy kis vénuszi élőlény miatt. Erről maga a szarvasbéka gondoskodott.

A kis élőlény fekete szeme most épp rászegeződött Donahue-ra, miközben hosszan kinyújtható lábain imbolygott, és halkán csettintgetett papagájszerű csőrével. Ez az állat az egész ismert világegyetemben a túlélés csodája volt. Nem voltak védekező fegyverei, se másféle hadfelszerelése. Nem volt se karma, se foga, de még szarva se. A csőrével tudott ugyan harapni, de ezzel a harapással nálánál nagyobb állatban nemigen tett kárt.

Mégis akadálytalanul szaporodott a vénuszi óceánok algával borított felszínén, és egyszerűen azért, mivel kontrollálni tudta az érzelmeiket, az óceán mélyén lakó kegyetlen ragadozók közül egy sem zavarta meg az életét. Ösztöneivel rávett minden más élőlényt, hogy szeresse őt, hogy barátságosan közeledjen hozzá, és eszébe se jusson bántani. Így maradtak fenn a szarvasbékák. Sőt, nemcsak fennmaradtak. Egyre jobban szaporodtak.

És most ez a szarvasbéka egészen nyilvánvalóan baráti érzésekkel töltötte el Donahue-t, olyannyira, hogy a mogorva katona az ujjával éppen megérintette az akvárium falát, és hangos kacagásban tört ki, amikor az ujját lefelé húzva az állat is behúzta a fejét, és összecukló lábai mentén lesüllyedt az akvárium fenekére.

- Nem gondolja, Starr, hogy egyet-kettőt mi is kaphatnánk a Jupiter Kilencre? - kérdezte. - Nagyon vágyunk valami babusgatnivaló háziállatra. Néhány kedvenc sokkal otthonosabbá tenné a szállásunkat.

- Nem túl praktikus - mondta Lucky. - Nagyon bajos a szarvasbékák tartása. Szén-dioxiddal átitatott rendszerben lehet csak tartani őket. Az oxigén egyszerűen méreg a számukra. És ettől olyan bonyolult az egész.

- Úgy érti, hogy nem lehet nyitott akváriumban tartani őket?

- Rövid ideig lehet. A Vénuszon is így vannak, ott nagyon olcsó a szén-dioxid, vagy bármikor visszatehetik őket az óceánba, ha boldogtalanok látszanak. Az űrhajón persze, vagy ott, ahol nincs levegő, az ember nem adagolhatja folyton a szén-dioxidot, ezért a legjobb egy zárt rendszer.

- Ó! - A parancsnok arcán csalódott mosoly suhant át.

- De visszatérve a megbeszélésünk eredeti témájához - mondta fűgén Lucky -, sajnos ellent kell mondanom a javaslatának, hogy távozzak. Kaptam egy megbízatást, és azt végre kell hajtanom.

Úgy tűnt, beletelt néhány másodpercbe, míg a parancsnok felszabadult a szarvasbéka hatása alól. De végül is elsötétült az arca.

- Biztos vagyok benne, hogy nem érti az egész helyzetet. - Hirtelen megfordult, és lenézett Colos-ra. - Gondoljon például a társára.

A kis marsbelinek megmerevedett a dereka, és elvörösödött.

- Bigmannek hívnak - közölte emelt hangon -, de ezt már mondtam.

- Lám, milyen megtévesztő lehet az ember neve - jegyezte meg Donahue.

Lucky ugyan rögtön nyugtatótag rátette a kezét kis barátja vállára, de ez már nem segített. Colos üvölteni kezdett:

- A nagyság nem feltétlenül a külsőségekben van, jó uram. A nevem Bigman, és igenis "nagy ember"-nek érzem magam magához vagy bárki máshoz képest, aki gúnyolódni akar velem, függetlenül attól, hogy mennyit mutat a mérőléc. És ha nem hiszi... - Ingerülten megrázta a bal vállát. - Hagyj már békén, Lucky! Ez a haver...

- Várnál egy pillanatig, Colos? - nógatta a barátját Lucky. - Próbáljuk kideríteni, hogy mit akar mondani a parancsnok.

Donahue elképedt Colos váratlan szózuhatagától.

- Biztosíthatom önöket, hogy senkit sem akarom bántani a megjegyzésemmel. Ha netán megsértettem volna, nagyon sajnálom.

- Megsérteni? - kérdezte nyíró hangon Colos. Engem? Egy dolgot jegyezzen meg velem kapcsolatban, jó uram: én soha nem veszttem el a fejem, és amíg mentegetőzik, én hajlandó vagyok el is felejtani az egészet. - Megrántotta az övét, aztán egy nagyot csapott a narancs- és skarlátvörös színű, térdig érő csizmájára, amelyet még a Marson, gépkészüléként örökölt, és ami nélkül soha nem jelent meg a nyilvánosság előtt (hacsak másik, legalább ilyen izléstelen színösszeállítású csizmával nem váltotta fel).

- Szeretnék nagyon őszintén beszélni magával, tanácsos - mondta Donahue, és ismét Lucky felé fordult. - Közel ezer ember dolgozik a kezem alatt itt, a Jupiter Kilencen, és mindegyik nagyon kemény gyerek. Annak is kell lenniük. Messze kerültek az otthonuktól. Nehéz munkát végeznek. Nagy kockázatot vállalnak. Mostanra kialakult a saját életfilozófiájuk, és meg kell mondanom, hogy az is csupa vaskos tételből áll. Például szeretik elverni az újonnan jötteket, és nem is akárhogyan. Az új fiúk ezt gyakran rosszul tűrik, és inkább hazamennek. Néha meg is sebesülnek. De ha kibírják, akkor beveszik őket a csapatba.

- Ezt hivatalosan eltűrik? - kérdezte Lucky.

- Nem. De nem hivatalosan elnézik. Az embereknek kell valami szórakozás, és nem engedhetjük meg, hogy elhidegüljenek tőlünk, ha beavatkozunk a kedvenc játékukba. Idekint nehéz helyettesíteni az igazán jó munkásokat. Tudja, nem túl sokan hajlandók kijönni a Jupiter holdjaira. Aztán meg a beavatás abban is a segítségünkre lehet, hogy kiszuperáljuk az alkalmatlanokat. Aki az első megpróbáltatást se viseli el, azzal végül más szempontból úgylis kudarcot vallanánk. Ezért figyelmeztettem a barátját.

A parancsnok sietve fölemelte a karját.

- De most ne értsenek félre! Megértem, hogy a társa belül nagy és roppant ügyes, meg amit akarnak. De vajon kibírja a rá váró megpróbáltatásokat? És maga, tanácsos?

- Úgy érte, a verést?

- Nem lesz könnyű, tanácsos - mondta Donahue. - Az embereim tudják, hogy maguk jönni fognak. Valahogy kiszivárognak a hírek.

- Igen, ezt én is tudom - dörmögte Lucky. A parancsnok mogorva képet vágott.

- Mindenesetre tudják: azért jön, hogy folytassa a kihallgatásokat, így hát nem fognak kesztyűs kézzel bánni magával. Csúnyán viselkednek, és bántani fogják magát, Starr tanácsos. Épp ezért, az agrar program kedvéért, az embereim miatt és saját maga miatt is kérem, hogy ne szálljon le a Jupiter Kilencre. Ennél világosabban képtelen vagyok ezt a tudomására hozni.

Colos elhűlve szemlélte a Luckyn végbemenő változást. Egy pillanat alatt eltűnt róla a megszokott hűvös jólneveltség. Mélybarna szeme villámokat szórt, és vékony, kedves arcán az egyenes vonalak olyan alakot öltöttek, amelyet Colos eddig nemigen látott: elszánt düh sugárzott róla. Lucky nyúlánk alakján megfeszült minden izom.

- Donahue parancsnok - mondta harsány hangon Lucky -, én a Tudományos Tanács tagja vagyok. Csakis a Tanács fejének és a Szoláris Konföderáció elnökének tartozom felelősséggel, Tekintve, hogy rangban ön fölött állok, ön köteles alávetni magát az elhatározásaimnak és engedelmeskedni a parancsaimnak. Számomra az ön imént elmondott figyelmeztetése azt bizonyítja, hogy ön alkalmatlan a feladat ellátására. Kérem, ne szóljon közbe; hallgasson végig! Ön láthatólag nem ura az embereinek, és képtelen arra, hogy parancsoljon nekik. És most jól figyeljen: le fogok szállni a Jupiter Kilencre, és folytatom a kihallgatásokat. Én majd kezelésbe veszem az embereit, ha ön képtelen rá.

Kis szünetet tartott, mialatt a másik csak hápogott, és képtelen volt megszólalni.

- Megértett, parancsnok? - csattant fel Lucky. Donahue parancsnok arca a felismerhetetlenségig eltorzult, de végül sikerült kinyögnie:

- Ezt a Tudományos Tanács elé viszem. Velem egy pimasz senkiházi nem beszélhet így, akár tanácsos, akár nem. Kiállom az összehasonlítást a hadsereg bármelyik vezetőjével szemben. Mi több, a jelentésembe fölveszem azt is, hogy figyelmeztettem magát, és ha bántódása esik a Jupiter Kilencen, örömmel állok a haditörvényszék elé. Nem fogok segíteni magának. Sőt remélem - remélem, hogy megtanítyák kesztyűbe dudálni, maga...

Megint egyszer elakadt a szava. Sarkon fordult, és megindult a nyílászáró felé, amely a csövön keresztül a saját hajójához vezetett. Bemászott, de mérgében elvettette az egyik kapaszkodót, és bebukfencezett rajta.

Colos megilletődve figyelte, ahogy a parancsnok sarka is eltűnik a csőben. Donahue annyira dühbe gurult, hogy a kis marsbeli szinte a saját agyában érezte a feszültséget, olyan volt, mintha hőhullámok rohantak volna át a testén.

- Húha, ez a fickó tényleg begurult - ismerte el Colos.

Lucky bólintott.

- Dühös volt. Semmi kétség.

- Figyelj, lehet, hogy ő a kém - mondta Colos. - ő tud a legtöbbet. Neki van a legjobb alkalma fecsegni.

- De épp ezért őt faggatják ki a legalaposabban, vagyis kétséges a teóriád. De egy kísérletben legalább segített, ezért ha legközelebb találkozunk, elnézést fogok kérni tőle.

- Elnézést kérni? - Colos elszörnyedt a közléstől. Szilárdan hitte ugyanis, hogy elnézést mindig a másiktól kell kérnie. - De miért?

- Ugyan már, Colos, csak nem hiszed, hogy tényleg komolyan gondoltam, amiket mondtam?

- Nem is voltál mérges?

- Nem igazán.

- Akkor csak színlelted?

- Így is mondhatjuk. Azt akartam, hogy dühbe guruljon, de nagyon, és sikerült. Ezt első kézből meg tudtam állapítani.

- Első kézből?

- Miért, te nem? Nem érezted, ahogy elárasztott a dühe?

- Mars homokja! A szarvasbéka!

- Hát persze. Felfogta a parancsnok mérget, és közvetítette felénk. Tudni akartam, hogy egyetlen szarvasbéka képes-e rá. Kipróbáltuk a Földön, de amíg nem próbáltuk ki az itteni erőviszonyok között is, nem voltam benne biztos. Most viszont már kétségtelen, hogy képes rá.

- Nagyon ügyesen közvetített.

- Tudom. Vagyis legalább azt bizonyítja, hogy ha több nem is, de egy fegyverünk már van.

3

Az agrav folyosó

- Ügyes voltál - mondta hevesen Colos. - Ezek szerint a legjobb úton haladunk.

- Hohó! - kiáltott hirtelen Lucky. - Ne siess annyira, barátom! Ez nem speciális fegyver. Az erős érzelmeket érzékeljük, de nem biztos, hogy épp azt az egyet is felfogjuk, amely a rejtély kulcsát jelentené. Ez olyan, mint hogy van szemünk. Nézzük vele, de lehet, hogy a valóságot soha nem látjuk meg.

- Te meg fogod látni - mondta Colos őszintén.

A zuhanás a Jupiter Kilenc felé Colost nagyon erősen emlékeztette az aszteroidák övében végzett hasonló műveletekre. Ahogy Lucky magyarázta a kifelé vezető úton, a legtöbb csillagász valószínűleg aszteroidának tartja a Jupiter Kilencet; egy meglehetősen nagy aszteroidának, amelyet sok millió évvel ezelőtt ejtett fogságba a Jupiter hatalmas gravitációja.

Tény, hogy a Jupiter olyan sok aszteroidát ejtett foglyul, hogy itt, tizenötmillió mérföldre az óriásbolygótól, egy kizárólag a Jupiterhez tartozó miniatűr aszteroidaöv képződött. Az aszteroida mellékbolygók közül a négy legnagyobb - negyventől százmérföldes átmérővel - a Jupiter Tizenkettő, a Tizenegy, a Nyolc és a Kilenc. Ehhez jön még legkevesebb száz további hold, amelyeknek egy mérföldnél nagyobb az átmérőjük, de ezek nem kaptak számot, nem is tartották őket semmire. A röppályájukat is csak az utóbbi tíz évben írták le, amikor a Jupiter Kilencet megtették antigravitációs kutatóközpontnak, és az ide-oda utazások miatt fontos lett a környező űr benépesítése.

A közeledő hold beszipantotta az eget, és hegycsúcsok meg sziklás csatornák világa lett belőle, amelyet sok milliárd éves története során egy pillanatig sem lágyított a levegő jótékony hatása.

- Mondd, Lucky, egyébként mi a fenének hívják Jupiter Kilencnek? - kérdezte még mindig gondolataiba merülve Colos. - Az atlasz szerint nem ez a kilencedik, ha a Jupiter felől nézzük. A Jupiter Tizenkettő sokkal közelebb van.

Lucky elmosolyodott.

- Az a baj veled, Colos, hogy egy kicsit meg vagy zavarodva. Mivel a Marson születél, azt gondolod, hogy az emberiség a teremtés óta cikázik az űrben. Nézd, fiú, legfeljebb ezer éve találták ki az első űrhajót.

- Ezt én is tudom - felelte sértődötten Colos. - Nem vagyok ennyire tudatlan. Én is jártam iskolába. Nem

kéne folyton azzal a fene nagy eszeddel henegni.

Lucky arcán mosoly terült szét, behajlított ujjaival megkocogtatta Colos koponyáját.

- Itthon vannak?

Colos ökle megindult Lucky mellkasa felé, de Lucky félúton elkapta, és mozgásképtelenné tette kis barátját.

- A dolog roppant egyszerű, Colos. Mielőtt feltalálták volna az űrutazást, az emberiség a Földhöz volt kötve, és a Jupiterről csak annyit tudtak, amennyit a távcsöveiken keresztül láttak belőle. A holdak abban a sorrendben vannak megszámozva, ahogyan felfedezték őket, érted már?

- Ó - mondta, és hirtelen kiszabadította magát. Szegény ősök! - Nevetett, mint mindig, ha eszébe jutott, hogy az emberiség egyetlen földgolyón van összezsúfolva, és vágyódva bámul kifelé, még aközben is, míg ő Lucky szorításából próbálja kiszabadítani magát.

Lucky folytatta:

- Természetesen a Jupiter négy nagy mellékbolygója is meg van számozva: Egy, Kettő, Három, Négy, de ezeket a számokat nemigen használják. Inkább a másik nevük hangzik ismerősebben: az Ió, az Európa, a Ganümedész és a Kallisztó. A legközelebbi hold egy kis mellékbolygó, a Jupiter Öt, a távolabbiak neve Hattól Tizenkettőig tart. A Tizenkettő fölöttiket csak azután fedezték föl, miután kitalálták az űrutazást, és az ember elérte a Marsot meg az aszteroidák övét... Most nézz ki! Lassan készülődhetünk a leszálláshoz.

Elképesztő, gondolta Lucky, hogy mindaddig, míg az ember a közelébe nem kerül, milyen parányinak gondol egy nyolcvankilenc mérföld átmérőjű világot. Persze egy ilyen világ kicsi a Jupiterhez vagy akár a Földhöz képest. Tegyük finoman a Földre, s az átmérője olyan kicsi, hogy szépen elférne Connecticut államban, anélkül hogy leögná róla; s a felszíne kisebb, mint Pennsylvania területe.

És mégis, ha az ember oda jut, hogy belépjen ebbe a parányi világba, amikor észreveszi, hogy a hajója körül bezárul egy hatalmas zsilip, és óriási horgonyok kezdik mozgatni (amelyek a szinte zéró gravitációs erő és a teljes tehetetlenség ellenében dolgoznak), vagy amikor betolják egy óriási barlangba, amely száz *Bolygó Starr* méretű hajót képes befogadni, nos, ilyenkor nem érzi többé parányinak ezt a világot.

S aztán, ha az egyik iroda falán elébe kerül a Jupiter Kilenc térképe, és áttanulmányozza a föld alatti barlangok és folyosók hálózatát, amelyekben valami bonyolult programot hajtanak végre, akkor már valóban hatalmasnak fogja érezni. A térképen mind függőleges, mind vízszintes kiterjedésében lehet látni a Jupiter Kilencen folyó munkálatokat, és bár a holdnak csak egy kis részét használták erre a célra, Lucky észrevette, hogy egyik-másik folyosó több mint két mérföld mélyen hatol a bolygó felszíne alá, mások viszont közvetlenül a felszín alatt majdnem száz mérföld hosszan terülnek el.

- Iszonyú nagy munka lehetett - mondta halkan a mellette ülő hadnagynak.

Augustus Nevsky hadnagy kurtán biccentett. Makulátlanul csillogó egyenruhát viselt. Mereven előreálló, rövid, szőke bajusza volt, és távol ülő kék szemével folyton egyenesen előrenézett, mint aki állandóan feszülten figyel a beszélgetőpartnerét.

- És még mindig terjeszkedünk - tette hozzá nem kis büszkeséggel.

Alig negyedórája mutatkozott be, amikor Lucky és Colos átért a hajójába, mondván, hogy Donahue parancsnok őt nevezte ki Luckyék személyes kísérlőjének.

- Kísérlőnek? - kérdezte Lucky tréfálkozva. - Talán inkább őrnök, hadnagy. Ön fel van fegyverezve.

A másik arcából az érzelmenek minden nyoma eltűnt.

- A fegyverem az ügyeletes tisztí felszereléshez tartozik, tanácsos. Rá fog jönni, hogy itt szüksége van kísérlőre.

De úgy tetszett, nyugodt maradt, és közönséges emberi érzelmek látszottak rajta, amint a vendégek elragadtatott dicséretét hallgatta a kutatóprogrammal kapcsolatban.

- Természetesen a szignifikáns gravitációs tér hiánya megvalósíthatóvá tesz bizonyos mérnöki trükköket, amelyeket a Földön nem tudnánk alkalmazni mondta a hadnagy. - A föld alatti folyosókat például gyakorlatilag nem kell aládúcolni.

Lucky bólintott, aztán azt mondta:

- Ha jól tudom, nagyjából indításra kész az első agrav hajó.

A hadnagy egy pillanatig nem szólt semmit. Az arcáról megint eltűnt minden érzés vagy árulkodó kifejezés. Aztán mereven annyit mondott:

- Először megmutatom a szálláshelyüket. A legkönnyebben az agravon keresztül lehet megközelíteni, tehát szeretném rábeszélni, hogy menjünk egy agrav folyó...

- Hé, Lucky! - kiáltott fel izgatottan Colos. - Ide nézz!

Lucky megfordult. Egy macskakölyköt láttak maguk előtt, amely szürke volt, mint a füst, és olyan ünnepélyes szomorúsággal nézett, ahogyan csak macskák tudnak, a hátát viszont készségesen görbítette Colos behajlított ujjai alá. Végül dorombolni kezdett.

- Mondta a parancsnok, hogy itt imádják a háziállatokat - szólalt meg Lucky. - Ez a magáé, hadnagy?

A tiszt elpirult.

- Ebben mindannyian bűnrészesek vagyunk. Van itt még néhány másik macska. Időnként feljönnek a szállítóhajókra. De van egy-két kanári is, hosszú farkú törpepapagáj, fehér egér, aranyhal. Ilyesmik. Olyan izé, mint a maguké, az nincs. - S a szemében, ahogy a Lucky hóna alatt megbúvó akváriumra esett a pillantása, irigység szikrázott.

Am Colos a macskára összpontosított. A Marson nem voltak élő állatok, és a földi szőrös, puha kedvencek mindig az újdonság varázsával hatottak rá.

- Úgy látszik, kedvel.

- Nőstény - közölte a hadnagy, de Colos nem figyelt rá. A macska mereven fölcsapta a farkát, csak a végét biggyesztette le egy picit, aztán élesen begörbítve a hátát, úgy vonult el Colos előtt, hogy előbb az egyik oldalát, aztán a másikat kínálta oda a kis ember finoman cirógató ujjainak.

Aztán a dorombolás abbamaradt, és Colos agyán egyetlen lázas és mohó vágy villant át.

Ez egy pillanatra meghökkentette, s csak ezután vette észre, hogy a macska abbahagyta a dorombolást, és az állat kissé megroggyant, hogy évmilliók óta beléivódott ösztönös, feszült, vadászó testtartást öltön fel.

A macska vágott, zöld szeme egyenesen a szarvasbékára szegeződött.

De ez az érzés, bármennyire macskaszerű volt is, amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan el is tűnt. A macska lágyan megkopogtatta a Lucky kezében lévő akváriumot, kíváncsian bekukucskált rajta, és elégedetten dorombolt.

A cica is megkedvelte a szarvasbékát. Kénytelen volt.

- Azt mondta, hadnagy - szólalt meg Lucky -, hogy az agravon keresztül kell megközelítenünk a szálláshelyünket. Lenne szíves megmagyarázni, hogy ez mit jelent?

A hadnagy, aki ugyancsak teljes elragadtatással bámulta a szarvasbékát, egy pillanatig eltűnődött, hogy összeszedje a gondolatait, mielőtt válaszol:

- Igen. Roppant egyszerű. Itt, a Jupiter Kilencen mesterséges gravitációs erőterei vannak, éppúgy, mint bármelyik aszteroidán vagy űrhajón. Az erőtereket a főfolyosókon alakítottuk ki, egymás mellett, s így az ember mindkét irányban végigzuhanhat. Olyan, mint amikor a Földön valaki egyenesen beleesik egy gödörbe.

Lucky bólintott.

- Milyen gyorsan zuhan az ember?

- Nos, ez a lényeg. Rendesen a gravitáció állandóan vonzza a testet, s így az ember egyre gyorsabban zuhan...

- Épp ezért kérdeztem - szúrta közbe szárazon Lucky.

- Az agravban viszont nem. Az agrav valóban a-grav: vagyis gravitációmentes. Az agravot arra lehet használni, hogy abszorbeálja a gravitációs energiát, ha tetszik, raktározza vagy alakítsa át. Vagyis csak olyan gyorsan zuhanunk, ahogy akarjuk, és nem gyorsabban. Mivel a másik irányban is van gravitációs erőter, az ember le is lassulhat. Egy agrav folyosó, amelyben két álgavitációs tér van, rendkívül egyszerű, s egyben ugródeszkát jelent az agrav hajókhoz is, amelyek egyirányú gravitációs térben működnek. Nos, a mérnökök lakónegyede, ahol a maguk szobái lesznek, alig egy mérföldre van innen, és a legközvetlenebb út az A-2 folyosón át vezet hozzá. Készen vannak?

- Mihelyt elmagyarázza, hogy működtessük az agravot.

- Nem nehéz. - Nevsky hadnagy kiosztott egy-egy könnyű felszerelést, felkötözte a vállukra és a derekukra, közben gyorsan elmagyarázta a kezelőgombok működését.

Aztán azt mondta:

- Kérem, kövessenek, uraim, a folyosó mindössze néhány méterre van ebben az irányban.

Colos kicsit tévovázott a folyosó bejáratánál. Nem magától az űrtől vagy a zuhanástól félt. De idáig egész életében ahhoz szokott hozzá, hogy két pont közötti hiányosságot marsbeli vagy annál kisebb gravitációs körülmények között hidaljon át. Ezúttal a pszeudograv mező a normális földi gravitáció szerint működött, s ennek hatására a folyosó sem volt más, mint egy ragyogóan kivilágított lyuk, amely láthatóan egyenesen tartott lefelé, annak ellenére, hogy a valóságban (legalábbis Colos agya ezt súgta) a hold felszínéhez közel, azzal párhuzamosan futott.

- Nos, ez az utazósáv vezet a mérnöki lakónegyed felé - mondta a hadnagy. - Ha a másik oldal felől közelítenénk meg, akkor a "lent" a másik irányban látszana. De az agrav megfelelő kezelőgombjainak benyomásával meg is cserélhetnénk a "fent"-et és a "lent"-et.

Meglátta Colos arckifejezését és azt mondta:

- Menet közben majd megérti a lényegét. Egy idő után teljesen természetessé válik.

Belépett a folyosóra, de egy centit sem zuhant. Olyan volt, mintha egy láthatatlan dobogón állna.

- Zéróra állították a számtárcsát? - kérdezte komolyan.

Colos így tett, és abban a pillanatban a gravitáció érzése teljesen megszűnt. Ő is belépett a folyosóra. Most a hadnagy nagyot fordított egyet a saját műszerfalának középső gombján, mire süllyedni kezdett, és egyre gyorsabban merült alá. Lucky indult utána, Colos pedig, aki inkább dupla gravitációs erővel végigzuhanhat volna a

folyosón, és ízzé-porrá törte volna magát, mint hogy ne azt tegye, amit Lucky, mély lélegzetet vett, és hagyta, hogy zuhanni kezdjen utánuk.

- Állítsák vissza nullára - kiáltotta a hadnagy -, akkor állandó sebességgel fognak zuhanni. Próbálják meg.

Bizonyos időközönként zöldes fényvel világító táblák közeledtek feléjük, majd haladtak el mellettük, s a táblákon ezt olvashatták: MARADJ EZEN AZ OLDALON. Egyszer a másik irányba haladó (vagyis hogy zuhanó) ember alakja villant föl. Sokkal gyorsabban ment, mint ők.

- Előfordul, hogy két ember összeütközik, hadnagy? - kérdezte Lucky.

- Nemigen - felelte a hadnagy. - A tapasztalt zuhanó figyelni a többieket, akik esetleg meg akarják előzni, vagy akiket ő akar megelőzni, másrészt elég könnyű gyorsítani vagy lassítani. Persze van úgy, hogy a srácok szándékosan ütköznek. Ez amolyan kötekedés, amely rendszerint vállcsonttöréssel végződik. - Hirtelen Luckyra nézett. - A fiaink elég durva játékokat találnak ki.

- Tudom - mondta Lucky. - A parancsnok figyelmeztetett rá.

Colos, aki lefelé nézett a jól kivilágított alagútba, amelyben egyre mélyebbre süllyedt, hirtelen jókedvűen felkiáltott:

- Hé, Lucky, ez tényleg mókás, ha hozzászokik az ember - s azzal a pozitív tartományba forgatta a műszer gombját.

Mostantól gyorsabban süllyedt, a feje Lucky lábával került egy vonalba, aztán gyorsuló tempóban egyre távolodott tőlük.

Nevsky hadnagy azonnal riadót fújt:

- Álljon meg, maga idióta! Forgassa vissza a negatív tartományba!

Lucky ellentmondást nem tűrő hangon kiáltott utána:

- Colos, lassíts!

Lassan beérték, de a hadnagy még mindig dühösen ordibált.

- Ilyet soha ne tegyen! Mindenféle korlátok és kiszögellések vannak a folyosókon, és ha nem ismeri az utat, pont akkor fog beléjük ütközni, amikor azt hiszi, hogy megúsza.

- Figyelj, Colos! - mondta Lucky. - Tartsd a szarvasbékát! Ez majd ad egy kis felelősségérzetet, és talán viselkedni is fogsz tőle.

- Ó, Lucky - kiáltott zavartan Colos. - Csak egy kicsit eleresztettem magam. Mars homokja, Lucky...

- Jól van - mondta Lucky. - Nem történt semmi baj - mire Colos képe azonnal felragyogott.

Colos újra lenézett. Állandó sebességgel a zuhanás nem egészen ugyanaz, mint az űrbeli szabadesés. Az űrben úgy tetszett, hogy semmi sem mozog. Lehet, hogy az űrhajó óránként több százezer mérföldes sebességgel száguld, az embernek esetleg mégis az az érzése, hogy körben minden mozdulatlan. A távoli csillagok soha nem mozdulnak el.

Itt viszont körben minden mozgott. A fények, a nyílászárók, a folyosót szegélyező számtalan berendezés mind egy-egy villanással suhant tova.

Az űrben az ember tudta, hogy nincs "fönt" és "lent", itt ugyanúgy nem volt, de ettől valahogy rossz érzése támadt. Mindaddig, míg "lefelé" nézett, a lába alá, úgy tűnt, hogy arra van "lefelé", és ez jó volt. Igaz, amikor viszont "föl"-nézett, hirtelen úgy érezte, hogy a "fönt" valójában "lent" van, szóval hogy fejfelé állva zuhan "fölfelé". Inkább gyorsan megint a lába felé kezdett nézni, hogy elűzze ezt a különös érzést.

- Ne dőljön túlságosan előre, Colos - szólt rá a hadnagy. - Az agrav egyenesen tartja magát a zuhanás irányában, de ha a kelleténél jobban előredől, akkor könnyen felborul, és elkezd bukfacezni.

Colos fölegyenesedett.

- Persze nem végzetes, ha pörögni kezd - jegyezte meg a hadnagy. - Ha az ember megszokja az agravot, akkor föl tud egyenesedni. A kezdők kissé bajosnak találják. De most lassítanunk kell. Forgassák a gombot a negatív tartományba, és hagyják is ott. Körülbelül mínusz öt foknál.

Míg beszélt, lelassult, és föléjük került. A lába Colos szemének vonalában himbálódzott.

Colos elforgatta a gombot, és kétségbeesetten próbált egy vonalba kerülni a hadnaggal. És ahogy lelassult, a "fönt" és a "lent" hirtelen határozott irányt öltött, csakhogy rosszul. Tényleg a feje tetején állt.

- Hé - kiáltott -, a fejembe száll a vér.

- A folyosó oldalában vannak lábtámaszok - mondta éles hangon a hadnagy. - Mihelyt elér egyet, a lábujja hegyével kapaszkodjon belé, aztán gyorsan engedje el.

A hadnagy úgy tett, ahogy mondta. A feje kifelé pördült, aztán a fej és a láb helyet cserélt. Még egy kicsit imbolygott, és ezért úgy állította meg magát, hogy egy gyors mozdulattal megérintette a falat.

Ezek után Lucky következett, és Colos, aki apró lábával összeviessza kalimpált, csak nagy nehezen tudott elkapni egy lábtámaszt. Hirtelen megpördült, s így a könyökével érintette meg a falat, ami kicsit kellemetlenebb volt, mint ahogy szeretne volna, de végre sikerült fölvennie a helyes irányt.

Újra helyére került a világ. Mostantól már nem zuhan, hanem emelkedett, mintha ágyúból lőtték volna ki, s a gravitáció ellenében egyre lassabban és lassabban emelkedett, de végre fejfelé.

Már csak lassan vánszorogva emelkedtek, amikor Colos feszengve újra lenézett a lába felé, és azt gondolta: Mindjárt megint lezuhanunk. A folyosó hirtelen egy végtelenül mély kútnak látszott, és ettől összeszorult a

gyomra.

De a hadnagy azt mondta:

- Fordítsák zéróra - és a következő másodpercben nem lassultak tovább. Úgy emelkedtek fölfelé, mintha egy síma, lassú liftben állnának, míg el nem érték a keresztező szintet, ahol a hadnagy egyik lábával elkapott egy lábtámaszt, és lebegve megállt.

- Íme, a mérnökök lakónegyede, uraim - közölte velük.

- És - tette hozzá halkan Lucky - a fogadóbizottság.

Mivelhogy a folyosó végén férfiak vártak rájuk, lehettek legalább ötvenen.

- Említette, hogy szeretik a durvább játékokat, hadnagy - mondta Lucky -, és lehet, hogy épp most akarnak játszani.

Határozottan kilépett a folyosóra. Colosnak kitágult az orrcimpája az izgalomtól, és hálás volt, amiért végre az álgavitáció szilárd talaját érezhette a lába alatt, szorosán megmarkolta a szarvasbéka akváriumát, és Lucky sarkában maradván megindult, szemközt a Jupiter Kilenc rájuk váró lakóival.

4

Beavatás

Ahogy Nevsky hadnagy a sugárpisztoly ravaszára tette a kezét, igyekezett tekintélytől recsegő hangon megszólalni:

- Mit csinálnak itt, emberek?

Itt-ott felmorajlott a tömeg, de a nagy többség csöndben maradt. A szemek egy emberre szegeződtek, arra, aki elől állt, mintha mindenki azt várta volna, hogy ez a férfi megszólaljon.

A csoport vezetője mosolygott, és arcán a ráncok úgy rendeződtek el, hogy jóakarát sugárzott róla. Középen elválasztott, egyenes szálú hajában volt egy világos narancsszínű tincs. Széles pofacsontja volt, és rágógumin kérődzött. Rajta is, akárcsak a többiekén, szintetikus szálból készült ruha volt, de a többiekével ellentétben az ő ingét és nadrágját hatalmas és vaskos rézgombok díszítették. Négy darab az ingmellén, egy-egy a két zsebén, és négy darab mindkét nadrágszárán: összesen tizennégy. Látszólag semmilyen célt nem szolgáltak, kizárólag díszek voltak.

- Jól van, Summers - mondta a hadnagy, és ehhez a férfihoz fordult -, mit csinálnak itt ezek az emberek? Summers halk, behízelt hangon szólalt meg:

- Arról van szó, hadnagy, hogy gondoltuk, milyen szép lenne, ha fogadnánk az újonnan jöttet. Sokat leszünk együtt vele. Kérdezősködni fog. Miért ne találkozhatnánk mindjárt most?

Míg beszélt, Lucky Starr-ra nézett, és egy pillanatra megfagyott a tekintete, és ez a pillantás érvénytelenítette az egész korábbi alakoskodást.

- Maguknak most dolgozniuk kéne, emberek mondta a hadnagy.

- Legyen már szíve, hadnagy - szólalt meg Summers, és ha lehet, még lassabban, még ráérősebben kezdte rágni a rágógumit. - Mára már kidolgoztuk magunkat. Most üdvözölni szeretnénk a kedves vendéget.

A hadnagy láthatóan elbizonytalanodott, hogy mi legyen a következő lépése. Tétován Luckyra nézett.

- Melyik szoba lesz a miénk, hadnagy? - kérdezte Lucky.

- A 2A és a 2B, uram. Ha meg akarják keresni... - Meg fogom találni. Biztos vagyok benne, hogy az itt lévő urak közül valaki szívesen megmutatja az utat. És most, Nevsky hadnagy, miután volt kedves elhozni a szálláshelyünkig, szerintem a küldetése véget ért. Remélem, még találkozunk.

- Nem hagyhatom itt magukat! - suttogta halk, felháborodott hangon Nevsky hadnagy.

- Pedig azt hiszem, mindannyiunknak jobb lesz.

- Persze hogy elmehet, hadnagy - mondta Summers, és még szélesebb vigyor ült ki az arcára. - Egy ilyen baráti üdvözléstől még igazán nem esik baja a srácnak. - A mögötte álló férfiakból kibuggyant a röhögés. - És különben is megkérték, hogy távozzon.

Colos odament Luckyhoz, és izgatottan hadarva suttogni kezdett:

- Lucky, engedd meg, hogy odaadjam a szarvasbékát a hadnagnak. Nem tudom egyszerre tartani is meg verekedni is.

- Te csak tartsd - mondta Lucky -, szükségem van rá, hogy itt legyen... Viszontlátásra, Nevsky hadnagy. Elmehet.

A hadnagy habozott, de Lucky hangja a halksága ellenére olyan volt, mint az acél:

- Ez parancs, hadnagy.

Nevsky hadnagy arca katonás merevséget öltött. - Igenis, uram - mondta éles hangon.

Aztán mindenki meglepetésére még egy pillanatra habozott, és lenézett a Colos karjában tartott szarvasbékára, amely éppen lustán harapdált egy páfránylevelet.

- Vigyázzanak erre a kis állatra! - Megfordult, és két lépéssel a folyosóban termett, aztán szinte egy

szempillantás alatt eltűnt.

Lucky újra szembefordult az emberekkel. Nem voltak illúziói. Csupa sötét képű alak, nem tréfálnak, és hacsak nem tud szembeszállni velük, s nem sikerül ráébresztenie őket, hogy ő sem tréfál, a küldetése megfeneklik az ellenségesség zátonyán. Vagyis valahogyan le kell győznie őket.

Summers most már úgy vigyorgott, mint egy hiéna. - Nos, barátom, elment a mundéros haver. Végre beszélgethetünk. Red Summers vagyok. Téged hogy hívnak?

Lucky viszonzásképpen ugyancsak mosolygott.

- A nevem David Starr. A barátomat Colosnak hívják.

- Az az érzésem, az előbb, amikor ott pusmogtatok, mintha Luckyt hallottam volna.

- A barátaim Luckynak neveznek.

- Hát nem szép? Es mondd, szeretnél továbbra is szerencsés maradni?

- Van valami jó ötlete?

- Mit ad isten, Lucky Starr, van. - Az arca hirtelen fenyegetően eltorzult. - Az, hogy tűnj el a Jupiter Kilencről.

A többiek helyeslőleg rekedt üvöltésben törtek ki, és egyesek kórusban kiáltották:

- Tűnj el! Tűnj el!

A tömeg összébb szorult, de Lucky állta a sarat.

- Fontos okom van, hogy a Jupiter Kilencen maradjak.

- Ez esetben, azt hiszem, nem leszel szerencsés - mondta Summers. - Zöldfülű vagy, nyápicnak látszol, és a zöldfülű nyápicok rendszerint pórul járnak a Jupiter Kilencen. Aggódunk érted.

- Remélem, én nem járok pórul.

- Reméled? - kérdezte Summers. - Armand, gyere ide!

A mögötte álló sorokból egy nagy termetű, kerek képű, tagbaszakadt, széles vállú és széles mellkasú férfi lépett elő. Fél fejfel lekörözte Lucky száználcvanöt centijét, s ahogy lemosolyodott az ifjú tanácsosra, előtűntek megsárgult, ugyancsak hiányos fogai.

A férfiak kezdtek helyet foglalni a padlón. Felszabadultan kiabáltak egymásnak, mint egy focimérkőzés előtt.

- Hé, Armand, vigyázz, nehogy rálépj a kölökre! - kiáltott egyikük.

Colos dühösen bámult a hang irányába, de nem tudta azonosítani a hangoskodót.

- Még mindig elmehetsz, Starr - mondta Summers.

- Eszem ágában sincs - felelte Lucky -, különösen akkor, ha valami jó kis mulatságot szerveztek.

- De nem neked - közölte Summers. - Nos, figyelj rám, Starr, készültünk a fogadásodra. Azóta készülünk, hogy először hallottunk a jöveteledről. Elegünk van az ilyen ócska földi hamiskártyásokból, és nem kérünk többet belőletek. Minden szinten elhelyeztem az embereimet. Tudni fogjuk, ha a parancsnok megpróbál közbeavatkozni, s ha így tenne, Jupiterre, sztrájkba lépünk. Igaz, fiúk?

- Igaz! - harsant fel ötven szájból az egyetértés.

- A parancsnok ezt tudja - folytatta Summers -, és nem hiszem, hogy közbeavatkozna. És ez rendkívüli lehetőséget teremt a számunkra, hogy beavassunk az itteni szokásokba, s aztán majd újra megkérdezzük, hogy még mindig nem akarsz-e távozni. Mármint ha eszméleteden leszel.

- Nem értem, minek ennyit kavarni - mondta Lucky. - Mit ártok én bárkinek?

- Nekem biztosan nem fogsz ártani - jelentette ki Summers. - Ezt garantálom.

- Figyelj, haver - szólalt meg a feszültségtől éles, magas hangon Colos -, nem veszed észre, hogy egy tanácsossal beszélsz? Van fogalmad arról, hogy mi lesz, ha ujjat húzol a Tudományos Tanáccsal?

Summers hirtelen ránézett, a derekára tette a kezét és a fejét hátrahajtva hahotázni kezdett.

- Hé, emberek, ez beszél. Idáig azon tűnődtem, hogy mi lehet ez. Úgy néz ki, mintha Szimat Starr elhozta volna a kisöccsét, hogy megvédje.

Colos halottsápadt lett, de míg a többiek röhögtek, Lucky odahajolt hozzá, és merev ajkakkal súgott valamit.

- A te dolgod az, Colos, hogy vigyázz a szarvasbékára. Én majd ellátom Summers baját. És a nagy Galaxisra, Colos, hagyd abba a saját dühöd közvetítését! Képtelen vagyok mást fogni a szarvasbékán, mint ezt.

Colos kétszer-háromszor nagyot nyelt.

- Nos, Szimat tanácsos - mondta kimérten Summers -, tudsz manőverezni az agravban?

- Épp az imént próbáltam, Mr. Summers.

- Mégis meg kell vizsgálnunk, hogy biztosan tudsz-e. Nem alkalmazhatunk olyanokat, akik nem ismerik az agrav minden trükkjét. Túl veszélyes lenne. Igaz, emberek?

- Igaz! - harsogták megint.

- Armand - folytatta Summers, egyik kezét Armand hatalmas vállán nyugtatva - az egyik legjobb tanítónk. Mire végeztek, mindent tudni fogsz az agrav manőverezéséről. Vagyis tudni fogod, ha nem kerülsz az útjába. És most javasolom, hogy menj be az agrav folyosóba. Armand mindjárt követni fog.

- És ha úgy döntök, hogy nem megyek? - kérdezte Lucky.
- Akkor belökünk, és Armand úgy megy utánad. - Lucky biccentett.
- Nagyon eltökéltnek látszik, Mr. Summers. Van valami szabály az ilyen órákon?

A többiek vadul fölnevettek, de Summers fölemelte a karját.

- Csak annyit ajánlhatok, tanácsos, hogy ne kerülj Armand útjába. Ez az egyetlen szabály, amelyet nem árt megjegyezni. Mi a folyosó szájánál figyelünk benneteket. Ha megpróbálsz kimászni, mielőtt vége az órának, akkor visszahajítunk, de a többi szinten is vannak embereink, azok is figyelnek, és ha kell, ugyanezt teszik.

- Mars homokja - kiáltott Colos -, az emberetek huszonöt kilóval súlyosabb, mint Lucky, és agrav-specialista.

Summers tettetett meglepetéssel fordult feléje.

- Nahát! Ez eszembe se jutott. Micsoda szégyen! - A többiek röhögtek.

- Indulj, Starr! Szállj be a folyosóba, Armand! Húzd be, ha másképp nem megy!

- Nem lesz rá szükség - mondta Lucky. Megfordult, és belépett a tágas agrav folyosóba. Ahogy a lába beúszott a légüres térbe, az ujjaival gyengéden megérintette a falat, de ettől lassan forogni kezdett, s a forgást csak a fal újabb érintésével tudta megszüntetni. Ekkor megállt a folyosó közepén, és farkasszemet nézett az emberekkel.

Egyesek elismerően morogni kezdtek Lucky manőverétől, Armand is biccentett, és mély, pergő hangon végre megszólalt:

- Hé, jó uram, nem is olyan rossz.

Summersnek hirtelen elkeskenyedett a szája, a homlokán egy új ránc jelent meg, aztán keményen hátba verte Armand-t.

- Ne dumálj, te idióta! Menj utána, és adj neki! - Armand lassan mozdult előre.

- Hé, Red - mondta Summers felé -, ne feszítsd túl a húrt!

Summers arca eltorzult a méregtől.

- Mars bel És tedd, amit mondtam! Mondtam, hogy miféle ez a pasas. Ha nem szabadulunk meg tőle, még többet küldenek a nyakunkra. - A szavai rekedt suttogásba fulladtak, amit már nem is lehetett érteni.

Armand belépett a folyosóba, és megállt szemtől szemben Luckyval.

Lucky Starr szinte öntudatlan állapotban várt. A szarvasbéka által közvetített gyöngye érzelmhullámokra összpontosított. Egyeseket minden nehézség nélkül felismert, részint a természetük, részint a tulajdonosuk miatt. A legkönnyebben Red Summers érzéseit lehetett azonosítani: félelem és kicsinyes gyűlölet volt, izgatott győzelmi mámorral fűszerezve. Armand felől is csörgedezett egy kis feszültség. Idánként éles, tűszúrásnyi izgalmat észlelt az egyik vagy másik néző felől, és néha sikerült azonosítani a tulajdonosát, mivel az érzelm kibocsátása egybeesett egy vidám kiáltással vagy egy ijesztő felhördüléssel. De persze mindezeket el kellett választani Colos dühének nem szűnő hullámaintól.

Am Lucky most ellenfele apró szemébe nézett, és észrevette, hogy Armand elkezdett föl-le ugrálni, néhány centit mindkét irányba. Ujja a mellkasán lévő műszereken játszott.

Lucky tüstént éber lett. A másik folyton változtatta a gravitációs irányt, azáltal, hogy a középső gombot ide-oda forgatta. Lehet, hogy arra számított, hogy meg tudja zavarni Luckyt?

Lucky pontosan tudta, hogy hiába tapasztalt űrhajós, az agravban fellépő súlytalanságban teljesen járatlan, mert az nem abszolút érvényű, mint az űrben, hanem tetszőlegesen lehet változtatni.

Armand hirtelen zuhanni kezdett, mintha csapdába esett volna - azzal a különbséggel, hogy ő fölfelé esett!

Ahogy Armand széles lábai fölfelé menet elhaladtak Lucky feje előtt, Armand szétnyitotta, aztán összezárta őket, mintha satuba akarná fogni Lucky fejét.

Lucky önkéntelenül hátrahőkölt, de ettől a lába előreleandult, és a teste himbálózni kezdett a súlypontja körül; egy pillanatra elvesztette az egyensúlyát, és magatehetetlenül imbolygott. A nézők felől felharsant a röhögés.

Lucky tudta, hogy mi a baj. Ki kellett volna használnia a gravitációt. Amikor Armand fölfelé mozdult, Luckynak is úgy kellett volna állítania a gombot, hogy vele együtt fölfelé induljon el, vagy gyorsan lefelé kellett volna zuhannia. Most viszont a gravitáció vonzására lesz szükség, hogy ki tudjon egyenesedni. Zéró gravitációnál az idők végezetéig himbálózna.

De mielőtt az ujja megérintette volna a vezérlőgombot, Armand már túljutott az emelkedés felső holtpontra, s most erőt gyűjtött a lefelé zuhanáshoz. Ahogy újra elhúzott Lucky mellett, a könyökével alaposan oldalba szúrta. Aztán zuhant tovább, és most vaskos ujjaival megmarkolta Lucky bokáját, és magával rántotta. Armand erősen húzta lefelé Luckyt, míg csak el nem érte Starr vállát. Lucky érezte, hogy Armand lehelete a haját borzolja.

- Még sok gyakorlásra van szüksége, jó uram - zihálta Armand.

Lucky fölemelte a karját, és egy erős rántással kiszabadította magát Armand szorításából.

Lucky fölfelé forgatta a gravitációs gombot, és azzal segítette az emelkedést, hogy elrúgta magát Armand válláról, miáltal a saját tempóját felgyorsította, a másikat pedig lelassította. Az érzékei persze azt diktálták, hogy

most fejfelé lefelé zuhan, és ettől annyira feszült lett, hogy úgy érezte, lelassulnak a reakciói. Vagy talán a saját agrav műszerei lustultak el? Kipróbálta őket, és ugyan hiányzott a tapasztalata, amivel biztosan meg tudta volna állapítani, mégis úgy érezte, hogy valami baj van velük.

Armand most fölébe került, ordított, ahogy a torkán kifért, taszigálta, és próbálta kihasználni saját testi előnyét, azzal nyomta neki Luckyt a falnak.

Lucky kiszabadította a karját, hogy elérje a gombot, amellyel megfordíthatja a gravitáció irányát. Már készenlétbe helyezte a térdét, hogy fölfelé haladva egy rúgással kibillentse Armand-t a helyzetéből.

De Armand váltott előbb irányt, és neki sikerült kibillentenie Luckyt.

Armand a talpával hátrarúgott, meglökve a folyosó falát, miközben elhúzott mellette, és a következő pillanatban nekicsapta Luckyt a szemközti falnak. Lucky alaposan megütötte magát, ahogy nekidörzsölődött a falnak, s aztán csúszott még egy darabig, míg a bokája bele nem akadt az egyik fémkorlátba, ettől megpördült a teste, és kivágódott a folyosó közepére.

Armand zihálva suttogott Lucky fülébe:

- Még mindig nem elég, jó uram? Csak annyit mondjon Rednek, hogy elmegy. Nem akarom, hogy nagyon megüsse magát.

Lucky tagadólag megrázta a fejét. Különös, gondolta, hogy Armand gravitációs mezője megfordította az övét. Láta ugyan, hogy Armand keze is a gombon matat, mégis biztos volt benne, hogy ő tekerte meg először a gombot.

Lucky hirtelen megpördült, és belevágta a könyökét Armand gyomorszájába. Armand felnyögött, és Lucky a másodperc tört részét kihasználva felhúzta a lábát kettőjük közé, aztán egyenesen előrerúgott. A két férfi elvált egymástól, és Lucky végre szabad volt.

Egy pillanattal előbb lőtte ki magát, mint hogy Armand visszatért volna, és az elkövetkező másodpercekben Lucky csak arra koncentrált, hogy távol maradjon Armand-tól. Mostanra tökéletesen kitanulta a vezérlőgombok használatát, de az ő berendezése igen is lusta volt. Csak a fal menti lábtámaszok precíz használatával és a villámgyors átfordulásokkal tudta valamennyire távol tartani a másikat.

Ám volt egy pillanat, hogy épp lebegett, mint egy tollpihe, és hagyta, hogy Armand elzúgjon mellette, amikor azt tapasztalta, hogy a vezérlőgombjai teljesen fölmondták a szolgálatot. Képtelen volt megváltoztatni a gravitációs mező irányát, nem tudott sem az egyik, sem a másik irányba gyorsítani.

Ehelyett Armand újra zihálva a nyakába zuhant, és Lucky iszonyatos csattanással nekicsapódott a folyosó falának.

5

Puskák és szomszédok

Colos tökéletesen megbízott Lucky tudásában, hogy el tud bánni egy túlméretezett hústömeggel, és ugyan meglehetősen dühös volt erre az ellenszenves csöcselékre, nem félt egy pillanatig sem.

Summers odament a folyosó szájához, és vele együtt egy nyurga, sötét képű alak is odaállt, aki olyan ugató hangon tolmácsolta az eseményeket, mintha televideón egy repülőpólo-mérkőzést közvetítene.

Itt is, ott is éljenzés harsant fel, amikor Armand először nekicsapta Luckyt a folyosó falának. Colos megvetően mérte végig őket. Hát persze, ez az ordító bolond próbálja elhitetni, hogy Lucky vesztésre áll. Várjátok csak ki, míg Lucky rájön az agrav vezérlés technikájára; miszlikbe vágja majd az Armand gyereket. Efelől Colos biztos volt.

De amikor a sötét képű azt kiáltotta:

- Armand satuba fogta a fejét. Második zuhanás következik; a lába a falnál; visszahúzódik, kinyújtózik, és ott az *összeütközés*, de milyen szép! - nos, akkor Colos egy kicsit ideges lett.

Ő is közelebb húzódott a folyosó szájához. Senki sem figyelt rá. Ez a kis termetűek egyik nagy előnye. Azok, akik nem ismerték, hajlamosak voltak megfélelkezni róla mint potenciális veszélyforrásról.

Colos lenézett, és látta, hogy Lucky ellöki magát a faltól, Armand pedig a közelében lebeg és vár.

- Lucky! - kiáltott éles hangon Colos. - Maradj távol!

Kiáltását elnyelte a hangzavar, de a sötét képű hangját, aki csak úgy mellékesen odaszólt Red Summersnek, annál jobban lehetett hallani. Colos legalábbis tisztán értette.

- Adj egy kis kakaót a Szimatnak, Red - mondta a sötét képű. - Így nincs benne semmi izgalmas.

- Nem is akarok izgalmat - dörmögte Summers. Azt akarom, hogy Armand fejezze be a dolgát. Colos egy pillanatig, de csakis egy pillanatig, nem is értette a rövid szóváltás értelmét. Aztán hirtelen odakapta a szemét Red Summers kezére, aki szorosan a mellkasához szorítva valami kis tárgyat igazgatott, de Colosnak fogalma sem volt, hogy mi lehet az.

- Mars homokja! - kiáltott elhűlve Colos. Hátraugrott. - Hé, Summers! Te szemét csaló!

Ez megint az az eset volt, amikor Colos örült, hogy - Lucky helytelenítése ellenére - magával hozta a

gyújtólövedékes puskáját, becenevén a zümmögőt. Lucky megbízhatatlan fegyvernek tartotta, mert nagyon nehéz pontosan célzni vele, de Colos előbb lett volna hajlandó kétségbe vonni, hogy ő is van olyan magas, mint akármelyik száznyolcvan centis égimeszelő, mint azt, hogy mesterlövész.

Minthogy Summers nem fordult meg a kiáltásra, Colos megmarkolta a fegyverét (amelynek csak a gombostűfejnyire leszűkülő egy centis csőszája látszott a jobb kéz mutató és középső ujj között), és épp csak annyira szorította meg, hogy a fegyver elsüljön.

Ezzel egy időben fény villant Summers orra előtt tizenöt centivel, és egy halk pukkanás hallatszott. Nem volt túl lenyűgöző sem a hang, sem a fény. Csak a levegő molekulái ionizálódtak. Summers azonban nagyot ugrott, és a szarvasbéka jelzései szerint hirtelen pánik tört ki.

- Emberek - kiáltott Colos. - Hidegvér! *Hidegvér!* Ti hasított fejú, lógó ajkú szörnyetegek. - Újabb gyújtólövedék pukkant a levegőben, ezúttal Summers feje fölött, ahol mindenki világosan láthatta.

Kevesen használták a gyújtólövedékes puskát, mert drága volt, és nehezen lehetett rá engedélyt kapni, de azt azért mindenki tudta, hogy néz ki a lövedék, ha máshonnan nem, hát a televízió-programokból, aminthogy az is közismert volt, hogy mekkora kárt képes okozni.

Úgy tetszett, mintha mind az ötvenen elfelejtettek volna lélegezni.

Colos szinte fürdött ötven megrémült ember hűvösen szitáló félelmében. A falhoz hátrált.

- Most figyeljtek! - szólalt meg Colos. - Hányan tudátok, hogy ez a szemét Summers zavarja a barátom agrar berendezésének irányító gombjait? Ez a bunyó meg van bundázva.

Summers összeszorított fogakkal, kétségbeesetten csak annyit tudott kinyögni:

- Tévedsz. Tévedsz.

- Én? Nagyon bátor legény vagy, Summers, ha ötven embered megy kettő ellen. Lássuk, a zümmögővel szemben is ilyen bátor maradsz-e! Ezzel a fegyverrel nehéz célzni, és lehet, hogy elvétem.

Megint ökölbe szorult a keze, és ezúttal fülhasogató volt a pukkanás, a villanás pedig mindenkit elvakított, Colost kivéve, aki pontosan tudta, mikor kell egy pillanatra becsukni a szemét.

Summers fojtott kiáltást hallatott. Sértetlen maradt, csak az inge legfelső gombja tűnt el,

- Mondhatom, pontos célzás volt - közölte Colos -, de nem szép dolog ennyire bízni a vakszerencsében. Javasolom, ne mozogj, Summers. Tegyéél úgy, mintha megkövültél volna, te szemét, mert ha megmoccansz, elvétem, és ha kilyukad a bőröd, az jobban fáj, mint ha lepattan a gombod.

Summers becsukta a szemét. A homloka verítékben úszott. Colos bemérte a távolságot, és kétszer tüzelt. Puff! Puff! Újabb két gomb.

- Mars homokja, szerencsés napom van! Hát nem szép, hogy elintézted, hogy senki se avatkozhasson közbe? No, még egyet - ráadásnak!

Summers ezúttal felüvöltött a fájdalomtól. Az ingén egy repedés keletkezett, és a repedésen elébukkant Summers vöröslő bőre.

- Ó - kiáltott Colos -, talált. De most már ideges vagyok, és valószínűleg eltévesztem a következőt... Hacsak nem akarsz mondani valamit, Summers.

- Jól van - kiáltott a másik. - Megzavartam a műszereit.

- A te embered nehezebb volt - mondta nyájasan Colos. - Nagyobb tapasztalata is volt, mégsem engedted, hogy tisztességes küzdelmet vívjanak. Te sosem kockáztatsz, igaz? Dobj el, ami a kezeden van... A többiek se mozogjanak! Mostantól tisztességes küzdelem következik. Senki ne mozduljon, amíg valamelyikük ki nem mászik a folyosóból!

Colos szünetet tartott, és figyelt, miközben a fegyvert szorongató öklét lassan körülhordozta mindkét irányban.

- De ha az izompacsirtátok mászik ki, akkor egy kicsit el leszek keseredve. És ha így elkeseredek, akkor az ég tudja, mit csinálok. Lehet, hogy annyira elszontyolodok, hogy a nagy bánattól belelövök a tömegbe, és nincs a világon az az erő, amely meg tudná akadályozni, hogy ne tízszer szorítsam össze az öklömet. Vagyis ha akad köztetek tíz gyerek, aki unja az életét, akkor imádkozzon, hogy a ti üdvöskétek verje meg Lucky Starrt.

Colos kétségbeesetten várt, jobb kezében a puskát tartva, behajlított bal kezében a szarvasbéka akváriumát. Arra vágyott, bárcsak Summers visszaparancsolná a két fiút, véget vetne a küzdelemnek, de nem merte kihívni Lucky haragját. Elég jól ismerte ahhoz, hogy tudja: küzdelem nem érhet véget úgy, hogy Lucky megszegje az ígéretét.

Előbb egy árny, aztán még egy suhant át a szemhatáron. Egy csattanást lehetett hallani, mintha egy test zuhant volna a falnak, aztán még egyet, meg egy harmadikat. Végül csönd lett.

Egy alak sodródott visszafelé, erősen szorítva a másik bokáját.

Az első vidáman lépett ki a folyosóból; a második, akit fogni kellett, mihelyt kiért, lezuhant, mint egy homokzsák.

Colos felkiáltott. Az álló alak Lucky volt. Az arca fel volt horzsolva és bicegett, de Armand volt az, aki elvesztette az eszméletét.

Nem volt könnyű Armand-t életre pofozni. Egy kis grépfrútra emlékeztető búb volt a fején, és az egyik szeme annyira bedagadt, hogy nem látott ki rajta. Bár csöpögött a vér az alsó ajkából, mégis sikerült fájdalmas mosolyra húznia a száját, amikor megszólalt:

- Jupiterre, vadmacska ez a kölk. - Feltápázkodott, és mackósan átölelte Lucky vállát. - Miután fogást talált, olyan volt, mintha tíz emberrel keveredtem volna össze. Jól bunyózik. - Meglepő volt, de az emberek vadul éljenezni kezdtek. A szarvasbéka először felszabadultságot közvetített, aztán ez átment izgatottságba.

Armand mosolya szélesebbre húzódott, és a keze fejével letörölte a vért.

- Ez a tanácsos nem rossz fiú. Akinek nem tetszik a képe, annak mostantól velem is meg kell verekednie. Hol van Red?

Am Red Summersnek nyoma veszett. Akárcsak annak a szerkezetnek, amelyet Colos parancsára eldobott.

- Figyeljen ide, Mr. Starr - szólalt meg Armand -, mondanom kell magának valamit. Nem az én ötletem volt; Red azt mondta, hogy meg kell szabadulnunk magától, különben mindannyiunkra ráhúzza a vizes lepedőt.

Lucky fölemelte a karját:

- Ez tévedés. Figyeljenek ide. Senkinek nem esik bántódása, aki hű maradt a Földhöz. A szavamat adom rá. A verekedést pedig töröljük a nyilvántartásból. Egy kicsit izgalmas volt, de felejtük el, Mire legközelebb találkozunk, addigra mindannyian kipihenjük a fáradalmakat. Nem történt semmi. Rendben van?

Úgy ordibált mindenki, mintha elment volna az esze; azt kiáltozták, hogy "Nem rossz gyerek", meg azt, hogy "Éljen a Tanács!"

Lucky már indulni akart, amikor Armand megszólalt:

- Hé, várjon csak. - Mélyen beszívta a levegőt, és vaskos ujjával a Colos karjában lévő tárgyra bökött. - Mi ez? - A szarvasbékára mutatott.

- Egy állat a Vénuszról - felelte Lucky. - A kedvencünk.

- Jópofa. - Az óriás lekuporodott hozzá. A többiek köréjük sereglettek, hogy ők is megnézhessék az állatot, elismerő megjegyzéseket kiáltoztak, megragadták Lucky kezét, és biztosították róla, hogy végig az ő oldalán álltak.

Colos végül is megelégte a lökdösődést, és felkiáltott:

- Menjünk már, Lucky, vagy esküszöm, kinyírok egy-két fickót.

Hirtelen mindenki elhallgatott, aztán néhányan hátraugrottak, hogy helyet csináljanak Luckynak és Colosnak.

Lucky összerázkódott a fájdalomtól, amikor a szálláshelyükön Colos vizet eresztett az arcán lévő zúzódásra.

- Egyesek valami zümmögőt emlegettek a verekedés végén - mondta Lucky -, de a kavarodásban nem érttem a történet lényegét, Szerintem te biztosan tudod, miről van szó, Colos.

Colos kissé vonakodva kezdte magyarázni a részleteket.

- Azt észrevettem, hogy leállt a vezérlőberendezésem - mondta elgondolkodva Lucky -, de azt hittem, valami technikai hiba van, különösen azután, hogy a második zuhanásom után megjavult. Nem tudtam, hogy te meg Red Summers összeverekedtetek miatta. - Colos vigyorgott.

- Az ürre, Lucky, csak nem gondolod, hogy hagyom, hogy ez a pofa ilyen ócska trükkökkel operáljon!

- Azért biztosan lett volna más megoldás is, mint a fegyverhasználat.

- Semmi más nem higgasztotta volna le őket - felelte Colos sértődötten. - Vagy szerinted az ujjammal meg kellett volna fenyegetnem, hogy "Ejnye-bejnye"? Egyébként pedig kénytelen voltam halálra ijeszteni őket.

- Miért? - kérdezte éles hangon Lucky.

- A Mars homokjára, Lucky, bunda volt a bunyóban, az a pasas két zuhanással kiütött, és nem tudtam, hogy maradt-e annyi erőd, hogy visszavágyj. Azt akartam elérni, hogy Summers fűjja le az egészet.

- Nagyon rosszul tetted volna, Colos. Semmit nem nyerünk vele. Nyilván lettek volna olyanok, akiket nem győz meg a szabálytalanság.

- Tudtam, hogy ezt gondolnád, de ideges voltam.

- Főlöleges. Miután a vezérlőberendezésem megjavult, nagyon szépen ment minden. Armand biztos volt benne, hogy legyőzött, és amikor rájött, hogy még mindig bírom, elszállt minden ereje. Ez néha megesik olyanokkal, akiknek még soha nem kellett veszíteniük. Ha nem győznek azonnal, az összezavarja őket, és ezek után többé nem képesek győzni.

- Nagyon igaz, Lucky - mondta vigyorogva Colos. Lucky egy vagy két pillanatig csöndben maradt, aztán azt mondta:

- Nem tetszik nekem ez a "Nagyon igaz, Lucky"-zás. Mit csináltál?

- Hát... - Colos elvégezte az utolsó simításokat a lehorzsolts bőrön, aztán hátralépett, hogy kritikusan megsemmisítse az eredményt -, csak abban reménykedhettem, hogy győzni fogsz, igaz?

- Ezt kötve hiszem.

- És azt mondtam mindenkinek, hogy ha Armand győz, akkor annyit puffantok le közülük, amennyit csak bírok.

- Nem gondolhattad komolyan.

- Fene tudja. Ezek mindenesetre elhitték, sőt biztosak voltak benne, miután látták, hogy annak a szemétnek az ingéről lecsaptam négy gombot. Így viszont mind az ötvenen - beleértve Summerset is azért izgultak, hogy te győzzél, és Armand veszítsen.

- Vagy úgy - mondta Lucky.

- Nem tehetek róla, hogy ott volt a szarvasbéka, és mindezeket a nemes gondolatokat közvetítette feléd. - Vagyis mindenki Armand ellen volt, neki pedig elhomályosította az agyát a társai kívánsága, hogy veszítsen. - Lucky bosszúsnak látszott.

- Emlékezz csak, Lucky. Két szabálytalan zuhanás. Ez igazán nem nevezhető tisztességes küzdelemnek.

- Igen, tudom. Hát lehet, hogy mégiscsak rám fért ennyi segítség.

Ebben a pillanatban felvillant az ajtó jelzőfénye, és Lucky összevonta a szemöldökét.

- Ki a fene lehet az? - Megnyomta a gombot, amely a tolóajtót behúzta a nyílásba.

Az ajtóban álló tagbaszakadt, kopaszodó férfinak mélykék szeme volt, és tágra nyílt pupillával meredezett befelé. Egyik kezében különös formájú, ragyogó fémtárgyat tartott, amelyet hajlékony ujjai között forgatott. A fémtárgy időnként eltűnt az ujjai között, és mintha önálló életet élne, a hüvelyk- és a kisujja között vándorolt fel s alá. Colos elbűvölve szemlélte a mutatványt.

- A nevem Harry Norrich - szólalt meg a férfi. - A szomszéd szobában lakom.

- Jó napot - mondta Lucky.

- Ön, ugyebár, Lucky Starr, ön pedig Bigman Jones. Nincs kedvük néhány percre átjönni a lakosztályomba? Csak egy rövid látogatásra, meg innánk valamit.

- Nagyon kedves - felelte Lucky. - Örömmel. - Norrich kicsit mereven megfordult, és megindult a folyosón a következő ajtó felé. Egyik kezével időnként megérintette a falat. Lucky és Colos követte, az utóbbi vitte magával a szarvasbékát.

- Uraim, kerüljenek beljebb. - Félreállt, és előre engedte a vendégeket. - Kérem, foglaljanak helyet. Már nagyon sokat hallottam önökről.

- Miféleké? - kérdezte Colos.

- Lucky küzdelméről a Nagy Armand-nal, és Colosról, aki igen jól célzó a gyújtólövedékes puskával. Mindenki erről beszél. Szerintem reggelre nem lesz senki a Jupiter Kilencen, aki ne hallott volna róla. Ez az egyik oka, amiért meghívtam önöket. Beszélni szeretnék róla.

Óvatosan valami pirosas folyadékot töltött két kis pohárba, és megkínálta őket. Lucky egy pillanatig körülbelül öt centivel arrébb tartotta a kezét, mint ahol a pohár volt, de hiába várt, ezért odább nyúlt, és elvette a poharat Norrichtól. Aztán letette maga mellé az italt.

- Mi az ott az asztalán? - kérdezte Colos. Norrich szobájában a szokásos berendezésen kívül volt még valami, ami úgy nézett ki, mint egy munkaasztal; lefoglalta az egyik fal teljes hosszát, előtte egy pad. Az asztalon egy sor bűvös fémszerszám volt szétszórva, középen pedig egy furcsa szerkezet, tizenöt centi magas lehetett, és nagyon egyenetlen körvonalai voltak.

- Ez? - Norrich keze finoman siklott a munkapad felszínre mentén, aztán megállt azon a különös szerkezeten.

- Ez egy hadás kirakó.

- Egy micsoda?

- Egy háromdimenziós kirakó. A japánok több ezer éve használják, de soha nem mentek vele semmire. Ezek a kirakós játék darabjai; a számtalan darabot összeillesztve egy szerkezet alakul ki belőlük. Ez például, ha kész, egy agrar generátor modellje lesz. Magam terveztem, és magam is készítem el.

Főlemelte a kezében tartott darabot, és óvatosan behelyezte a szerkezet egyik nyílásába. A darab simán becsúszott, és a helyén maradt.

- Fogjanak egy másik darabot. - Bal keze gyengéden végigsiklott a szerkezet fölött, miközben a jobb kezével a szétdobált darabok között matatott, megfogta az egyiket, és azt is a helyére tette.

Colos elbűvölve megindult előre, de aztán hirtelen hátraszökött, mert az asztal alatt ugatni kezdett egy állat.

Egy kutya mászott ki a munkapad alól, és a mellső lábát az asztalra tette. A hatalmas német juhász most már barátságosan bámult Colosra.

- Bocsánat, de véletlenül ráléptem - hebegte Colos. - Ó, ez csak Mutt - mondta Norrich. - Nem bánt senkit, aki csak annyit vétett neki, hogy rálépett a lábára. Mutt a kutyám. S az én szemem.

- A szeme?

- Colos - mondta halkán Lucky -, Mr. Norrich vak.

- Nem kell mentegetőznie - mondta vidáman Norrich. - Már hozzászoktam, és boldogulok vele. Vezető technikustishti rangom van, én felelek a kísérleti modellek elkészítéséért. Nincs szükségem segítségre sem az életben, sem a munkapad mellett.

- Gondolom, ez a hédés kirakó nagy gyakorlatot jelent - mondta Lucky.

- Úgy érted, hogy össze tudja illeszteni az egyes darabokat, anélkül hogy látná - jegyezte meg Colos. - Mars homokja!

- Nem olyan nehéz, mint gondolnák. Évek óta gyakorlom, magam készítek minden darabot, így hát ismerem a trükkjeit. Nézze, Colos, itt van egy egyszerűbb darab. Ez csak egy tojásforma. Szét tudja szedni?

Colos kézbe vette a könnyű ötvözetből készült, tojásdad alakú tárgyat, és hosszasan szemlélte a könnyen és simán egymásba illeszkedő darabokat.

- Igazából Muttra is csak azért van szükségem - folytatta Norrich -, hogy vezessen a folyosókon. - Lehajolt, hogy megvakarja a kutya füle tövét; az állat békésen túrte, álmos szemekkel nagyot ásított, és szélesre tátott szájából előtűntek hatalmas fehér tépőfogai és hosszú, piros, lógó nyelve. Lucky a szarvasbékán keresztül érezte, amint Norrich meleg ragaszkodása átárad a kutyára.

- Az agrav folyosókat nem használhatom - mondta Norrich -, mivel nem tudom megállapítani, mikor kell csökkentenem a sebességet, ezért a rendes folyosókon közlekedem, és Mutt mutatja az utat. Így jóval hosszabb, de legalább jó testedzés, és a sok sétálástól Mutt és én jobban ismerjük a Jupiter Kilencet, mint bárki más, igaz, Mutt?... Sikerült szétszednie, Colos?

- Nem - felelte Colos. - Ez egy darabból van. - Á, dehogy. Adja csak ide.

Colos odaadta, és Norrich végigfuttatta ügyes ujjait a felületén.

- Látja itt ezt a kis négyzetet? Nyomja meg, akkor egy kicsit besüllyed. Fogja meg azt a darabot, amelyik kijön a másik végén, az óramutató járásával megegyező irányban forgassa el félfordulatnyit, akkor egyben kijön. Látja? És most a többi könnyedén szétszedhető. Előbb ez, aztán ez, aztán ez, és így tovább. Tegye sorba a részeket, ahogyan kivette; nyolc darabnak kell lennie; aztán fordított sorrendben rakja össze. A végén illessze be a kulcsot, az mindent a helyére zár.

Colos gyanakodva szemlélte minden egyes darabot, és egészen közel hajolt hozzájuk.

- Azt hiszem - szólalt meg Lucky -, a fogadóbizottságról akart velem beszélgetni, Mr. Norrich, akikkel az érkezésemkor találkoztam. Azt mondta, az Armand-nal vívott küzdelmem érdekli.

- Igen, tanácsos, hát persze. De szeretném, ha megértené a helyzetet. Én itt vagyok a Jupiter Kilencen, mióta az agrav program elkezdődött, és ismerem az embereket. Egyesek meglépnek, mihielyt valami zűr van, mások maradnak, aztán van itt egy csomó zöldfülű is; de egy szempontból mindannyian ugyanolyanok. Rendkívül bizonytalanok.

- Miért?

- Számos oka lehet. Mindenekelőtt a programban rejlő veszélyek miatt. Több tucat balesetünk volt, és több száz embert elveszítettünk már. Én öt éve elveszítettem a szemem világát, és ha úgy vesszük, szerencsém volt. Meg is halhattam volna. Másrészt azért is bizonytalanok, mert amíg itt dolgoznak, el vannak vágva a barátaiktól és a családjuktól. De itt aztán igazán el vannak tőlük szigetelve.

- Bár el tudom képzelni, hogy vannak, akik kifejezetten élvezik az elszigeteltséget - szólalt meg Lucky. Míg ezt mondta, kajánul mosolygott. Nem volt titok, hogy aki így vagy úgy összeütközésbe került a törvénnyel, az az újonnan felfedezett világokban talált munkát. Mesterséges atmoszférájú kupolában, álgravitációs mezőben dolgozó emberekre mindig szükség volt, és aki ezt önként vállalta, azt nem nagyon faggatták. Végül is senki sem járt rosszul. Ezek az önkéntesek nehéz körülmények között dolgoztak, és nagyban segítették a Földet s az ott lakó népeket, s ezzel, ha úgy vesszük, megfizettek a korábbi ballépéseikért.

Norrich rábólintott Lucky szavaira.

- Látom, ismeri a dörgést, és ennek örülök. A tiszteket és a szakembergárdát nem számítva, szerintem az itteniek több mint a felének priusza van a Földön, és ha a rendőrség mindent tudni akarna, akkor a többiekről is gyorsan kiderülne, hogy nyilvántartott bűnözők. Őt közül jó, ha egy diktálja be a valódi nevét. De legalább érti, miért lesznek itt olyan idegesek, ha egymást érik a nyomozók. Tudjuk, hogy szíriuszi kémekeket keresnek, de mindenki attól tart, hogy közben esetleg a saját ballépésére is fény derül, és mehet vissza a földi börtönbe. Szeretnék visszajutni a Földre, de priusz és egy csinos karperec nélkül. Ezért tudta annyira fölhúzni őket Red Summers.

- Red Summers valami különlegesen nagy hal, azért lett ő a vezetőjük? Lehet, hogy túlságosan rovott múltja van a Földön?

- Esetleg gyilkosság miatt körözik? - mondta savanyú képpel Colos, miközben fölpillantott a hédés tojáról.

- Nem - vágta rá meglehetősen energikusan Norrich. - Meg kell érteniük Summerset, szerencsétlen élete volt: megromlott családi háttér, korán elvesztett szülők. Rossz társaságba keveredett. Igen, börtönbe is került valami kis szélhámosság miatt. Ha a Földön marad, csak egy hiába eltékozolt élet várt volna rá. De feljött a Jupiter Kilencre. Itt új életet kezdett. Közönséges munkásként érkezett, de képezni kezdte magát. Kitanulta az alacsony nyomású építőmérnöki, az erőterez gépészeti és az agrav technikus szakmát. Felelősségteljes pozícióba léptették elő, ahol nagyszerűen helyt állt. A többiek adnak a szavára, csodálják, és nagyon szeretik.

Rájött, hogy milyen az, ha tisztelet övezi, helye van valahol, és semmitől sem fél úgy, mint attól, hogy esetleg vissza kell térnie a Földre, és folytatnia kell az otthagyt életét.

- Vagyis annyira gyűlöli a Földet - vakkantott közbe Colos -, hogy még attól se riadt vissza, hogy csalárd küzdelemben megölesse Luckyt.

- Igen - komorodott el Norrich -, hallottam, hogy egy alacsony fázisos oszcillátorral próbálta tönkretenni a tanácsos vezérlőberendezését. Ez ostobaság volt a részéről, de pánikba esett. Nézzék, ez az ember alapjában véve jószívű. Amikor az én jó öreg Muttom meghalt...

- Jó öreg Mutt? - kérdezte Lucky.

- Volt egy vakvezető kutyám, még ez előtt, azt is Muttnak hívtam. Egy erőteres rövidzárlatban pusztult el, amelyben rajta kívül még két ember is meghalt. Nem kellett volna ott lennie, de tudják, a kutyák néha szeretnek elcsatangolni saját felfedezőutakra. Ez is szeret elkóborolni, ha nincs szükségem rá, de mindig visszajön. - Lehajolt, hogy megpaskolja az állat horpaszát, mire Mutt becsukta a szemét, és a farkával koppantott a padlón.

- Szóval miután az öreg Mutt megdöglött, egy darabig úgy látszott, hogy nem kaphatok újat, és valószínűleg visszaküldenek a Földre. Itt kutya nélkül semmi hasznomat sem veszik. Vakvezető kutya viszont kevés van; az igénylőknek várakozási listára kell feliratkozniuk. A Jupiter Kilenc illetékesei viszont nem akartak semmilyen szálát megmozgatni, mert nem szívesen teregették volna ki a tény, hogy fejlesztőmérnökként egy vakot alkalmaznak. A Kongresszus gazdasági bizottsága mindig ilyen csemegékre vár, hogy legyen kire ráhúzni a vizes lepedőt. Végül is Summers járt közben az érdekekben. Valami régebbi földi összeköttetése segítségével megszerezte Muttot. Nem egészen szabályos úton, önök ezt úgy mondanák, hogy a feketepiacon jutott hozzá, de Summers az állását is kockáztatva tett szívességet egy barátjának, és ezért nagyon hálás vagyok neki. Remélem, nem felejtik el, hogy Summers ilyesmikre is képes, és szemet hunynak a ma reggeli ténykedése fölött.

- Nem akarom följelenteni - mondta Lucky. - Nem gondoltam rá még a beszélgetésünk előtt sem. Ennek ellenére biztos vagyok benne, hogy a Tanácson megvan Summers valódi neve és a kartotékja, és szeretném ellenőrizni az adatait.

- Persze, tegye meg, ennek semmi akadálya - felelte elpirulva Norrich. - Rá fog jönni, hogy nem is olyan rossz fiú.

- Én is ezt remélem. De áruljon el valamit. A küzdelem során a program illetékesei meg sem kísérelték, hogy közbeavatkozzanak. Nem találja ezt különösnek?

Norrich röviden fölnevetett.

- Egyáltalán nem. Nem hiszem, hogy Donahue parancsnok sokat búslakodott volna, ha magát megölik, legfeljebb amiatt fájt volna a feje, hogy hogyan tussolja el. Sokkal nagyobb gondjai vannak, mint maga vagy a nyomozása,

- Gondjai?

- Hát persze. Minden évben lecserélik a kísérlet vezérkarát; a hadsereg politikája a rotáció. Donahue a hatodik főnökünk, de mind közül messze a legjobb. Ezt el kell ismerni. Szakított a bürokratikus kukacoskodással, és meg sem próbálta titkos hadiüzemmé tenni az itteni programot. Szabadjára engedte az embereit, időnként nagy jeleneteket rendez, viszont szép eredményeket tud felmutatni. Befejtéséhez közeledik az első agrav hajó. Egyesek szerint napokon belül indítható.

- Ilyen hamar?

- Allítólag. A baj csak az, hogy Donahue parancsnoknak kevesebb mint egy hónap múlva lejár a megbízatása. Ha most késésbe kerülünk, ez azt jelenti, hogy az agrav hajót addig nem lehet indítani, míg meg nem érkezik Donahue utódja. A következő parancsnok szépen belovagol rajta, övé a hírnév, bekerül a történelemlétkönyvekbe, és Donahue-ra a kutya se fog emlékezni.

- Nem csoda, hogy nem repesett az örömtől, amikor megérkezettél a Jupiter Kilencre - mondta izgatottan Colos. - Szívesen megszabadulna tőled, Lucky.

- Ne pattogj már, Colos - csitította Lucky. De Colost nem lehetett leállítani:

- Átkozott hamiskártyás. Mit törődik ő azzal, hogy a szíriusziak fölfalják a Földet, ha egyszer meglovagolhatja azt a rohadt hajót. - Fölemelte ökölbe szorított kezét, mire Mutt halkan morogni kezdett.

- Mit csinál, Colos? - kiáltott fel Norrich.

- Tessék? - kérdezte elképedve Colos. - Én semmit.

- Fenyegető mozdulatot tett?

Colos gyorsan leeresztette a karját.

- Á, dehogya.

- Mutt mellett nem árt az óvatosság. Arra képezték ki, hogy vigyázzon rám... Figyeljen, megmutatom. Lépjen egyet felém, és tegyen úgy, mintha rám akarna ütni.

- Erre semmi szükség - mondta Lucky. - Így is elhiszük.

- De kérem - folytatta Norrich. - Nem lesz semmi baj. Majd időben leállítom Muttot. Egyébként sem árt, ha kicsit gyakorolja. Itt mindenki annyira vigyáz rám, hogy azon sem csodálkoznék, ha már elfelejtette volna, amit tanult. Gyerünk, Colos.

Colos előrelépett, és lagymatagon fölemelte a karját. Abban a pillanatban Mutt hegyezni kezdte a fülét,

rászegezte a szemét, kivillantak éles tépőfogai, a lábán ugrásra készen megfeszültek az izmok, torka mélyéből vészjelző morgás tört elő.

Colos sietősen visszahúzta a kezét, Norrich pedig azt mondta:

- Elég, Mutt! - A kutya visszakuporodott. Lucky tisztán érezte a felgyülő, majd elernyedő feszültséget Colos agyában és az örömmámort Norrich gondolataiban.

- Hogy boldogul a hálás tojással, Colos? - kérdezte Norrich.

- Földadtam - mondta elkeseredve a marsbeli kis ember. - Mindössze két darabot sikerült összeillesztenem, a többivel nem boldogultam.

Norrich nevetett.

- Csak gyakorlás kérdése. Nézze!

Kivett két darabot Colos kezéből, és azt mondta: - Nem csoda. Ezt a kettőt rosszul illesztette össze. Az egyiket kipöckölte a helyéből, megfordította, aztán újra összeillesztette, vett egy újabb darabot, aztán még egyet, míg mind a hetet össze nem rakta valami laza tojásdad alakban, amelynek a közepén maradt egy lyuk. Fölvette a nyolcadikat, a záródarabot, azt is becsúsztatta, aztán az óra járásával ellenkező irányban félig elforgatta, utána egészen benyomta, és azt mondta:

- Kész.

Földobta a kész tojást a levegőbe, elkapta, miközben Colos bosszúsán szemlélte a mutatóványt.

Lucky fölkel.

- Nos, Mr. Norrich, még látjuk egymást. Nem fogom elfelejteni, amit Summersről meg a többiekéről mondott. Köszönjük az italt. - A pohár továbbra is érintetlenül állt az asztalon.

- Örülök, hogy találkoztunk - mondta Norrich, és ő is fölemelkedett, hogy kezet fogjon velük.

Időbe telt, míg Lucky el tudott aludni. Csak feküdt a szoba sötétjében, sok száz méterre a Jupiter Kilenc felszíne alatt, hallgatta Colos halk hortyogását a szomszédos szobából, és a nap eseményein tűnődött. Újra meg újra végiggondolt mindent.

Valami nem tetszett! Történt valami, aminek nem kellett volna, vagy valami nem történt meg, aminek viszont meg kellett volna történnie.

Fáradt volt, és ebben a félig éber, félig alvó állapotban minden egy kicsit valószínűtlennek és kifacsarodottnak látszott. Valami lebegni kezdett az álom peremén. Odakapott, de a tünemény addigra továbbsiklott.

Mire reggel lett, már semmi sem maradt belőle. Zuhanyozás után Lucky épp puha, meleg levegősugarakkal szárítkozott, amikor Colos kiáltott át a szobájából:

- Hé, Lucky - harsogott a kis marsbeli -, kicseréltem a szarvasbéka szén-dioxid palackját, és bedobtam egy kis algát. Ugye lehozod a megbeszélésünkre azzal az átkozott parancsnokkal?

- Le, persze.

- Akkor minden rendben lesz. Mit szólnál hozzá, ha megmondanám a parancsnoknak, hogy mit gondolok róla?

- Ugyan már, Colos.

- A fene egye meg! Akkor most én megyek zuhanyozni.

Mint minden Földön kívüli, Colos is, amikor csak alkalma nyílt rá, tobzódott a vízben, és imádott lassan, komótosan zuhanyozni. Lucky nagy lélegzetet vett, hogy a most következő nyivákolást - amit Colos éneklésnek nevezett - túlélje.

Colos már javában benne járt valami fülhasogatóan hamis és gyanús dallamtöredékben, Lucky pedig épp végzett az öltözködéssel, amikor megszólalt az interkom.

Lucky odalépett a készülékhez, és vételre kapcsolta. - Itt Starr.

- Starr! - Donahue parancsnok barázdált arca tűnt föl a képernyőn. A szája keskeny volt, keményen összeszorította az ajkait, és egész arckifejezése merő ellentétben állt azzal, ahogyan Luckyra meredt.

- Hallottam valamit rebesgetni, hogy összeütközésbe került az egyik munkásunkkal.

- Igen, és?

- Látom, nem sérült meg.

- Minden jó, ha jó a vége. - Lucky mosolygott.

- Ugye emlékszik, hogy figyelmeztettem?

- Nem is akartam panaszkodni.

- Nos, ha nem akar, akkor a programunk érdekében azt is meg kell kérdezniem, hogy készül-e jelentést írni az ügygel kapcsolatban.

- Hacsak ki nem derül, hogy valami közvetlen köze van az engem izgató problémához, ígérem, hogy soha nem hozom elő.

- Akkor jó! - Donahue láthatóan hirtelen megkönnyebbült. - Remélem, ezt a fogadalmát a délelőtti megbeszélésünkön is megtartja. Esetleg lehallgatják, és bizalmas anyagként rögzítik, amit beszélünk, és jobban szeretném...

- Ne is vesztegessünk rá több szót, parancsnok.

- Nagyon jó! - A parancsnok annyira megnyugodott, hogy szinte szívélyes lett a hangja. - Akkor egy órán belül jövök.

Lucky halványan érezte, hogy Colos zuhanya elhallgatott, s hogy az éneklésből halk dúdolás lett. Most ez is abbamaradt, és egy pillanatilag csönd volt.

- Rendben van, parancsnok... - mondta Lucky a készülék felé fordulva, amikor Colos vad, szinte összefüggéstelen ordítózásban tört ki.

- *Lucky!*

Lucky talpra ugrott, és két lépéssel az elválasztó ajtónál termett.

De Colos már ott állt az ajtóban, és tágra nyílt szemében rémület tükröződött.

- Lucky! A szarvasbéka! Megdöglött! Megölték!

7

Egy robot is belép a játszamába

A szarvasbéka műanyag doboza összetört, s a padló elázott a kifolyt víztől. A szarvasbéka, amelyet félig betakart az alga, nem mozdult, láthatóan megdöglött.

Most, hogy elpusztult, és nem tudta többé befolyásolni az érzelmeket, Lucky végre képes volt megszabadulni attól az erőltetett rajongástól, amely a többieket is hatalmába kerítette, mielőtt az állat vonzaskörébe kerültek. Dühös volt, bár főképpen magára, amiért engedte, hogy valaki uralkodjon rajta.

Colos, frissen a zuhany után, épp csak az alsónadrágját kapta magára, és hol ökölbe szorult a keze, hol elernyed.

- Az én hibám volt, Lucky. Az egész az én hibám volt. Olyan hangosan üvöltöztem a zuhany alatt, hogy nem hallottam, amikor valaki belépett.

A kifejezés, vagyis hogy valaki "belépett", nem volt egészen helyénvaló. A gyilkos nem csak egyszerűen belépett; sokkal inkább berobbant, mint egy tűzgolyó. Az ajtó zárszerkezete elolvadt és szétmállott a láthatóan nagy kaliberű energiafejlesztőtől.

Lucky visszalépett az interkomhoz. - Donahue parancsnok?

- Igen, mi történt? Valami baj van?

- Egy óra múlva találkozunk. - Lucky lekapcsolta a készüléket, és visszatért a sopánkodó Coloshoz. Komoran azt mondta: - Az én hibám volt, Colos. Hector bácsi elmondta, hogy a szíriusziak még nem fedezték föl a szarvasbéka érzelmi uralmával kapcsolatos tudnivalókat, és én ezt nem vettem elég komolyan. Pedig ha egy kicsivel kevésbé vagyok optimista a szíriuszi butaságot illetően, akkor soha egy pillanatra sem lett volna szabad szem elől téveszteni ezt a szegény kis állatot.

Mielőtt Lucky és Colos elhagyták a szálláshelyüket, Nevsky hadnagyba botlottak.

- Örülök, uram, hogy a tegnapi csetepatéban nem esett bántódása - mondta halkan. - Nem akartam cserbenhagyni, de ön kifejezetten ezt parancsolta:

- Felejtse el, hadnagy - felelte szórakozottan Lucky. Az agya folyton visszatért ahhoz a ponthoz, amikor előző este, épp elalvás előtt, félálomban egy gondolat derengett föl benne, ami aztán el is tűnt. Most azonban nem akart eszébe jutni, és végül Lucky másra kezdett figyelni.

Beléptek az agrar folyosóba, amely ezúttal zsúfolásig telve volt emberekkel, akik pontosan és oda sem figyelve száguldoztak mindkét irányban. Mindenütt a "munkakezdés" hangulata érződött. Bár az emberek a felszín alatt dolgoztak, és voltaképpen nem volt sem nappal, sem éjszaka, mégis betartották a huszonnégy órás földi időszámítást. Az emberiség minden új világba, ahol csak megtelepedett, elvitte a megszokott földi életrendet. És bár itt folyamatosan dolgoztak, a legtöbben a "nappali műszak"-ot választották, vagyis naprendszerbeli időszámítás szerint kilenctől ötig.

Most éppen kis híján kilencre járt, és azért volt ilyen nagy nyüzsgés az agrar folyosókon, mert mindenki sietett a munkahelyére. Külső szemlélőnek az volt az érzése, hogy valóban "reggel" van, a Nap épp fölkel a keleti horizonton, és harmat hullik a före.

Amikor Lucky és Colos belépett a tárgyalóterembe, két férfi ült az asztalnál. Egyikük Donahue parancsnok, akinek az arcán, bár gondosan leplezte, feszültség vibrált. A parancsnok fölemelkedett, és hűvösen bemutatta a másik férfit, James Pannert, a főmérnököt, a program civil vezetőjét. Panner köpcös, kurta nyakú férfi volt, kreol arcából szúrósan ütközött ki sötét, mélyen ülő szeme. A gallérijánál kigombolt sötét ingen nem volt semmilyen rangjelzés.

Nevsky hadnagy tisztelgett és elvonult. Donahue parancsnok megvárta, míg becsukódik az ajtó, s csak azután szólalt meg:

- Most, hogy végre négyen maradtunk, lássunk munkához.

- Négyen, plusz egy macska- jegyezte meg Lucky, és megsimogatta azt a kis szőrpamacsot, amely két mellső lábát az asztalra téve ünnepélyesen nézett rá. - Ez, ugye, nem az a macska, amelyiket tegnap láttam?

A parancsnok elkomorodott.

- Talán igen. Talán nem. Rengeteg macskánk van a Jupiter Kilencen. Mindenesetre szerintem nem azért jöttünk össze, hogy a kedvenc háziállatainkról fecsegjünk.

- Épp ellenkezőleg, parancsnok - mondta Lucky -, azt gondoltam, hogy velük kezdhethénk, és szándékosan hoztam szóba. Emlékszik a mi kedvencünkre, uram?

- Arra a kis vénuszi jószágra? - kérdezte váratlanul meleg hangon a parancsnok. - Persze hogy emlékszem. Olyan... - Hirtelen zavartan elhallgatott, mint aki maga is meglepődik, mitől lett ilyen lelkes, ha nincs is itt a szarvasbéka.

- Annak a kis vénuszi jószágnak különleges képességei voltak - mondta Lucky. - Észlelte és közvetítette az érzéseket, sőt bizonyos érzelmeket másokra is rá tudott erőltetni.

A parancsnok szeme elkerekedett, de Panner fojtott hangon azt mondta:

- Egyszer hallottam valami pletykát erről a képességéről, tanácsos. De csak nevettem rajta.

- Pedig nem kellett volna. Ez így igaz. Sőt azért kértem ezt a mostani találkozót öntől, Donahue parancsnok, mert szerettem volna előkészíteni, hogy a szarvasbéka jelenlétében a program minden egyes dolgozójával elbeszélgethessek. Érzelmi analízist szeretnék tartani.

Úgy tetszett, a parancsnok még mindig nem ocsúdott fel az előbbi meglepetésből.

- De mit akarna vele bizonyítani?

- Talán semmit. Ennek ellenére szerettem volna megpróbálni.

- *Szerette volna?* - szólt közbe Panner. - Miért beszél múlt időben, Starr tanácsos?

Lucky komoran végigmérte a program két tisztviselőjét:

- Mivelhogy a szarvasbékám elpusztult.

- Ma reggel megölték - tette hozzá dühösen Colos. - Ki ölte meg? - kérdezte Donahue.

- Nem tudjuk, parancsnok. Donahue hátradőlt a székében.

- Ezek szerint lőttek a nyomozásnak, míg meg nem érkeznek az utánpótlás.

- Nem várhatunk tovább - közölte Lucky. - A szarvasbéka pusztá halála már önmagában is sokat elárult, és sokkal súlyosabbá tette az egész ügyet.

- Hogy érti?

Mindenki meghökkent. Még Colos is mélységesen meglepődve nézett fel Luckyra.

- Mondtam, hogy a szarvasbéka képes bizonyos érzelmeket másokra erőltetni - szólalt meg Lucky. Ezt maga is tapasztalhatta, Donahue parancsnok. Fel tudja idézni az érzéseit, amikor tegnap a hajómon először pillantotta meg a szarvasbékát? Meglehetősen feszültnek látszott, mégis, amikor meglátta az állatot... Emlékszik az akkori érzéseire?

- Meglehetősen magával ragadott az a kis jószág - hebegte a parancsnok.

- És ha most visszagondol, érti már, hogy miért?

- No, gondoljuk csak végig. Meglehetősen csúnya volt.

- Mégis tetszett magának. Akár akarta, akár nem. Gondolja, hogy képes lett volna bántalmazni?

- Azt hiszem, nem.

- Biztos vagyok benne, hogy nem lett volna képes rá. Akinek érzelmei vannak, az nem tudná bántani. Valaki mégis megtette. Valaki megölte.

- Meg tudja magyarázni ezt a paradoxont? - kérdezte Panner.

- Könnyedén. Csakis olyan tehetne, akinek *nincsenek* érzelmei. Például egy robot. Tegyük fel, hogy valahol a Jupiter Kilencen van egy robot, egy gépmember, aki a megszólalásig hasonlít az emberre.

- Emberszabású robot? - csattant fel Donahue parancsnok. - Képtelenség. Ilyenek csak a tündérmesékben léteznek.

- Szerintem ön, parancsnok, nincs tisztában azzal, milyen ügyesek a szíriusziak a robotok előállításában - jegyezte meg Lucky. - Úgy vélem, képesek rá, hogy modellként olyan embert használjanak, aki ízig-vérig lojális a Jupiter Kilenc iránt, és miután megépítették, szépen kicserélik az illetővel. Ezt az emberszabású robotot olyan érzékekkel szerelik föl, amelyek tökéletes kémme teszik. Példának okáért képes lehet látni a sötétben, vagy az anyagon keresztül is megérez bizonyos tárgyakat. Egy beépített szubéterikus készülék segítségével bizonyára információkat is tud közvetíteni.

A parancsnok a fejét rázta.

- Nevetséges. Egy ember is könnyűszerrel megölte a szarvasbékát. Egy végsőkéig kétségbeesett és beijedt ember ugyanúgy legyőzhetette azt a... azt a szellemi befolyást, amit az állat gyakorolt rá. Erre nem gondolt?

- De igen - válaszolta Lucky. - De miért lenne bárki is ennyire kétségbeesett, miért lenne olyan kíméletlen, hogy megtámadjon egy védtelen szarvasbékát? Az a legkézenfekvőbb magyarázat, hogy a szarvasbéka kétségbeesett dühöt váltott ki valakiből, aki rájött, hogy ez az állat egyáltalán nem veszélytelen. A szarvasbéka csakis azért jelent veszélyt a gyilkos számára, mert észleli és közvetíti az indulatait. Tegyük föl, hogy ezek az érzések rögtön elárluják, hogy az illető kém.

- Ez hogyan lehetséges? - kérdezte Panner. Lucky odafordult hozzá:

- Mi van, ha a gyilkosunknak egyáltalán nincsenek érzelmei? Vajon nem lepleződik le rögtön, hogy nem is

ember, hanem robot?... Vagy nézzük más oldalról. Miért kellett csak a szarvasbékát megölni? Miután nagy kockázatot vállalva bejutott a szobánkba, láthatta, hogy egyikünk a zuhany alatt áll, én az interkomnál, mindketten gyanútlanok vagyunk, és készületlenül érne a támadás, vajon miért a szarvasbékát és miért nem minket ölt meg? Vagy ha tetszik, miért nem ölt meg minket is, meg a szarvasbékát is?

- Talán nem volt ideje - tűnődött a parancsnok.

- Van egy másik és hihetőbb magyarázat - mondta Lucky. - Ismerik a Robotok három törvényét, amelyet minden robot építésénél be kell tartani?

- Én csak általánosságban ismerem - mondta a parancsnok -, nem tudnám idézni őket.

- Én tudom - vágta rá Lucky -, és engedelmeükkel idézem is, hogy lássunk tisztán. Az Első törvény így hangzik: A robotnak nem szabad bántalmaznia az embert, és tétlenül kell tőrníe, ha az ember kezét emelne rá. A Második törvény: A robot vesse alá magát az ember parancsának, hacsak a parancs nem ütközik az Első törvénybe. A Harmadik törvény: A robot mindaddig védheti saját magát, míg ez a védelem nem kerül összeütközésbe az Első és a Második törvénnyel. Panner bölintott.

- Rendben van, tanácsos, de mindez mit bizonyít?

- A robotnak meg lehet parancsolni, hogy ölje meg a szarvasbékát, mivel állat. A szarvasbéka veszélybe sodorhatja a robot életét: a Harmadik törvény előírja az önvédelmet, a Második törvény pedig az engedelmisséget. Azt viszont nem lehet megparancsolni, hogy ölje meg Colost vagy engem, mivel emberek vagyunk, s az emberölést tiltja az Első törvény. Egy emberi kém megölt volna minket is, a szarvasbékát is; a robotkém csak a szarvasbékát ölhetette meg. Vagyis mindez egy dolgot bizonyít, parancsnok.

A parancsnok egy hosszú percig eltűnődött, ezalatt mozdulatlanul ült, s csak arcán a barázdák lettek még mélyebbek. Aztán megszálalt:

- Mit javasol? Talán világoztunk át minden munkást, aki a programban dolgozik?

- Nem - felelte mindjárt Lucky. - Ez nem olyan egyszerű. A sikeres kémkedés nem itt folyik, hanem valahol másutt. Ha itt van emberszabású robot, akkor feltehetőleg máshol is van. Jó lenne elkapni annyi emberszabású robotot, amennyit csak lehetséges; ha lehet, mindegyiket. Ha túlságosan mohón és nyíltan vadászunk egyre, akkor a többit esetleg elrabolják, hogy legközelebb majd máshol vessék be.

- De akkor mit javasol, mit tegyünk?

- Azt, hogy lassan kell dolgoznunk. Ha fölmerül a gyanú, hogy robottal kerülünk szembe, számos módja van, hogy a gép hogyan árulhatja el magát, anélkül hogy önmaga észrevenné. Most nem akarom a kezdet kezdetétől elmagyarázni. Magáról például, parancsnok, tudom, hogy nem robot, mivel tegnap észleltem az érzelmeit. Mi több, szándékosan felbosszantottam, hogy ellenőrizhessem a szarvasbékámat, amiért utólag elnézését kérem.

Donahue arca lila lett a méregtől: - Hogy én robot?

- Mint mondtam, csak arra használtam magát, hogy ellenőrizsem a szarvasbékámat.

- Bennem viszont aligha lehet bizonyos, tanácsos - mondta szárazon Panner. - Én nem néztem farkasszemem a szarvasbékájával.

- Ez igaz - ismerte be Lucky. - Maga még nem tiszta. Vegye le az ingét!

- Micsoda? - hördült fel Panner. - Miért?

- Most tisztázta magát - mosolyodott el Lucky. Egy robotnak teljesítenie kellett volna a parancsot. A parancsnok nagyot csapott öklével az asztalra.

- *Elég!* Azonnal hagyja abba! Nem tűröm, hogy tesztelje vagy bármilyen formában megzavarja az embereimet. Starr tanácsos, nekem dolgom van ezen a holdon; egy agrar hajót kell fölküldenem az űrbe, és fel is fogjuk löni. Az embereimet már épp eléggé kifaggatták, és minden gyanún felül állnak. A maga sztorija a robotokról örültség, és nem vagyok hajlandó bevenni. Tegnap megmondtam magának - folytatta kis idő után -, nem akarom, hogy zaklassa az embereimet és megingassa a hold erkölcsi rendjét. Tegnap ugyancsak kihozott a sodromból. Most azt mondja, csak azért, hogy letesztelje a szarvasbékáját, ám ez egy jöttányival sem enyhíti a sértést. Épp ezért nem érzem szükségét, hogy együttműködjek magával, és nem is fogok. Hadd mondjam el pontosan, hogy mit tettem. Megszakítottam minden összeköttetést a Földdel. Szükségállapotot rendeltem el a Jupiter Kilencen. Mostantól a katonai diktátor hatalmával rendelkezem. Ért engem?

Lucky szeme egy hajszálnyit összeszűkül.

- Mint a Tudományos Tanács tagja, rangban maga fölött állok.

- És hogyan akar a rangjának érvényt szerezni? Az embereim nekem engedelmeskednek, és már ki is adtam a szükséges utasításokat. Erőszakot fognak alkalmazni, ha akár szóban, akár tetteleg megpróbál ellenszegülni a parancsaimnak.

- És mik ezek a parancsok?

- Holnap - mondta Donahue - naprendszeri idő szerint délután hat órakor az első működő agrar hajó elindul a Jupiter Kilencről a Jupiter Egy, vagyis az Ió hold felé. Miután visszatértünk - *miután*, Starr tanácsos, egy órával sem hamarabb -, elkezdheti a nyomozást. S aztán, ha kapcsolatba akar lépni a Földdel, és haditörvényiszéket akar összehívni, állok rendelkezésére.

Donahue parancsnok merően nézett Lucky Starr-ra. - Készen van a hajó? - kérdezte Lucky Pannert. - Úgy

tudom, igen - felelte Panner.

- Holnap indulunk - közölte szemrehányóan Donahue. - Nos, Starr tanácsos, velem jön, vagy le kell tartóztassam?

Feszült csend következett. Colosnak láthatóan elakadt a lélegzete. A parancsnok keze hol ökölbe szorult, hol kinyílt, az arca fehér volt, és elgyötörtnek látszott. Panner lassan előhúzott az inge zsebéből egy darab rágógumit, egy kézzel leszedte róla a fóliaborítást, aztán a szájába gyömösölte.

Lucky ekkor lazán összekulcsolta a kezét, hátradőlt a székében, és azt mondta:

- Örömmel együttműködöm magával, parancsnok.

8

Vakság

Colos szinte nyomban dühbe gurult.

- Lucky! Hagyod, hogy se szó, se beszéd, abbahagyassa veled a nyomozást?

- Nem egészen, Colos - felelte Lucky. - Az agrav hajó fedélzetén folytatjuk a nyomozást.

- Nem, uram - mondta határozottan a kapitány. Önök nem szállnak föl az agrav hajóval. Egy pillanatig se ringassa magát ebben a hitben!

- Akkor ki mehet önökkel, parancsnok? Gondolom, ön.

- Igen, én. Valamint Panner, a főmérnök. Két tisztet, öt másik mérnök és a legénység öt tagja. Mindegyiküket már rég kiválasztottuk. Én és Panner mint a tervezés legfőbb felelősei, az öt mérnök irányítja a hajót, a többiek pedig a terv kivitelezése során nyújtott szolgálataikért.

- Miféle szolgálatokért? - kérdezte gondterhelten Lucky.

- A legjobb példa arra, amiről a parancsnok beszél - vágott közbe Panner -, Harry Norrich, aki... Colos megmerevedett a meglepetéstől.

- Az a vak ember?

- Ezek szerint már ismerik? - kérdezte Panner. - Tegnap este találkoztunk vele - közölte Lucky.

- Nos - folytatta Panner -, Norrich a tervezés megkezdése óta velünk van. Akkor vesztette el a látását, amikor két érintkező közé dobta magát, nehogy deformálódjon az erőter. Öt hónapig kórházban volt, és végül is csak a szemét nem tudták rendbe hozni. A bátorságának köszönhető, hogy egy hegynyi darab ki nem röpi a holdból. Megmentette kétszáz ember életét, és emellett megmentette magát a programot is, mivel egy komolyabb baleset mindjárt az elején lehetetlenné tette volna, hogy a Kongresszus a hozzájárulását adja a kísérletek folytatásához. Vagyis ez olyan tett volt, amivel kiérdemelt egy helyet az agrav hajó első útján.

- Milyen kár, hogy nem láthatja közelről a Jupitert - mondta Colos. Aztán összeszűkülte szemmel azt kérdezte: - Hogyan fog közlekedni a hajó fedélzetén?

- Biztos vagyok benne, hogy visszük magunkkal Muttot is - közölte Panner. - Igazán jól nevelt kutya.

- Csak ennyit akartam tudni - csattant fel Colos. -Ha egy kutyát el tudnak vinni, akkor Luckyt meg engem is fölvehetnek a hajóra.

Donahue parancsnok türelmetlenül pislogott az órájára. Most az asztalra tette a kezét, és úgy csinált, mint aki föl akar emelkedni.

- Ezek szerint mára végeztünk, uraim - mondta.

- Nem egészen - szólalt meg Lucky. - Egy apróságot még tisztáznunk kell. Colos kissé nyersen fogalmaz, de tulajdonképpen igaza van. Mi is ott leszünk az agrav hajó fedélzetén.

- Nem - mondta a parancsnok. - Ez lehetetlen.

- Lehet, hogy a kettőnk súlya több, mint amennyit a hajó elbír?

Panner fölnevetett.

- Az agrav hajó egy hegyet is elbírna.

- Akkor talán nincs elég hely?

A parancsnok mélységes nemtetszéssel bámult Luckyra.

- Nem vagyok hajlandó megmondani az okát. Magukat egyszerűen azért nem visszük, mert így rendelkeztem. Világos?

Egy pici elégedettség suhant át az arcán, és Luckynak nem volt nehéz kitalálnia, hogy ezzel akarta visszaadni azt a legorombítást, amit a *Bolygó Starr* fedélzetén kapott ötöle.

- Mégiscsak jobban tenné, ha magával vinne, parancsnok - mondta csöndesen Lucky.

Donahue kajánul nevetett.

- Miért? Különben fölment a Tudományos Tanács? Míg vissza nem érek, úgysem tud kapcsolatba lépni a Földdel, utána meg, ha tetszik, nyugodtan elzavarhatnak.

- Szerintem nem gondolta végig az egészet, parancsnok - mondta Lucky. - Mostantól kezdve visszamenőlegesen is fölmenthetik. És ígérem, hogy így is fognak tenni. Ami a kormány nyilvántartását illeti,

ott az fog szerepelni, hogy az agrav hajó nem az ön vezénylete alatt tette meg az első útját, hanem az utódjáé alatt, bárki legyen is az. Utólag még a hajózáplót is megváltoztathatják, ha azt akarják bizonyítani, hogy ön jelen sem volt az első utazáson.

Donahue parancsnok elfehéredett. Fölkelt, és egy pillanatig úgy tetszett, nekimegy Luckynak.

- Hogy döntött, parancsnok? - kérdezte Lucky. Amikor végre megszólalt, Donahue hangja csöppet sem volt természetes:

- Jöhetnek.

Lucky a nap hátralévő részét az adattárban töltötte, és különböző alkalmazottak személyi anyagát böngészte át, Colos viszont Panner vezetésével laborról laborra járt, aztán a hatalmas kontrollhelyiségeket látogatták végig.

Csak vacsora után, amikor visszatértek a szállásukra, volt alkalmuk újra egyedül maradni. Lucky hallgatása nem volt meglepő, mivel az ifjú tanácsos a döntő pillanatokban soha nem volt bőbeszédű, de a homlokán végigsuhant valami sötét árnyék, s erről Colos biztosan tudta, hogy a társa nagy gondban van.

- Nem nagyon haladunk előre - kockáztatta meg Colos.

- Semmi meglepő, ez igaz - ismerte be Lucky.

Hozott magával egy mikrofilmet a vetítóból; Colos egy pillanatra a címét is látta: *Felsőfokú robotika*. Lucky módszeresen kezdte befűzni a filmet a vetítőbe.

Colos nyugtalanul fészkelődött.

- Végig akarod olvasni, Lucky?

- Azt hiszem, igen.

- Akkor nem baj, ha átmegyek a szomszédba Norrichhoz?

- Menj csak. - Lucky a szemére illesztette a vetítő optikáját, aztán hátradőlt, és hanyagul karba tette a kezét.

Colos becsukta maga után az ajtót, aztán egy pillanatra kissé idegesen megállt odakint. Tudta, hogy ezt előbb Luckyval kéne megbeszélnie, mégis olyan erős volt a kísértés...

Azt mondta magának: Nem csinálok semmit. Úgyis csak ellenőrizni akarok valamit. Ha tévedtem, hát tévedtem, minek ezzel zavarni Luckyt? De ha igazam van, akkor tényleg lesz valami mondanivalóm a számára.

Mihelyt csöngetett, az ajtó azon nyomban kinyílt, és Colos meglátta Norrichot, amint vaksin a bejáratra szegezi a szemét; az előtte lévő asztalon különös figurákkal egy sakkhoz hasonló tábla állt.

- Igen? - szólalt meg Norrich.

- Colos vagyok - felelte a kis marsbeli.

- Colos! Jöjjön. Űljön le! Starr tanácsos is magával van?

Az ajtó becsukódott, és Colos körülnézett a fényesen kivilágított szobában. A szája megfeszült.

- Sajnos dolga van. De ami engem illet, mára elég az agravból. Dr. Panner körbevitt, csakhogy alig konyítok valamit az egészhez.

- Igazán? Megengedi, hogy elmagyarázzam? - Colos leült egy öblös karosszékbe, és lehajolt, hogy benézzen Norrich munkapadja alá. Fejét a két mellső lábán pihentetve, ott feküdt Mutt, és fél szemmel Colost figyelte.

(Hagyd beszélni, gondolta Colos. Hagyd beszélni, míg nem találsz vagy csinálsz valamit.)

- Nézze - szólalt meg Norrich. Főlemelte az egyik kezében lévő bábút. - A gravitáció az energia egy formája. A kezemben tartott darab a gravitációs mező hatása alatt áll, de nem tud elmozdulni: azt mondjuk róla, hogy helyzeti energiája van. Ha elengedem, ez a helyzeti energia átalakul mozgássá - más szóval kinetikus energiává. Mivel zuhanás közben továbbra is a nehézkedési erő hatása alatt áll, a mozgása egyre gyorsabb lesz. - Ennél a pontnál elengedte a bábút, s az lezuhant.

- Míg csak: placcs - mondta Colos. A bábu leesett a padlóra, és elgurult.

Norrich lehajolt, mint aki utána akar nyúlni, aztán azt mondta:

- Lenne szíves ideadni, Colos? Nem tudom, merre gurult.

Colos elnyomta csalódottságát. Fölvette a bábút és visszaadta.

- No már most - folytatta Norrich - egészen a legutóbbi időnkig csak azt lehetett csinálni a helyzeti energiával, hogy kinetikus energiává alakítottuk. De a kinetikus energiát persze tovább lehet hasznosítani. A Niagara-vízesést például arra, hogy villamos áramot termeljen, de ez most nem ide tartozik. Az űrben a gravitációból mozgás lett, és ezzel vége.

- Vegyük a Jupiter holdjainak a rendszerét - mondta kis szünet után Norrich. - Mi eléggé messze kint vagyunk a Jupiter Kilencen. Tizenötmillió mérföldre az anyabolygótól. De épp a Jupitertől hatalmas mennyiségű helyzeti energiánk van. Ha megpróbálunk elutazni a Jupiter Egyre, az Ió holdra, amely mindössze kétszáznyolcvanötezer mérföldre van a Jupitertől, akkor bizonyos értelemben végigzuhanjuk azt a sok millió mérföldet. Iszonyatos sebességre teszünk szert, amelyet egy hiperatommotorral folyamatosan ellensúlyoznunk kell. Ez óriási energiát emészt föl. És ha csak egy parányit is tévedünk, akkor könnyen lehet, hogy zuhanunk tovább, de ezúttal már csak egy helyre zuhanhatunk: a Jupiterre, ami viszont egyenlő az azonnali halállal. De ha biztonságosan le tudunk szállni az Ióra, még mindig ott a probléma, hogy vissza is kell jutnunk, ami azt jelenti, hogy sok millió mérföld magasra kell emelkednünk a Jupiter gravitációja ellenében. A Jupiter holdjai

közötti manőverezés egész egyszerűen megfizethetetlenül drága.

- És az agrav? - kérdezte Colos.

- Ó, az más kérdés. Az agrav konverterrel a helyzeti energiát át lehet alakítani más, a kinetikus energiától különböző energiává. Az agrav folyosón például az egyik irányba ható gravitációt zuhanás közben föl lehet használni a másik irányba húzó szabadeséshez. Az egyik irányba zuhanó emberek szolgáltatják a másik irányba haladók energiáját. Miközben ily módon leadják az energiájukat, soha nem gyorsulnak fel túlságosan. A természetes szabadesés sebességét kivéve olyan gyorsan vagy lassan haladnak, ahogy akarnak. Érti már?

Colos nem volt egészen biztos benne, hogy érti, de azért azt mondta:

- Folytassa.

- Az űrben ez másként van. Nincs második gravitációs mező, ahova leadhatnánk az energiát. Ehelyett hiperatomikus energiamezővé alakítjuk, és így tároljuk. Ily módon az űrhajó a természetes szabadesést kivéve bármilyen sebességgel zuhanhat a Jupiter Kilencről az Ióra, miközben arra sem kell energiát pazarolnia, hogy lassítson. Vagyis nem használ el semmilyen energiát, kivéve, amikor a végén fölveszi az Ió keringési sebességét. És mindezt teljes biztonságban teszi, mivel a hajó állandó ellenőrzés alatt áll. Ha kell, teljesen ki lehet iktatni a Jupiter gravitációját. A Jupiter Kilencre való visszatéréshez azonban még mindig energiára van szükség. Ezt nem lehet kikerülni. Most viszont a visszaúthoz föl lehet használni, ami a hiperatomikus kondenzátorban korábban összegyűlt. A Jupiter saját gravitációs mezőjének energiája fogja visszalökni a hajót.

- Ez jól hangzik - jegyezte meg Colos. Fészkelődött a karosszékben. Így nem jut sehová. Hirtelen megszólalt: - Mi van az asztalán?

- Sakk - felelte Norrich. - Tud játszani?

- Kicsit - vallotta be Colos. - Lucky megtanított, de vele nem élvezet játszani. Mindig győz. - Aztán csak úgy mellékesen azt kérdezte: - És maga hogy játszik?

- Úgy érti, hogy vakon?

- Izé...

- Semmi baj. Nem vagyok érzékeny a vakságom miatt... Könnyű megmagyarázni. A tábla mágnesezve van, s a bábuk könnyű mágneses ötvözetből készültek, hogy a helyükön maradjanak és ne dőljenek le, ha véletlenül végigsöpörök rajtuk a karommal. Próbálja ki.

Colos megfogta az egyiket. Olyan lassan mozdult el a helyéről, mintha szirupba ragadt volna.

- És mint látja - folytatta Norrich -, nem is rendes sakkbábuk.

- Inkább a dáma figuráira emlékeztetnek - dünnyögte Colos.

- Megint csak azért, hogy ne döntsem le őket. Bár nem teljesen laposak. Kicsit meg van mintázva a fejük, hogy érintéssel könnyen azonosíthassam őket, és emlékeztetnek annyira az eredeti figurákra, hogy mások is egy pillanat alatt megtanulják, és játszhassanak velem. Próbálja ki maga is.

Colosnak nem esett nehezére. A hegyes pontokból álló korong nyilvánvalóan a királynő volt, míg egy másik bábu közepén egy kis kereszt jelölte a királyt. A haránt lefutó rovátkás bábu volt a futó, a pártázatos korong a bástya, két hegyes fül jelölte a lovat, és a sima kerek gombok voltak a parasztok. Colos elakadt.

- És most mit csinál? Magában játszik?

- Nem, egy problémát szeretnék megoldani. Ez az állás: van egy megoldás, de csakis egy, amelyben a fehér három lépéssel győz, és most ezt próbálok kitalálni.

- Hogyan tudja megkülönböztetni a fehéret a feketétől? - kérdezte hirtelen Colos.

Norrich fölnevetett.

- Ha közelebről szemügyre veszi a bábukat, láthatja, hogy a peremük rovátkolva van, ezek a fehérek, a feketék viszont simák.

- Ó! Ezek szerint észben kell tartania, hogy hol állnak a figurák, igaz?

- Ez nem nehéz - mondta Norrich. - Úgy hangzik, mintha fotografikus memória kéne hozzá, pedig valójában csak annyit kell tennem, hogy időnként végighúzom a kezem a táblán és megérintem a bábukat. Látja, hogy a kockák is kicsi rovátkákkal vannak jelölve.

Colos kapkodni kezdte a levegőt. A kockákról megfélemedezett, és tényleg rovátkázva voltak. Úgy érezte, mint aki maga is egyfajta sakkot játszik, és mintha csúfosan kikapott volna.

- Nem zavarja, ha nézem? - kérdezte éles hangon. - Hátha rájövök a helyes lépésekre.

- Csak tessék - mondta Norrich. - Bárcsak sikerülne! Félórája próbálkozom vele, és kezdek ideges lenni. Egy-két perig csönd volt, aztán Colos fölemelkedett, a teste megfeszült, olyan volt, mint egy macska, annyira vigyázott, hogy zajt ne üssön. Előhúzott egy kis zseblámpát, és apró lépésekkel elindult a fal felé. Norrich egyszerűen sem emelte fel a fejét a tábláról. Colos gyors pillantást vetett Muttra, de a kutya sem mozdult.

Elérte a falat, és a leheletét is visszatartva, egyik kezét puhán és zajtalanul a kapcsolóra tette. Hirtelen kialudt a fény, és mélységes sötétség borult a szobára.

Colos emlékezett rá, hogy milyen irányban van Norrich széke. Fölemelte a zseblámpát.

Tompa puffanást hallott, aztán kicsit méltatlankodva és meglepetten Norrich szólalt meg:

- Miért oltotta le a lámpát, Colos?

- Ez az - kiáltott győzelemittasan Colos. Hirtelen teljes erővel rávilágított Norrich arcára. - Maga nem is vak;

maga kém.

Az agrav hajó

- Nem tudom, mit művel - kiáltott Norrich -, de az ürre, ember, ne csináljon semmit hirtelen, mert a kutya magára ugrik!

- Pontosan tudja, mit csinálok - mondta Colos -. látja, hogy előhúszom a gyújtólövedékes puskámat, és azt hiszem, hallott már róla, milyen jó céllövő vagyok. Ha a kutyája megmozdul felém, akkor vége.

- Ne bántsa Muttot! Kérem!

Colos hátrahőkölt a Norrich hangjából feltörő aggodalomtól.

- Akkor nyugtassa meg, és jöjjön velem; senkinek sem esik bántódása. Átmegyünk Luckyhoz. És ha a folyosón bárkivel találkozánk, ne merjen mást mondani, mint azt, hogy "Jó napot!" Ne feledje, szorosan a nyomában leszek.

- Mutt nélkül egy lépést sem tudok tenni - mondta Norrich.

- Dehogynem - felelte Colos. - Csak öt lépés a folyosón. Még ha igazán vak volna, ennyit akkor is meg tudna tenni - pláne ha valaki hódás játékokat meg ilyesmiket csinál.

Az ajtó nyitódásának hangjára Lucky levette szeméről a vetítő optikáját, és azt mondta:

- Jó napot, Norrich. Hol van Mutt?

Colos előbb szólalt meg, mintsem hogy a másik felelhetett volna.

- Mutt Norrich szobájában van, és Norrichnak nincs rá szüksége. A Mars homokjára, Lucky, Norrich nem lát rosszabbul, mint te vagy én.

- Micsoda?

- Az ön barátja nagyot téved, Mr. Starr - szólalt meg Norrich. - Azt akarom mondani...

- Csönd! - csattant fel Colos. - Most én beszélek, aztán majd ha kérdezzük, akkor tegye meg a megjegyzéseit.

Lucky karba tette a kezét.

- Ha nem haragszik, Mr. Norrich, szeretném hallani, mit forgat a fejében Colos. Colost pedig megkérjük, hogy közben azért tegye el a fegyverét.

Colos egy fintorral elrakta a puskát.

- Nézd, Lucky - mondta -, nekem a kezdet kezdetétől gyanús volt ez a mókus. A hódás kirakóiban nem tetszett valami. Egy kicsit túl jól ment neki. Akkor kezdtem el tünődni, hogy vajon nem lehet-e kém.

- Már másodszer nevezett kémnek - kiáltott fel Norrich. - Ezt nem tűröm.

- Nézd, Lucky - mondta Colos -, nem is rossz ötlet, hogy egy kém vaknak tettesse magát. Egy csomó mindent láthat, amiről a többiek nem is sejtik, hogy volt egy szentantújuk. Soha nem jönnek rá. Nem rejtenek el előle semmit. Nyugodtan belebámulhat bármilyen létfontosságú dokumentumba, az emberek csak azt gondolják: "Ez csak szegény Norrich. Úgyse látja." Vagy még valószínűbb, hogy még ez se jut eszükbe. Mars homokja, tokéletes álca!

Norrich percről percre mind jobban elképedt.

- De hát én vak vagyok. A hódás kirakót vagy a sakkot már elmagyaráztam...

- Persze hogy elmagyarázta - mondta ledorongoló hangon Colos. - Évek óta szajkózza ezeket a magyarázatokat. De akkor minek égeti a villanyt a szobájában, ha egyedül van? Amikor vagy egy félórája beléptem, égett az összes villany. Nem miattam gyújtotta fel. A kapcsoló sokkal messzebb volt attól, ahol ült. Miért égtek a lámpák?

- Miért ne éghettek volna? - kérdezte Norrich. Nekem teljesen mindegy, hogy égnék vagy nem, inkább azok számára szoktam égve hagyni, akik meglátogatnak, mint például ön.

- Rendben van - mondta Colos. - Ebből is látszik, milyen ügyesen kitalálja a választ mindenre; a sakkra, vagy hogy hogyan tudja azonosítani az egyes darabokat. Egyszer majdnem megfélekedeztem magáról. Leejtette az egyik sakkfigurát, és lehajolt, hogy fölvegye, de még időben észbe kapott, és engem kért meg, hogy segítsek.

- A hangja után rendszerint meg tudom állapítani, hogy valami hova esett - magyarázta Norrich. - De ez a darab elgurult.

- Folytassa csak a magyarázkodást - mondta Colos. - Úgyse segít, mert van valami, amire úgyse tud magyarázatot adni. Figyelj, Lucky, próbára akartam tenni Norrichot. Lekapcsoltam a villanyt, aztán teljes erővel az arcába akartam világítani a zseblámpámmal. Gondoltam, ha nem vak, úgyis felugrik vagy elkezd hunyorogni. Tudtam, hogy rajtakapom. De még erre se volt szükség. Mihelyt sötét lett, szegény pasas megfélekedezett magáról, és azt mondja: "Miért oltotta le a lámpát?" Most kérdem én, honnan tudta, Lucky? *Honnan tudta?*

- De... - kezdte Norrich. Colos a szavába vágott:
- Elhiszem, hogy *érzi* a sakkfigurákat, a hédés kirakót meg ilyeneket, de azt nem, hogy azt is *érzi*, ha kialszik a fény. Ezt *látnia* kellett.

- Azt hiszem, ideje hagyni Mr. Norrichot is szóhoz jutni - mondta Lucky.

- Köszönöm - szólalt meg Norrich. - Lehet, hogy én vak vagyok, de a kutyám nem. Mint már korábban mondtam, amikor éjszakára lekapcsolom a lámpát, az nekem semmit sem jelent, de Mutt számára azt jelzi, hogy mehet aludni a vackára. Ezúttal hallottam, hogy Colos lábujjhegyen a falhoz megy, a kapcsoló irányába. Próbált hangtalanul mozogni, de aki már öt éve elvesztette a szeme világát, az a legpuhább lépteket is meghallja. Egy pillanattal azután, hogy Colos megállt, hallottam, hogy Mutt a sarokba ugrik, és helyet foglal a vackán. Nem kellett hozzá túl sok ész, hogy kitaláljam, mi történt. Colos ott áll a kapcsolónál, Mutt pedig bevacokolja magát éjszakára. Nyilvánvalóan Colos leoltotta a villanyt.

A mérnök előbb Colos, aztán Lucky irányába fordította világtalan arcát, mint aki hegyezi a fülét a válaszra.

- Igen, értem már - szólalt meg Lucky. - Az az érzésem, hogy bocsánatot kell kérnünk öntől.

Colos gnómszerű arca boldogtalanul elfintorodott. - De Lucky...

Lucky megrázta a fejét.

- Hagyd már abba, Colos! Soha ne kapaszkodj olyan teóriába, amelyikkel egyszer már kudarcot vallottál. Remélem, megérti, Mr. Norrich, hogy Colos csak azt tette, ami hite szerint a kötelessége volt.

- Bárcsak kérdezett volna még egy kicsit, mielőtt cselekszik - mondta hűvösen Norrich. - És most mehetek? Ugye nem veszik zokon, ha távozom?

- Persze hogy mehet. Hivatalból azonban kötelességem arra kérni, hogy senkinek se beszéljen róla, mi történt. Nagyon fontos.

- Bár ez szerintem kimeríti a hamis vád alapján való letartóztatás fogalmát, de hagyjuk. Ígérem, nem említem senkinek. - Odament az ajtóhoz, tétovázás nélkül megnyomta a nyílászáró gombját, és kísértelt a folyosóra.

Colos szinte azon nyomban odafordult Luckyhoz. - Trükk volt. Nem lett volna szabad elengedned. Lucky a jobb kezébe ejtette az állát, és hús, barna szeme gondokkal volt terhes.

- Nem, Colos, nem ő a mi emberünk.

- Pedig ő az, Lucky. Akkor is, ha vak, ha *tényleg* vak, még valami terhelheti a számláját. Lucky, gondolj csak bele - Colos egyre izgatottabb lett, apró keze ökölbe szorult -, a szarvasbéka közelébe tudott jutni, anélkül hogy látta volna. Meg is ölhet.

Lucky a fejét csóválta.

- Nem, Colos. A szarvasbéka szellemi befolyása nem attól függ, hogy látják-e. Ez közvetlen szellemi kapcsolat. Márpedig ezt a tényt nem lehet megkerülni. Csakis robot ölhet meg - mondta lassan. - Csakis egy gépember, és Norrich nem az.

- De honnan tudod, hogy... - Colos hirtelen elhallgatott.

- Látom, magad is rájöttél a válaszra - mondta Lucky. - Az első találkozásunk alkalmával, amikor még nálunk volt a szarvasbéka, tudtuk fogni az érzelmeit. Vannak érzelmei, tehát nem robot, vagyis nem órá vadászunk.

De míg ezt végigmondta, az arcán iszonyú gondok tükröződtek, és félre is lökte a robotikáról szóló könyv mikrofilmjét, mint aki úgymint hiába vár segítséget tőle.

A világ első agrar hajóját *Jupiter holdjának* keresztelték el, de Lucky még életében nem látott ilyen monstrumot. Elég nagy volt ahhoz, hogy az űr igazi luxushajója legyen, de a legénység és az utasok szállása meglehetősen zsúfoltnak látszott, mivel az építmény kilentizedét az agrar konverter és a hiperatomikus erőter-kondenzátorok foglalták el. Középtájon hatalmas, ívelt, a denevérekére emlékeztető szárnyak nyúltak ki. Őt az egyik oldalon, őt a másikon, összesen tíz szárny lebegett a hajón.

Lucky már korábban hallotta, hogy ezek a szárnyak, azáltal, hogy belehasítottak a gravitációs erőter vonalaiba, hiperatomikus energiává konvertálták a gravitációt. Ilyen prózai feladatuk volt, mégis valami baljós megjelenést kölcsönöztek a hajónak.

A hajó a Jupiter Kilencbe vágott óriási gödörben pihent. Már elhúzták a vasbeton tetőt, s az egész területet átengedték a Jupiter Kilencen uralkodó gravitációnak és légüres térnek.

Körülbelül ezer ember - a program valamennyi dolgozója - összegyűlt ebben a természetes amfiteátrumban. Lucky még az életben nem látott egyszerre ennyi szkafanderes embert. Az eseményre való tekintettel bizonyos izgatottság érződött; bizonyos, szinte hisztérikus nyugtalanság, amit abból lehetett látni, hogy mindenki durva tréfákat eszelt ki, amit ki-ki könnyen megtehetett az alacsony gravitáció miatt.

És egyikük a szkafander alatt nem is ember, gondolta komoran Lucky.

De melyikük? És hogyan tudhatná meg?

Donahue parancsnok rövid beszédet tartott, amelyben felajánlotta a hajót egy csoport csöndbe burkolózott férfiak, akikre akaratuk ellenére mély benyomást tett a ceremónia, Lucky meg eközben fölnézett a Jupiter felé,

és a közelében megpillantott egy parányi égitestet, amely nem csillag volt, hanem csak egy fényforgács, ívelt, mint egy levágott köröm, olyan apró, hogy alig lehetett látni. Ha közben egy kis levegő lett volna, és nem a Jupiter Kilenc légüres tere, ez a parányi karéj alakatlan fényfoltta kenődött volna szét.

Lucky tudta, hogy ez az apró sarló a Ganümédész, a Jupiter Három, a Jupiter legnagyobb mellékbolygója, az óriás planéta legérdekesebb holdja. Közel háromszor akkora, mint a Föld holdja; nagyobb, mint a Merkúr. Majdnem akkora, mint a Mars. S ha véget ér az agrav utazás, a Ganümédész pillanatokon belül a Naprendszer egyik legfontosabb lakott tagjává válik.

Donahue parancsnok végre érzelemtől remegő hangon megkeresztelte a hajót, s aztán az összegyűlt közönség ötös-hatos csoportokban a zsilipeken keresztül bevonult a hold levegővel töltött belsejébe.

Csak azok maradtak, akik hamarosan felszállnak a *Jupiter holdja* fedélzetére. Egyesével másztak fel a bejáratú zsilip rámpájára, elsőnek Donahue parancsnok.

Lucky és Colos utolsónak mászott be. Ahogy beléptek, Donahue parancsnok barátságatlanul elfordult. Colos Luckyhoz hajolt, és összeszorított fogakkal azt mondta:

- Észrevetted, hogy Red Summers is a fedélzeten van?
- Tudom.
- Az a pasas, aki megpróbált megölni.
- Tudom, Colos.

A hajó emelkedni kezdett, de az emelkedés eleinte csak méltóságteljes kúszásnak hatott. A Jupiter Kilenc felszíni gravitációja mindössze egynolcvanad része a Földének, és bár a hajó súlya még mindig több száz tonna volt, nem ez okozta a kezdeti lassúságot. Még ha a gravitáció teljes egészében hiányzott volna, a hajónak akkor is meg kell tartania teljes anyagtartalmát és a vele utazó tehetetlenségét. Attól kezdve, hogy megmozdult, ugyanolyan nehéz ezt a hatalmas testet mozgásban tartani, mint megállítani vagy megváltoztatni az útírányt.

De előbb lassan, majd egyre gyorsabban maguk mögött hagyták az indítógördört. A Jupiter Kilenc összezsugorodott mögöttük, és hamarosan már csak úgy látszott a képernyőn, mint egy csipkés szélű, szürke sziklatömb. A fekete égboltot csillagképek fénye hintette tele, s köztük egy fényes gyöngy volt a Jupiter.

James Panner közeledett feléjük, és kezét a két vendég vállára tette.

- Uraim, mit szólnának hozzá, ha meghívnám önöket ebédre a kabinomba? Itt a monitorokon egy darabig úgyszincs semmi látnivaló. - Széles szája vigyorra húzódott, amitől vaskos nyakán kidagadtak az erek, és úgy tűnt, mintha nem is lenne nyaka, ez a tuskó csak a feje folytatása volna.

- Köszönjük - mondta Lucky. - Nagyon kedves, hogy meghív.

- A parancsnok úgyse tenné - folytatta Panner -, és a többiek is kissé tartózkodóak magukkal szemben. Én viszont nem szeretném, ha túlságosan magányosak lennének. Hosszú utazás lesz.

- Ön nem gyanakszik, dr. Panner? - kérdezte szárazon Lucky.

- Persze hogy nem, Emlékezzen csak, engem megvizsgált, és kiálltam a próbát.

Panner kabinja kicsi volt, alig fértek el benne hárman. Látszott, hogy ezen az első agrav hajón olyan kicsire zsugorították össze a szálláshelyeket, amennyire csak a tervezői lelemény engedte. Panner három konzervet bontott fel, amelyekben az űrhajókon szokásos ételkoncentrátum volt. Lucky és Colos szinte otthon érezték magukat: a melegedő étel illata, a szinte rájuk dőlő falak, a falakon kívül az űr végtelen üressége, a remegés, az állandóan rázkódó hiperatomikus motorok, amelyek a gravitációs energiát lököerővé alakították vagy táplálékkal látták el a hajó energiatároló zsigereit: mindez régóta ismerős volt számukra.

A motorok zúgását hallgatva az embernek az volt az érzése, hogy végre valósággá vált az ősi hit a "szférák zenéjé"-ben.

- Mostanra elértük a szökési sebességet, ami azt jelenti: nem kell attól tartanunk, hogy visszaesünk a Jupiter Kilenc felszínére - közölte Panner.

- Más szavakkal azt is mondhatnánk, hogy mostantól szabadeséssel közelítjük meg a Jupitert - tette hozzá Lucky.

- Igen, tizenötmillió mérföldet kell zuhannunk. Mihelyt elég nagy sebességre tettünk szert, bekapcsoljuk az agravot.

Míg beszélt, elővett a zsebéből egy órát. Ez egy széles korong volt, amely csillogott, de számok nem voltak rajta. Megnyomott egy kis gombot, mire világító számok jelentek meg rajta. Egy fényes fehér vonal kezdett körbefutni a korong peremén, aztán a fehér vörösre váltott, és mihelyt a vörös vonal körbeért, újra a fehér vonal indult körbe.

- Ilyen hamar tervezik az agrav bekapcsolását? kérdezte Lucky.

- Hamarosan - felelte Panner. Az asztalra tette az órát, és csöndben ettek tovább.

Panner megint fölemelte az óráját.

- Egy percen belül meg kell történnie. Teljesen automatikus vezérlésű. - Bár a főmérnök meglehetősen

higgadt hangon beszélt, az órát tartó keze kissé remegett.

- Most- mondta Panner, aztán csönd lett. Tökéletes csönd.

Abbamaradt a hiperatomikus motorok zümmögése. Mostantól kizárólag a Jupiter gravitációs mezője termelte a hajó elektromos áramát és álgravitációs mezőjét.

- Hajszálpontos! Tökéletes! - Eltette az órát, és bár az arcán visszafogott volt a mosoly, megkönnyebbülés látszott rajta. - Mostantól a hajónk agrav üzemmódra tért át.

Lucky is mosolygott.

- Gratulálok. Örömmel tölt el, hogy a fedélzeten lehetek.

- El tudom képzelni. Eléggé megdolgoztak érte. Szegény Donahue.

- Sajnálom, hogy így meg kellett gyötörnöm a parancsnokot - mondta komoran Lucky -, de nem volt más választásom. Így vagy úgy, de fel kellett jutnom a hajóra.

- *Kellett?* - Panner szeme elkeskenyedett Lucky váratlan elkomorodásától.

- Kellett! Majdnem bizonyos vagyok benne, hogy a kém, akit keresünk, jelenleg a hajó fedélzetén tartózkodik.

10

A hajó belsejében

Panner megütődve bámult maga elé. Aztán azt kérdezte:

- Miért?

- A szíriusziak nyilvánvalóan tudni akarják, hogyan működik a hajó. Ha tökéletes a kémkedési módszerük - mint ahogy idáig annak bizonyult -, miért ne folytathatnák a hajó fedélzetén is?

- Vagyis azt állítja, hogy a *Jupiter holdja* fedélzetén tartózkodó tizennégy ember közül az egyik robot. - Pontosan ezt gondolom.

- De hát már rég kiválasztották, hogy ki jöhet az első utazásra.

- A szíriusziak ismerhették a kiválasztás szempontjait és módszerét, mint ahogy minden mást is tudnak a programmal kapcsolatban, tehát úgy irányították az emberszabású robotjukat, hogy az minden szempontnak megfeleljen.

- Ön túl sokra tartja őket - dűnnyögte magában Panner.

- Ezt elismerem - hagyta helyben Lucky. - De van másik alternatíva is.

- Mi az?

- Hogy az emberszabású robot potyautasként került a fedélzetre.

- Nem valószínű - közölte Panner.

- De elképzelhető. Könnyedén följuthatott abban a kavarodásban, amikor a parancsnok megkeresztelte a hajót. Próbáltam szemmel tartani mindenkit, de lehetetlen volt. Mi több, a rakéta kilenczidedét a motorház foglalja el, vagyis bőven van hely elrejtőzködéésre.

Panner ezen kicsit elgondolkodott. - Nem olyan sok, mint gondolná.

- Ennek ellenére át kell kutatni a hajót. Segít nekünk, dr. Panner?

- Én?

- Természetesen. Főmérnök lévén, ön jobban ismeri a motorházat, mint bárki más. Önnel megyünk.

- Várjanak. Teljesen hiábavaló erőfeszítés.

- Ha nincs is potyautas, dr. Panner, azzal is nyerünk valamit. Legalább megtudjuk, hogy elegendő a hajón legálisan tartózkodó emberek átvizsgálására fordítani az erőnket.

- Csak mi hárman?

- Kiben bízhatunk - mondta csöndesen Lucky - ha bárki, akit segítségül hívnánk, esetleg épp a keresett robot? Ne is fecséreljünk rá több szót, dr. Panner. Hajlandó segíteni? Ezt úgy is kérdezem, mint a Tudományos Tanács tagja.

Panner vonakodva állt fel.

- Ha jól értem, kénytelen leszek.

Lemásztak az első motorszintre vezető keskeny akna kapaszkodóin. Tompított és természetesen rejtett fények fogadták őket, ezek azt a célt szolgálták, hogy a kétoldalt elhelyezett hatalmas szerkezetek ne vessenek árnyékot.

Egy hang sem hallatszott, még egy apró zümmögés sem jelezte, micsoda hihetetlen erőket fogtak itt csapba és használnak fel. Colos, ahogy körülnézett, megrökönyödve tapasztalta, hogy nem talál semmi ismerős formát; mintha az tarhajók, például a *Bolygó Starr* megszokott berendezéseiből semmi se maradt volna.

- Mindent zárt szelvényekben helyeztek el - állapította meg.

Panner bólintott, és csöndben azt mondta:

- Amit csak lehetett, automatizáltunk. Minimálisra csökkentettük az emberi beavatkozás szükségességét.

- És ha meg kell valamit szerelni?

- Erre gyakorlatilag nincs szükség - felelte komoran a főmérnök. - Minden fokozatban alternatív áramkörök és pótberendezések vannak, amelyek automatikusan bekapcsolódnak, ha az ellenőrzés hibát talál.

Panner megindult előre, mutatva az utat a keskeny nyílásokon, de lassan mozgott, mint aki arra számít, hogy bármelyik pillanatban gyilkos szándékkal rájuk ront valaki vagy valami.

Szintenként haladtak előre, Panner módszeresen, a szakember biztonságával kúszott a központi alagútból hol az egyik, hol a másik oldalcsatornába, onnan az egymás után következő géptermekekbe.

Végül a hajó legalján álltak meg, a hatalmas farokfűvókáknál, amelyekből (szabályos repülésnél) hátralövellt az izzó hiperatomikus erő, ami előrelökte a hajót.

Belülről látni lehetett, hogy a fűvókák négy sima csőből állnak, mindegyik kétszer vastagabb, mint egy ember, aztán bebújnak a hajó belsejébe, és azokban az irtózatos méretű, alaktalan szerkezetekben tűnnek el, amelyek a hiperatomikus motoroknak adnak helyet.

- Hé, a fűvókák! - kiáltott Colos. - A belsejük! - Nem - felelte Panner.

- Miért nem? Egy robot nagyszerűen el tud bújni bennük. Igaz, hogy az űr felé nyitott, de mit számít az egy robotnak?

- A hiperatomikus lökések tönkretennék - mondta Lucky -, márpedig idáig ezektől a lökésektől mentünk előre. Nem, a fűvókák kiesnek.

- Nos, akkor - szólalt meg Panner - ezek szerint nincs senki a géptermekekben. És semmi, ha úgy tetszik.

- Biztos benne?

- Igen. Nem maradt olyan hely, amit át ne néztünk volna, és olyan útvonalon vezettem önöket, ami lehetetlenné tette, hogy valaki félrehúzódva a hátunkba kerüljön.

A hangjuk kissé visszhangzott a mögöttük lévő alagútban.

- Mars homokja - mondta Colos -, ez azt jelenti, hogy a tizennégy ember között kell keresnünk tovább. - Kevesebb, mint tizennégy - mondta gondterhelten Lucky. - Háromnak a fedélzeten tartózkodók közül vannak érzelmei: Donahue parancsnoknak, Harry Norrichnak és Red Summersnek. Vagyis marad tizenegy.

- Rólam se feledkezzenek meg - szólalt meg Panner. - Én megtagadtam egy parancsot. Ez már csak tíz személyt jelent.

- Érdekes kérdés - tűnődött Lucky. - Mit tud a robotikáról?

- Én? - kérdezte Panner. - Soha életemben nem foglalkoztam vele.

- Nos, éppen ez az - jegyezte meg Lucky. - A földiek föltalálták a pozitronikus robotokat, sőt nagyjából tökélyre fejlesztették őket, de néhány specialistát kivéve a földi műszertechnikusok szinte semmit sem tudnak róluk, mivel egyáltalán nem használunk robotokat. A robotikát nem tanítják az iskolában, és nem kerül elő a gyakorlatban sem. Én magam ismerem a Robotok három törvényét, de ennél többet szinte nem is hallottam róluk. Donahue parancsnok föl sem tudta sorolni, hogy mi az a három törvény. A szíriusziak viszont, akiknek a gazdasága szinte kizárólag a robotokon alapul, a legapróbb részletekben is jóval túlhaladták mestereiket. Tegnap és ma egy csomó időt töltöttem azzal, hogy átnézzem egy robotikatankönyv mikrofilmjét, amelyet a könyvtárban találtam. Egyébként ez volt az egyetlen forrásmunka.

- Na és? - kérdezte Panner.

- Nyilvánvaló lett számomra, hogy a Három törvény nem olyan egyszerű, mint amilyennek gondolná az ember... Egyébként menjünk tovább. Visszafelé még egyszer ellenőrizhetjük a géptermekeket. - Míg beszélt, átment a legalsó szinten, és kettőzött érdeklődéssel nézett körül.

- Például - folytatta Lucky - el tudom képzelni, hogy az is elég lenne, ha mindenkinek adnánk valami nevetséges parancsot, aztán megfigyelnénk, ki hogyan engedelmeskedik. Ami azt illeti, szívesen meg is tenném. De ez nem szükségszerűen igazol bennünket. Elméletileg lehetséges, hogy egy robot pozitronagyát úgy készítsék el, hogy csak olyan utasításokat teljesítsen, amelyek természetesen beleillenek a kötelességek sorába. Viszont lehet, hogy a robot azokat a parancsokat is teljesíti, amelyek ellentétben állnak a kötelességeivel, vagy fölöslegesnek látszanak, feltéve, ha a parancs kiadását megelőzik bizonyos kódszavak, vagy a parancsot kiadó személy valamilyen formában azonosítja magát. Vagyis ilyenformán a megfelelő személy bármire fölhasználhatja a robotot, amely az idegenek számára esetleg teljesen érzéketlen marad.

Panner, aki mostanáig a kapaszkodót fogta, hogy a következő szintre vezesse a vendégeket, most hirtelen elengedte a fogantyút. Szembefordult Luckyval.

- Úgy érti, hogy amikor azt parancsolja, hogy vegyem le az ingem, és én nem engedelmeskedtem, az nem jelentett semmit?

- Csak azt mondtam, hogy nem szükségszerűen jelentett valamit, dr. Panner, mivel nem tartozott a rendes kötelességei közé, hogy pont akkor levegye az ingét, és az is lehet, hogy nem a megfelelő formában adtam ki a parancsot.

- Ezek szerint azzal gyanúsít, hogy robot vagyok?

- Nem. Nem valószínű, hogy az. Aligha valószínű, hogy a szíriusziak pont egy főmérnököt szemelnének ki,

hogy robottal helyettesítsék. Ahhoz, hogy tökéletesen ellássa az ön munkakörét, annyi mindent kéne tudnia az agravról, amennyit a szíriusziak pillanatnyilag még nem tudhatnak. Vagy ha mégis, akkor nem lenne szükségük rá, hogy kémkedjenek.

- Köszönöm - mondta Panner savanyú arccal, és megint a fogantyú felé fordult, de most meg Colos hangja csattant fel.

- Nyugalom, Panner! - A kis marsbeli felhúzott ravasszal fogta rá a pisztolyát. - Várj csak egy pillanatig, Lucky, honnan veszed, hogy bármit is tud az agravról? Ezt csak feltételezzük. Soha egy kukkot sem árult el belőle. Hol volt, amikor a *Jupiter holdja* átkapcsolt agrav üzemmódra? Itt ücsörgött velünk a szobájában, és kész.

- Erre én is gondoltam, Colos - mondta Lucky -, ez az egyik oka, hogy miért hoztam le ide Pannert. Nyilvánvalóan ismeri a gépeket. Figyeltem, ahogy végigvizsgál mindent, márpedig ha nem lett volna szakembere a munkálatoknak, nem tudná ilyen biztonsággal csinálni a dolgát.

- Kielégíti a választ, marsbeli barátom? - kérdezte fojtott dühvel Panner.

Colos eltette a fegyverét, mire Panner szó nélkül megindult a létrán.

A következő szinten újból megálltak, hogy másodszor is végignézzék.

- Vagyis marad tíz ember - szólalt meg Panner -: két tiszt, négy mérnök és négy munkás. Mihez akar kezdeni? Egyenként megröngenez mindenkit? Vagy ehhez hasonlót?

Lucky megrázta a fejét.

- Túl kockázatos. Régóta tudjuk a szíriusziakról, hogy mindenféle ravasz kis trükkökkel védik magukat. Tudjuk, hogy arra használják a robotokat, hogy olyan üzeneteket vigyenek, vagy olyan feladatokat hajtsanak végre, amiket a parancs kiadója titokban akar tartani. No már most nyilvánvaló, hogy a robot nem képes megőrizni a titkot, ha az ember a megfelelő módon kéri tőle. Erre az esetre a szíriusziak elhelyeztek a robotban egy kis robbanószerkezetet, amely attól lép működésbe, hogy valaki megpróbálja rákényszeríteni a titok elárulására.

- Úgy érti, hogy ha megpróbálja átvilágítani, akkor felrobban?

- Nagyon valószínű, hogy ez történne. A robot legnagyobb titka az, hogy robot, és szerintem a szíriusziak sem gondolhattak másra, mint hogy az a legveszélyesebb, ha valaki megpróbálja leleplezni őket. Nem számítottak a szarvasbékára - tette hozzá szomorúan Lucky -, ez ellen nem szerelték fel a gépembert. Tehát gyorsan el kellett rendelniük, hogy a robot maga ölje meg a szarvasbékát. Erre mindenképpen szükség volt, hiszen csak így maradhatott titokban a robot kiléte.

- És vajon nem veszélyezteti a közelben álló embereket, ha egy robot felrobban? Nem ütközik ez az Első törvénybe? - kérdezte kissé szarkasztikus éllel Panner.

- A robot nem. Neki semmi köze a robbanáshoz. A gyújtószerkezet egy bizonyos kérdés elhangzásától vagy bizonyos kérdés elhangzásától, vagy cselekedet látványától lép működésbe, és nem attól, hogy maga a robot tesz valamit.

Közben fölmásztak egy újabb szintre.

- De akkor mit akar tenni, tanácsos? - kérdezte szinte rimánkodva Panner.

- Nem tudom - felelte őszintén Lucky. - A robotnak kell valahogyan elárulnia magát. A Három törvénynek, akármennyire megváltoztatták és kiforgatták is, mégiscsak működnie kell. Vagyis ha sikerül eléggé elmélyednem a robotikában, akkor rájövök, hogyan használhatom ki a Három törvény adta előnyöket. Ha tudnám hogyan kényszerítsem a robotot olyasminek az elvégzésére, amiből kiderül, hogy nem ember, viszont a robbanószerkezet se lép működésbe; ha úgy tudnám rendezni, hogy a Három törvény egyikének megsértése által konfliktusba kerüljön a többivel, amitől teljesen megbénulna, vagy ha...

- Nos, tanácsos - vágott közbe türelmetlenül Panner - ha azt akarja, hogy segítsek, arra ugyan hiába vár. Mondtam, hogy semmit sem tudok a robotikáról. - Hirtelen megpördült. - Mi volt az?

Colos is körülnézett.

- Én nem hallottam semmit.

Panner szó nélkül elviharzott mellettük; szinte eltörpült a kétoldalt húzódó fémcsövek alatt. Már majdnem odaért az aknához, a másik kettő a nyomában, amikor puszogva megszólalt:

- Úgy látszik, valaki megpiszkálta az egyenirányítót. Hadd ellenőrizzem még egyszer!

Lucky elkomorodva nézett abba a tekergőző kábelerdőbe, amely az egyenirányítót körülvette.

- Szerintem nincs vele semmi baj - mondta Lucky.

- A biztonság kedvéért jobb, ha ellenőrizzük felelte kimérten Panner. A falban kinyitott egy lemezt, és félig odafordulva benyúlt.

- Ne mozduljanak - szólalt meg.

- Nem történt semmi - mondta próbaképpen Colos. - Nincs ott semmi.

Panner fellélegzett.

- Tudom. Azért kértem, hogy ne mozogjanak, mert nem szerettem volna, hogy leszakadjon a karjuk, amikor bekapcsoltam az erőteret.

- Milyen erőteret?

- Amit a folyosón létesítettem. Szerintem egy méteres acéltömbből előbb ki tudnak jönni, mint innen. - Mars homokja, Lucky - kiáltott Colos -, mégis csak ő a robot! - Hadonászni kezdett a karjával. Panner rögtön felkiáltott:

- Ne próbálkozzon a pisztollyal! Ha megöl, hogyan jutnak ki innen? - Ahogy széles vállát behúzza rájuk nézett, sötét szeme szikrákat szórt. - Ne feledjék: az energia át tud hatolni az erőtérben, az anyag azonban nem, még a levegő molekulái sem. Maguk légmentesen be vannak zárva. Ha megölnek, megfulladnak, még mielőtt valaki erre járna.

- Mondtam, hogy robot - kiáltotta dühödten kétségbeeséssel Colos.

- Téved - nevette el magát Panner. - Nem vagyok robot. Viszont ha létezik egyáltalán ilyesmi, én tudom, hogy ki az.

Lefelé a holdak mentén

- Ki az? - kérdezte rögtön Colos. De Panner helyett Lucky válaszolt.

- Nyilván arra gondol, hogy egyikünk.

- Kösz! - mondta Panner. - De maga hogyan magyarázná meg? Potyautasokat említett; olyanokról beszélt, akik kikényszerítik, hogy följussanak a *Jupiter holdja* fedézetére. Említette, hogy ezek szemtelenek és vakmerőek! Hát vajon nincs itt két olyan ember, aki kényszerítette a parancsnokot, hogy fölkerülhessen a hajóra? Vajon nem ilyesminek voltam a szemtanúja? *Maguk ketten!*

- Elég jól hangzik - ismerte el Lucky.

- És lehoztak ide, hogy végigvizsgálhassák a hajó minden négyzetcentiméterét. Próbálták elterelni a figyelmemet mindenféle robotmesékkel, remélve, hogy nem veszem észre: közben mikroszkóppal fésülik át a terepet.

- Jogunk volt megtenni - dühöngött Colos. - Ez itt Lucky Starr!

- Azt *mondja* magáról. De ha tagja a Tudományos Tanácsnak, akkor be is tudja bizonyítani, és csakis ő tudja, hogy mivel. Ha lett volna eszem, követelem, hogy igazolják magukat, mielőtt lejövnék.

- Még nem késett el - közölte hűvösen Lucky. Tisztán lát ilyen messziről? - A tenyerét előretartva fölemelte az egyik karját, és feltúrta rajta az inget.

- Nem jövök közelebb - mondta dühösen Panner. Lucky erre nem szólt semmit. Hagyta, hogy a csuklója beszéljen maga helyett. A csukló belső felülete olyan volt, mintha csak leburnult volna, de évekkel ezelőtt bonyolult hormonális kezelésnek vetették alá. Egyedül Lucky akaraterejének engedelmességre, előbb elsötétedett, aztán lassan elfeketedett rajta egy ovális folt. Ezen belül apró sárga pöttyökben kirajzolódott a Göncölszekér és az Orion ismerős alakzata.

Panner kapkodott a levegő után, mintha erővel kinyomták volna a tüdejéből az oxigént. Csak nagyon keveseknek adatott meg, hogy láthassák a Tanács jelét, de gyerekkortól fölfelé mindenki tudta, hogy mit jelent: ez a tudomány szolgálainak végső és letörölhetetlen azonosító jegye.

Pannernek nem volt mit tennie. Csöndben, vonakodva lekapcsolta az erőteret, és hátralépett.

Colos dühöngve lépett előre:

- Be kéne verni a koponyáját az ilyen kétbalkezeses...

Lucky visszahúzta.

- Felejtsd el, Colos! Ennek az embernek épp annyi joga volt minket gyanúsítani, mint nekünk őt. Nyugodj meg!

Panner a vállát vonogatta. - Logikusnak látszott.

- Elismerem. Szerintem mostantól legalább bízhatunk egymásban.

- Magában igen - mondta hangsúlyozottan a mérnök. - Maga igazolta a kilétét. De mi van ezzel a kis hőzöngővel? Őt ki fogja igazolni?

Colos összefüggéstelenül rikoltozni kezdett, mire Lucky kettőjük közé lépett.

- Én igazolom, és teljes felelősséget vállalok érte... De most javaslom, menjünk vissza az utasok közé, mielőtt keresni kezdenek. Ami itt lenn történt, az természetesen szigorúan köztünk marad.

Azzal, mintha mi sem történt volna, folytatták a mászást fölfelé.

A Lucky és Colos számára kijelölt kabinban volt egy emeletes ágy és egy mosdóállvány, amelyből lassan csordogált a víz. Semmi más. Ehhez képest a *Bolygó Starr* szűkös és spártai hálólhelyiségei luxuslakosztálynak tetszettek.

Colos a lábait keresztbe vetve ült a felső ágyon, míg Lucky a nyakát és a vállát mosta le szivaccsal. Suttogva beszélgettek, mivel a fal túloldalán hallgatkozó fülekre kellett számítaniuk.

- Nézd, Lucky - szólalt meg Colos -, tegyük fel, hogy egyenként odamegyek mindenkihez; úgy értem, mind a tízhez, akiről nem tudunk semmit. Tegyük fel, hogy mindenkiből kiprovokálom a verekedést; elkezdem

pocskondiázni őket, meg ilyesmi. Lehet, hogy kiderül: az a robot, aki nem üt vissza?

- Dehogy. Valószínűleg nem akarja megszegni a fedélzeti szabályokat, vagy tudja, milyen ügyesen kezeled a fegyvert, az is lehet, hogy nem akar a Tudományos Tanács tagjával megmérkőzni, meg az is elképzelhető, hogy egyszerűen csak nem akar megverni egy nálánál kisebb embert.

- Ó, ugyan, menj már, Lucky. - Colos egy pillanatig csöndben maradt, aztán óvatosan azt mondta: - Gondolkoztam a dolgon: mitől vagy olyan biztos benne, hogy a robot itt van a fedélzeten? Folyton az jár az eszemben, hogy talán ott maradt a Jupiter Kilencen. Azt sem lehet kizárni.

- Igen, elképzelhető, mégis biztos vagyok benne, hogy a robot itt van a hajón. Csak ennyi. Biztos vagyok benne, de nem tudnám megmondani, hogy mitől felelte Lucky, és a szemében gondok sötétlettek. Hátradőlt az ágyon, és egyik ujjizületével kopogtatni kezdte a fogait. - Első nap, ahogy megérkeztünk a Jupiter Kilencre, történt valami.

- Micsoda?

- Bárcsak tudnám! Egyszer már tudtam; tudtam, hogy mi volt az, vagy legalábbis azt hittem aznap éjjel, épp mielőtt elaludtam volna, aztán eltűnt a szemem elől. Képtelen voltam visszaidézni. Ha a Földön lennék, kianalizálnám a pszichiáteremmel. Nagy Galaxis, esküszöm, hogy sikerülne. Kipróbáltam minden elképzelhető trükköt. Erősen koncentráltam, közben próbáltam elterelni róla a figyelmemet. Amikor Pannerrel lent voltunk a géptermekekben, igyekeztem annyit beszélni, amennyit csak lehetett. Gondoltam, ha kibeszélem magamból a probléma minden aspektusát, majd csak kipattan a fejből. De nem. Mégis itt bent motoszkál azóta is. Mindenesetre épp ezért vagyok olyan biztos benne, hogy a robot a fedélzeten lévő utasok egyike. Tudat alatt idáig jutottam. Ha ezek után rá tudnék mutatni, akkor meglenne a válasz a kérdésemre. Bárcsak rá tudnék mutatni!

Szinte kétségbeesetten csengett a hangja.

Colos még soha nem látta Lucky arcát ilyen kuszáknak. Aggódott érte, ezért azt mondta:

- Hé, gyere, aludjunk rá egyet. - Jó, aludjunk.

Percekkel később, már a sötétben, Colos suttogni kezdett:

- Hé, Lucky, mitől vagy olyan biztos benne, hogy nem én vagyok a robot?

- Mert a szíriusziak képtelenek volnának ilyen ronda pofát csinálni - felelte ugyancsak suttogva Lucky.

Teltek a napok. Félúton a Jupiter felé, elhagyták a kisebb holdak belső és ritkán lakott övét, amelyben csak a Hatos, a Hetes és a Tízes hold kapott számot. A Jupiter Hét ragyogó csillagnak látszott, de a többi elég távol volt ahhoz, hogy beleolvadjon a csillagképek háttérébe.

Maga a Jupiter közben akkorára nőtt, amekkorának a Holdat látjuk a Földről. És mivel az űrhajó úgy közelítette meg a bolygót, hogy a Nap a farkára merőlegesen állt, a Jupiter mindvégig "teljes" fázisban maradt. Az egész látható felszín ragyogott a Naptól. Nem haladt át rajta az éjszaka árnya.

Bár méretre a Holdra emlékeztetett, közel sem volt olyan fényes. Igaz, felhő borította felszíne nyolcszor több beeső fényt vert vissza, mint a Hold kopár sziklái. A baj csak az, hogy a Jupiter egy négyzetmérföldnyi területére csupán egyhúszhetednyi fény jut, mint a Hold hasonló nagyságú területére. Ebből következően csak harmadannyira fényes, mint amilyenek a Holdat látjuk a Földről.

Mégis látványosabb égitest volt, mint a Hold. Jól kivehetők voltak a sávok, a krémfehér háttérben húzódo, bodros szélű, barnás csíkok. Még a lapított, szalmaszárga oválist, a nagy Vörös Foltot is jól lehetett látni, amint megjelent a bolygó egyik szélén, áthaladt a felszínén, aztán eltűnt a másik oldalon.

- Hé, Lucky - szólalt meg Colos -, a Jupiter úgy néz ki, mintha tényleg nem kerek volna. Vagy ez csak optikai csalódás?

- Egyáltalán nem - felelte Lucky. - A Jupiter valóban nem kerek. A sarkoknál ellaposodik. Ugye hallottál már róla, hogy a Föld is ellaposodik a pólusoknál?

- Hát persze. Csak nem jegyeztem meg.

- Gondoltam. De figyelj ide! A Föld az Egyenlítőnél huszonötezer mérföld, és huszonnégy óra alatt fordul körbe, tehát egy pont az Egyenlítőn óránként több mint ezermérföldes sebességgel száguld. Az ebből eredő centrifugális erőből kitüremkedik az Egyenlítő, úgyhogy a Föld átmérője középen huszonzét mérfölddel több, mint az Északi- és a Déli-sark között. A különbség a két átmérő között mindössze egy százalék harmadrésze, vagyis a Föld az űrből tökéletes gömbnek látszik.

- Ó.

- Most vegyük a Jupitert. Az egyenlítőjénél 276 000 mérföld, tizenegyszer több, mint a Föld kerülete, ennek ellenére mindössze tíz óra alatt fordul meg a tengelye körül; hogy pontosak legyünk, öt perccel kevesebb, mint tíz óra alatt. Egy pont az egyenlítőjén óránként közel huszonnolcezer mérföldes sebességgel rohan; vagy másképpen: huszonnolcszor sebesebben, mint bármely pont a Földön. Sokkal nagyobb a centrifugális erő, és sokkal nagyobb az egyenlítői kitüremkedés, különösen azért, mivel a Jupiter külső rétegeinek anyaga jóval könnyebb, mint Föld kérgéé. A Jupiter átmérője az egyenlítőjénél közel hatezer mérfölddel több, mint az északi és a déli pólusa között. A különbség tizenöt százalékos, és ezt már könnyű észrevenni.

Colos ránézett arra a lapított fénykörre, ami a Jupiterből látszott, és azt motyogta:
- Mars homokja!

Ahogy tovább ereszkedtek a Jupiter felé, a Nap továbbra is mögöttük maradt. Keresztették az egyik legnagyobb hold, a Kallisztó, avagy a Jupiter Négy pályáját, de nem sok hasznuk származott belőle. Ez az égitest másfél millió mérföldre van a Jupitertől, és olyan nagy, mint a Merkúr, de mert épp a röppálya másik oldalán haladt, a hatalmas gömb közelében olyan volt, mint egy parányi borsószem, amely egyre közeledve a Jupiter árnyékához, mindjobban elsötétedett.

A Ganümedész, vagyis a Jupiter Három elég közel volt ahhoz, hogy megmutathassa tányérját, amely egyharmada a Földről látható Holdénak. Hosszasan ottmaradt az egyik oldalon, s így az éjszakai felszín egy részét lehetett látni. Háromnegyed része sápadtfehéren, alaktalanul világított.

A hajó többi utasa szinte tudomást sem vett Luckyról és Colosról. A parancsnok soha nem szólt hozzájuk, még rájuk sem nézett, s ha elhaladt mellettük, szeme a semmibe révedt. Norrich, ha Mutt arra vezette, vidáman biccentett, mint mindig, ha emberek jelenlétét érzekelte. De ha Colos viszonzta az üdvözlést, eltűnt arcáról a kellemes mosoly. Egy finom nyomás Mutt pórázán, mire a kutya megindult, és már ott se voltak.

Végül is kényelmesebbnek találták, ha a szállásukon étkeznek.

Colos zsörtölődött.

- Mégis mit képzelnek ezek magukról? Még annak a Pannernek is egyszerre sietős lesz a dolga, ha megjelenek a közelében.

- Először is jegyezd meg - kezdte Lucky -, hogy ha a parancsnok ilyen egyértelműen kinyilvánítja, hogy ellenszenvesek vagyunk neki, az alárendeltjei nem fogják kezüket-lábukat törni, hogy barátságosak legyenek. Másodsor: ne felejtse el, hogy néhányuknak elég kínos perceket szerezünk.

- Épp ma találkoztam Red Summersszel - mondta elgondolkodva Colos. - Jött kifelé a gépteremből, én meg szembekerültem vele.

- És mi történt? Ugye nem...

- Nem csináltam semmit. Csak álltam és vártam, hogy ő kezdje, *reméltem*, hogy elkezd valamit, de csak vigyorgott, és kikerült.

A Jupiter holdja fedélzetén mindenki azt figyelte, hogyan takarja el a Ganümedész a Jupitert. A látvány hasonlított a napfogyatkozásra, de mégsem volt ugyanaz. A Ganümedész csak egy parányi részét fedte el a Jupiternek. Hatszázezer mérföldre volt az űrhajótól, s az égitest a Földről látható Holdnak nem egészen a fele. A Jupiter viszont kétszer ilyen messze volt, de mostanra kiterelvényesedett, hisz tizennégyszer szélesebb, mint a Ganümedész, és veszjóslónak, fenyegetőnek látszott.

A Ganümedész a Jupiter egyenlítője alatt haladt el, és a két gömb mintha lassan egymásba olvadt volna. Ahol a Ganümedész belépett, csak egy ködösebb fénykör látszott, mivel a Jupiter Három atmoszférája sokkal ritkább, mint az óriásbolygóé, és lényegesen kevesebb fényt ver vissza, mint amennyi éri. De még ha nem így van, akkor is látszott volna, ahogy átszeli a Jupiter sávjait.

Egyszerűen rendkívüli látvány volt az a sarló alakú feketeség, amely körülfogta a Ganümedész hátsó részét, amint a hold teljesen behúzódott a Jupiter tányérjára. Ahogy az emberek fojtott suttozásából ki lehetett venni, ez a Ganümedész árnyéka volt a Jupiteren.

Az árnyék, amelynek csak a pereme látszott, együtt mozgott a Ganümedésszel, de lassan el is tűnt alatta. A fekete kifli egyre vékonyodott, míg abban a pillanatban, amikor a Jupiter, a Ganümedész és *a Jupiter holdja* egy vonalba került a Nappal, az árnyék teljesen eltűnt, mert eltakarta az az égitest, amelytől az árnyék eredt.

Ezek után, ahogy a Ganümedész tovább haladt, az árnyék is kibújt mögüle, csak hogy most előtte járt; előbb csak egy vékony ív volt, aztán vastagabb sarló lett, mígnem mindkettő elhagyta a Jupiter gömbjét.

A teljes bolygófogyatkozás három órán át tartott.

A Jupiter holdja akkor keresztelte a Ganümedész röppályáját, amikor az a hétnapos keringése során épp a Jupiter másik oldalán volt.

Külön ünnepséget rendeztek, amikor ez megtörtént. Közös ünnepi űrhajóval (igazság szerint nem túl gyakran) már többször megközelítették a Ganümedészt, le is szálltak rá, de emberi lény ennél közelebb a Jupiterhez még nem merészkedett. *A Jupiter holdja* volt az első, amely ezt megtette.

A hajó mintegy százezer mérföldre közelítette meg az Európát, a Jupiter Kettőt. Ez a legkisebb a Jupiter nagyobb holdjai közül, az átmérője ezerkilencszáz mérföld. Egy kicsivel kisebb, mint a Földről látható Hold, de a közelsége miatt kétszer akkora látszott.

Sötét vonalakat lehetett kivenni rajta, amelyek hegyvonulatok lehettek. A hajó távcsöve azt bizonyította, hogy valóban azok. A hegyek a Merkúr hegyeire emlékeztettek, de a Holdon látható kráterek nem voltak rajta.

Jégmezőkre emlékeztető ragyogó foltok is látszottak.

Aztán még lejjebb süllyedtek, és maguk mögött hagyták az Európa röppályáját.

A Jupiter nagyobb holdjai közül az Ió esett legközelebb az óriásbolygóhoz, ennek a mérete szinte pontosan megegyezett a Föld Holdjával. Mi több, a Jupitertől mért távolsága mindössze 285 000 mérföld, csak kicsivel több, mint a Holdnak a Földtől való távolsága.

De ezzel a rokonság véget is ért. Merthogy amíg a Föld szelíd gravitációja négy hét alatt forgatta körbe maga körül a Holdat, addig az Ió, amely a Jupiter gravitációjába került, valamivel nagyobb röppályán negyvenkét óra alatt száguldott körbe. Míg a Hold alig ezermérföldes óránkénti sebességgel lődörgött, addig az Ió óránként huszonkétezer mérföldet tett meg, s ez lényegesen nehezebbé tette a landolást.

A hajó mindazonáltal remekül manőverezett. Bevágott az Ió elé, és pont a megfelelő pillanatban kapcsolta ki az agravot.

Egy rántás után visszatért a hiperatomikus motorok zümmögése, amely az elmúlt hetek csöndje után hangzavarnak tetsző robajjal töltötte meg a hajót.

A *Jupiter holdja* végül kitért az Ió útjából, és megint egyszer egy gravitációs mező egyre fokozódó hatásának tette ki magát. Kevesebb mint tízezer mérföldes távolságban állandósították a röppályáját a hold körül, s így az Ió gömbje töltötte be az eget.

Megkerülték, hogy a nappali oldalról az éjszakaira kerüljenek, és közben egyre lejjebb és lejjebb szálltak. Behúzták a hajó denevérszárnyait, nehogy az Ió ritka atmoszférájában letörjenek.

Aztán egyszer csak felhangzott az az éles, füttyülő hang, amely azt jelezte, hogy a hajó súrolni kezdte a legkülső légköri rétegeket.

Csökken a sebesség, egyre jobban csökkent; ezzel együtt csökkent a magasság is. Az oldalsó fűvókák úgy forgatták a hajót, hogy az fenékkal lefelé közeledjen az Ióhoz, és a hiperatomikus fűvókák is besegítettek, hogy mintegy légpárnát alkotva fűvezzék a zuhanást. Végül egy kis zöttyenéssel a *Jupiter holdja* megpihent az Ió felszínén.

Szinte hisztérikus öröm tört ki a *Jupiter holdja* fedélzetén. Még Lucky és Colos hátát is megveregették olyanok, akik az utazás során következetesen elkerülték őket.

Egy órával később a *Jupiter holdja* legénysége, Donahue parancsnok vezetésével, szkafanderbe öltözve, egymás után kilépett a Jupiter Egy sötét éjszakájába.

Tizenhat férfi. Az elsők azok közül, akik az Ió felszínére léptek.

Pontosítsunk, gondolta Lucky. Tizenöt. És egy robot!

Az Ió hava és égboltjai

A Jupiter látványa megállította őket. A Jupitertől földbe gyökerezett a lábuk. Némán álltak, egy pissenés sem hallatszott a sisak rádióján. Egyszerűen nem lehetett beszélni róla.

A Jupiter hatalmas gömb volt, amely egyik szélétől a másikig betöltötte a látható égbolt egynolcadát. Ha teljes lett volna, ezerszer fényesebben ragyogott volna, mint a Föld Holdja, de egyharmad részén az éjszaka sötétje honolt.

Most már az égitestet keresztező világos zónák és sötét övek se pusztán barnák voltak. Elég közel kerültek ahhoz, hogy minden szín világosan látszódjék: a rózsaszín, a kék meg a bíbor, és mind elképesztően ragyogott. A sávok széle csipkés volt, és míg figyelték, folyton változott az alakjuk, mintha gigantikus, örvénylő viharok dúltak volna a légkörben (aminthogy valószínűleg így is volt). Az Ió tiszta és vékony atmoszférája a legapróbb részletét se homályosította el a folyton változó, szín pompás felszínnek.

A nagy Vörös Folt nehézkesen emelkedett fölfelé. Olyan volt, mint egy lustán örvénylő gáztölcsér. Hosszú ideig bámulták, és a Jupiter nem változtatott a helyzetén. Csillagok vonultak el mögötte, ám a Jupiter maradt szilárdan, ahol volt, a nyugati ég alján. Nem is tudott volna elmozdulni, hiszen az Ió forgás közben csak az egyik oldalát mutatta az óriásbolygónak. Az Ió felszínének közel a feléről a Jupiter soha nem látszott, a másik felének nagyobb részéről viszont soha nem tűnt el. A köztes területen, amely körülbelül egyötöde a teljes felszínnek, a Jupiter félig takart, félig megvilágított gömbje mindvégig ott maradt a horizonton.

- Micsoda látvány lenne ez távcsővel! - dörmögte Colos azon a hullámhosszon, amelyet Lucky számára kijelöltek a landolás előtti eligazításon.

- Mindjárt hozzák egy csomó más felszereléssel együtt - közölte Lucky.

Colos megérintette Lucky sisaklemezét, hogy magára vonja a figyelmét, aztán gyorsan mutatott valamit:

- Nézd Norrichot! Szegény fiú, semmit se lát az egészből!

- Már láttam - felelte Lucky. - De vele van Mutt. - Igen. Mars homokja, mennyi vesződés lehet vele. Nem is beszélve a kutya szkafanderéről. Figyeltem, míg ráadták, miközben te a landolással voltál elfoglalva. Ki kellett próbálni, hogy hallja-e a parancsokat, és végre is hajtja-e őket, aztán meg kellett nézni, hogy szót fogad-e

Norrichnak, ha az is szkafanderben van. Úgy látszik, minden sikerült.

Lucky bólintott. Ósztönösen megindult Norrich felé. Az Ió gravitációja csak töredéke volt a Holdénak, s ez nagy könnyebbséget jelentett Luckynak is, Colosnak is.

Néhány lapos, hosszú lépéssel megtették a távot. - Norrich - szólalt meg Lucky, miután ráállt a mérnök hullámhosszára.

Fülhallgatón keresztül képtelenség megállapítani, merről jön a hang, Norrich üres tekintete tehát gyámoltalanul forgott körbe.

- Ki az?

- Lucky Starr. - Mostanra szembekerült a vak férfival; a sisak lemezén át is tisztán ki lehetett venni a mámoros boldogságot a mérnök arcán. - Örül, hogy itt van?

- Örülök? Így is lehet mondani. Nagyon szép a Jupiter?

- Nagyon. Akarja, hogy leírjam?

- Nem. Nem szükséges. Láttam távcsövön keresztül, amikor - amikor még volt szemem, és most látom a lelki szemeimmel. Csak az, hogy... Nem is tudom, képes-e ezt megérteni. Mi is bekerültünk azok közé, akik elsőként tehetik a lábukat egy új világ felszínére. Érti, milyen különleges csoporttá tesz ez minket?

Leeresztette a karját, hogy megsimogassa Mutt fejét, de persze csak a kutya fémsisakját tudta megérinteni. Lucky a hajlított sisaklemezen át látta az állat kilógó nyelvét és a szemét, amely nyugtalanul járt ide-oda, mint akit megzavart a különös környezet vagy a gazdája hangja az ismerés test nélkül.

- Szegény Mutt! - mondta csöndesen Norrich. - Az alacsony gravitáció egészen megzavarja. Nem akarom sokáig kint hagyni. - Aztán mind szenvedélyesebb hangon folytatta: - Gondoljon a Galaxis sok trillió lakosára. Gondolja el, milyen keveseknek jutott osztályrészül az a szerencse, hogy első lehettek egy új világban. Szinte név szerint fel lehet sorolni őket. Janofski és Sterling voltak az első emberek a Holdon, Ching az első a Marson, Lubell és Smith a Vénuszon. Adja össze. Vegyük még hozzá az összes aszteroidát és az összes Naprendszeren kívüli bolygót. Adja össze az összes első embert, s akkor meglátja, milyen kevesen vannak. És mi közte vagyunk e keveseknek. *Én is* e kevesek között vagyok.

Kitárta a karját, mint aki kész keblére ölelni az egész holdat.

- És ezt is Summersnek köszönhetem. Amikor kidolgozott egy új technikát a kábelcsatlakozók gyártására - csak egy hajlított forgórész kellett hozzá, de ezzel évi kétmillió dollárt takarított meg, pedig nem is képzett technikus -, felajánlották, hogy jutalomból részt vehet az utazáson. Tudják, mit mondott? Azt mondta, hogy én jobban megérdemlem a helyét. Mondták, hogy persze, de hát én vak vagyok, erre emlékeztetni kezdte őket, hogy mitől vakultam meg, és közölte, hogy nélkülem nem megy. Úgyhogy elhoztak mindkettőnket. Tudom, hogy maguk ketten nem sokra tartják Summerset, én viszont igen nagyra tartom őt.

A parancsnok recsegő hangja szólalt meg a sisakok hangszórójában:

- Emberek, gyérünk dolgozni! A Jupiter úgyis ott marad, ahol van. Bámolni később is ráérnek.

Órákig tartott, míg kipakolták a hajó rakományát, főszerelték a berendezéseket, kibontották a sátrakat. Ideiglenes légkamrákat is kiraktak, arra az esetre, ha a hajón kívül is be kell állítani egy oxigénnel ellátott főhadiszállást.

Az embereket azonban nem lehetett lebeszélni arról, hogy ne figyeljék a szokatlan égboltot. Történetesen a Jupiter mindhárom nagyobb holdja fent volt az égen.

Az Európa volt a legközelebb, és úgy tetszett, mintha valamivel kisebb lenne a Föld Holdjánál. Csak egy sarló látszott belőle a keleti horizonton. A Ganümédész még kisebb volt, még közelebb állt a zenithez, és a fél tányérja látszott. A Kallisztó, negyed olyan széles, mint a Föld Holdja, a Jupiter közelében sündörgött, és csakúgy, mint a Jupiter, kétharmad részét mutatta feléjük. Hárman összesen nem adtak negyedannyi fényt, mint a telihold, és tökéletesen jelentéktelenek voltak a Jupiter mellett.

Pontosan ezt fejtegette Colos.

Lucky, miután gondterhelten áttanulmányozta a keleti horizontot, lenézett kis marsbeli barátjára.

- Vagyis szerinted a Jupiter felülmúlhatatlan, igaz? - Itt igen - mondta makacsul Colos.

- Akkor figyelj tovább - javasolta Lucky.

Az Ió vékony levegőrétegében nem volt szürkület, és semmilyen figyelmeztető jel. Csak valami gyémántszerű csillogás futott végig a dombok harmat borította felső szegélyén, aztán hét másodperccel később teljes fénykoronájával ott pompázott a horizonton a Nap.

Valójában inkább apró gyöngyszemnek látszott, parányi, vakító fehér körnek, de ahhoz képest, amekkora fényvel az óriási Jupiter világított, ez a törpe Nap sokkal, sokkal fényesebb volt.

Még időben fölállították a távcsövet ahhoz, hogy lássák, amint a Kallisztó eltűnik a Jupiter mögött. Hamarosan mind a három hold követni fogja. Az Ió, bár folyton csak az egyik felét mutatta a Jupiternek, negyvenkét óra alatt megkerülte. Ez azt jelentette, hogy a Nap és valamennyi csillag is látszólag körbejárt az Ió

égboltján ez alatt a negyvenkét óra alatt.

Ami a mellékbolygókat illeti, az Ió gyorsabban mozgott mindannyiuknál, így hát folyton hagyta őket a Jupiter körüli versenyben. Elsőnek a legmesszebb lévő és leglassúbb Kallisztót körözte le, ezért a Kallisztó kétnaponként bukkan fel az Ió égboltján. A Ganümedész négy-, az Európa hétnaponként jelent meg. Mindegyik keletről nyugatra tartott, és szép sorban eltűntek a Jupiter mögött.

Amikor a Kallisztó - elsőként - eltűnt, tetőfokára hágott az izgalom. Úgy tetszett, még Mutt is a hatása alá került. A kutya fokozatosan hozzászokott az alacsony gravitációhoz, és Norrich időnként szabadon engedte; Mutt ilyenkor groteszkül bukdácsolni kezdett, és hiú reménnyel próbálta megszagolni az útjába kerülő különös dolgokat. Aztán a végén, amikor a Kallisztó elérte a Jupiter ragyogó ívét, majd el is tűnt mögötte, mindenki elcsöndesedett; Mutt is leült bebugyolált hátsó lábára, és nyelvét kiöltve bámult az ég felé.

De igazából a Napot várták mindannyian. Gyorsabban mozgott bármelyik mellékbolygónál. Utolérte az Európát (amelynek ettől semmivé foszlott a sarlója), elhaladt mögötte, és harminc másodpercig csak a korona látszott belőle. Aztán előbújt, az Európából újra sarló lett, de a szarva ezúttal a másik irányba mutatott.

A Ganümedész elmerült a Jupiter mögött, még mielőtt a Nap elérte volna, a Kallisztó viszont hiába bújt elő a Jupiter mögül, a horizont alá került.

Most viszont a Nap és a Jupiter következett.

Az emberek sóvárogva figyelték, amint az az apró gyöngy felhagott az egre. Minél följebb jutott, a Jupiter annál keskenyebb lett, mivelhogy a megvilágított fele természetesen mindig a Nappal szemközt maradt. A Jupiterből előbb "félhold" lett, aztán egy kövér kifli, végül egy vékony sarló.

Az Ió vékony levegőrétegében a napfényes égbolt sötét bíborvörös volt, és csak a halványabb csillagok törlődtek ki. Ebben a háttérben ott izzott a hatalmas sarló, amely egyre jobban kihúzódott a rendíthetetlenül közeledő Nap felé.

Olyan volt, mintha Dávid kavicsát valamiféle kozmikus parittyából lőtték volna ki Góliát homloka felé. A Jupiter fénye még tovább zsugorodott, míg csak egy sárgás, ívelt fonal nem lett belőle. A Nap már szinte megérintette.

Aztán meg is érintette, és az emberek éljeneztek. Eltakarták a sisaklemezüket, hogy jobban lássanak, de erre most már nem is volt szükség, mivel a fény elviselhető mértékűre halványodott.

Mégsem tűnt el egészen. A Nap elhaladt a Jupiter pereme mögött, de homályosan átsütött az óriásbolygó vastag, hidrogén- és héliumtartalmú atmoszféráján.

Maga a Jupiter mostanra teljesen elhalványult, de a légköre annál jobban életre kelt; megtörte és meghajlította saját anyagán és a bolygó íve mentén a Nap sugarait, és valami lágyan hajlós, tejfehér, filmszerű fényt képezett belőle.

A film széteszlott, ahogy a Nap egyre inkább a Jupiter mögé ért. Aztán visszakanyarodott rá, míg csak a fény halványan, nagyon halványan össze nem ért a bolygó túloldalán. A Jupiter eltűnt teste kezdett körvonalazódni a fényben, és az egyik fele mindjobban kigömbölyödött. Olyan volt, mintha egy gyémántgyűrű lógna az égen, amely elbírna kétezer gömböt is, akkorákat, mint a Földről látható Hold.

De a Nap még tovább haladt a Jupiter mögött, ezért a fény halványulni kezdett, egyre sápadtabb és haloványabb lett, végül teljesen el is tűnt, s az Európa derengő sarlóját kivéve az égbolt fekete lett, s megjelentek rajta a csillagok.

- Most öt órán keresztül ilyen sötét marad - magyarázta Lucky Colosnak. - Aztán ahogy a Nap előbújik, fordított irányban megismétlődik az egész.

- És ez történik minden negyvenkét órában? kérdezte megilletődve Colos.

- Pontosan - felelte Lucky.

Másnap Panner jött oda hozzájuk, és azt kiáltotta:

- Hogy vannak? Mi itt már szinte végeztünk.

Karjával széles kört írt le a völgy felé, amely időközben megtelt különféle berendezésekkel. - Hamarosan indulunk, és ezeknek a nagy részét itt hagyjuk.

- Igazán? - kérdezte csodálkozva Colos.

- Miért ne? Itt nem lakik semmilyen élőlény, amely esetleg tönkretenné őket, és ha úgy vesszük, időjárás sincs. Mindent beborítottunk a levegőben lévő ammónia ellen, és ha igaz, ennek ki kell tartania addig, míg a második expedíció megérkezik. - Hirtelen halkabbra fogta a hangját. - Mondja, tanácsos, senki sincs rákapcsolva a hullámhosszára?

- A fülhallgatóm szerint nincs.

- Nem akarnak sétálni egyet velem? - Azzal el is indult előre, ki a sekély völgyből, aztán föl a környező dombok szelíd emelkedőjén. A másik kettő követte.

- Bocsánatot kell kérnem, ha barátságatlannak mutatkoztam a hajón - kezdte Panner. - Úgy véltem, jobb lesz így.

- Nincs harag - nyugtatta meg Lucky.

- Gondoltam, magánnyomozást kezdek, és biztonságosabbnak tartottam, ha nem látszik rajtunk, hogy egy követ fújunk. Biztos voltam benne: elég, ha alaposabban körülszimatolok, és könnyedén el fogom kapni, ha valaki elárulja magát, szóval hogy valami nem emberi dolgot művel, értik, mire gondolok. Azt hiszem, kudarcot vallottam.

Elérték az első emelkedő tetejét, és Panner visszanezített.

- Nézzék azt a kutyát - mondta jókedvűen. - Kezd rájönni az alacsony gravitáció előnyeire.

Mutt sokat tanult az elmúlt napokban. A teste előbb begömbült, aztán kiegyenesedett, ahogy hatméteres szökellésekkel nekiiramodott, és láthatóan el volt telve az örömtől, hogy ekkorákat képes ugrani.

Panner arra a hullámhosszra kapcsolt, amely Norrichnak volt fenntartva, hogy ezen hívja a kutyáját, de most Panner kiáltott bele:

- Hé, Mutt, hé, kiskutyám, gyere ide - és füttyentett.

A kutya persze meghallotta, és nagyot ugrott a levegőbe. Lucky is a kutya hullámhosszára kapcsolt, és ugalt a állat elragadtatót ugatását,

Panner intett a karjával, mire a kutya megindult feléjük, aztán megállt és visszanezített, mint aki azon tűnődik, jól teszi-e, hogy otthagya a gazdáját. Aztán kicsit lassabban folytatta az útját.

A három férfi ment tovább.

- Nehéz dió lesz megtalálni azt a szíriuszi robotot, amelyet azért építettek, hogy becsapja az embert mondta Lucky. - Alkalmi vizsgálatokkal nemigen érünk célt.

- De én nem alkalmi vizsgálatokat végeztem - tiltakozott Panner.

Lucky hangja kissé kesernyésre sikeredett:

- Kezdem azt gondolni, hogy egy tapasztalt robotszakértő kivételével mindenki más csak alkalmi vizsgálatokat tud végezni.

Valami hőszerű anyag mellett haladtak el, amely csillogott a Jupiter fényében, és Colos elképedve nézett le rá.

- Ez a valami olvad, ha az ember jobban megnézi közölte. Kesztyűs kezével fölvetett belőle egy kicsit, de az rögtön elolvadt, és lefutott, mint a vaj a forró kályháról. Ahogy Colos visszanezített, látta, hogy a lábuk nyomában mélyen benyomódott ez az anyag.

- Nem hó - mondta Lucky -, hanem megfagyott ammónia. Az ammónia jóval könnyebben olvad meg, mint a jég, és a ruhánkból sugárzó meleg még sokkal gyorsabban megolvasztja.

Colos előrelelűdött, ahol mélyebb és vastagabb rétegben állt ez a fehérség, a lépteivel nagy lyukakat vágott bele, és közben azt kiáltotta:

- Hohó, de mókás!

- Nézd meg, hogy be van-e kapcsolva a melegítő, mielőtt játszani kezdesz a hóban - mondta Lucky.

- Be van - kiáltotta Colos, aztán hosszú, lapos lépésekkel lerohant a domb tetejére, és fejest ugrott egy hótörleszbe. Úgy mozgott, mint lassított felvételen egy toronyugró, aztán ahogy- elérte az összetorlózott ammóniát, egy pillanatra eltűnt. Bukdácsolva állt újra talpra.

- Olyan, mintha egy felhőbe ugrana az ember, Lucky. Hallasz engem? Gyere, próbáld ki te is! Nagyobb vicc, mint a homokszís és a Holdon.

- Később, Colos - felelte Lucky. Aztán odafordult Pannerhez: - Például megpróbált bárkit is valamilyen formában letesztelni?

Lucky előbb a szeme sarkából látta, hogy Colos másodszor is beleveti magát egy törleszbe, de néhány másodperccel később kénytelen volt egészen odafordulni. Még egy pillanatig várt, majd idegesen felkiáltott:

- Colos! - Aztán még hangosabban és még sokkal idegesebben: - *Colos!*

Rohanni kezdett.

Vége meghallotta Colos gyenge, fuldokló hangját: - Levegő... bevertem... neki a sziklának... itt lent egy folyó...

- Tarts ki, mindjárt ott vagyok! - Lucky és Panner szinte falták az úrt a lépteikkel.

Lucky persze tudta, hogy mi történt: az Ió felszíni hőmérséklete nem jár messze az ammónia olvadáspontjától. A turzások alatt patakok képződnek a folyékony, iszonyatos szagú, fojtogató ammóniából, ami oly bőven található a külső bolygókon és a holdjaikon.

Colos száraz köhögése hallatszott a fülhallgatóban. - Eltörött a nyomócső... ammóniaszivárgás... megfulladok...

Lucky végre elérte azt a lyukat, amely a fejest ugró Colos után képződött, és lenézett. Halványan ki lehetett venni az ammóniapatakat, amely lassan csordogált lefelé az éles sziklákon. Nyilván az egyik szirt törte el Colos levegőnyomócsövét.

- Hol vagy, Colos?

Colos egyre erőtlenebb hangját hallani lehetett ugyan, de őt magát nem látták sehol.

Zuhanás!

Lucky habozás nélkül belevetette magát a feltároló folyóba, amely az Ió alacsony gravitációja miatt szelíden csordogált lefelé. A tanácsos dühös volt, amiért ilyen lassan zuhan le, mérges volt Colosra is, amiért ilyen váratlanul hagyta magát elragadtatni ettől a gyerekes lelkesedéstől, de legfőképpen saját magára, amiért nem akadályozta meg a bajt, amikor még leállíthatta volna Colost.

Végre belezuhant a folyóba, és az ammónia magasra fölcsapódott körülötte a levegőbe, aztán meglepően gyorsan vissza is hullott. Lucky erre végképp nem számított. A folyékony ammónia azonban nem annyira sűrű, mint a víz, és kisebb a felhajtóereje is. Az Ió gyöngye tömegvonzása miatt a sodrás ereje sem volt olyan nagy. Ha Colos nem tette volna tönkre a nyomócsövet, egyszerűen kísétálhatott volna a folyóból és a köré rakódott turzásokból.

De hát nem ez történt...

Lucky dühödött karcsapásokkal indult lefelé. Valahol lejjebb a kis marsbeli nyilván egyre gyengülő erővel küszködik a mérgező ammóniával. Ha a lyuk a nyomócsövön olyan nagy, vagy időközben olyan nagy lesz, hogy a folyékony ammónia befolyhasson rajta, akkor Lucky későn ér oda.

Lehet, hogy máris elkésett, és ettől a gondolatától összeszorult a mellkasa.

Valami elúszott mellette, és befúrta magát a porszerű fehérségbe. Ahogy eltűnt, egy alagút maradt utána, amelybe lassan betört az ammónia.

Panner - szólalt meg próbaképpen Lucky.

- Itt vagyok, a mérnök azonban hátulról fogta meg Lucky vállát. - Mutt volt az. Iderohant, amikor maga felkiáltott.

Mindketten az ő hullámhosszára voltunk kapcsolva,

Erős karcsapásokkal a kutya után vetették magukat. A következő pillanatban Mutt már szemben úszott velük.

- Elkapta Colost - kiáltotta reménykedve Lucky. Colos karja erőtlenül ölelte át a kutya szkafanderbe bújtatott hátsó lábát, és bár ez hátráltatta Mutt mozgását, az alacsony gravitáció miatt a kutya a mellső lábaival is komoly haladást tett előre.

Ahogy Lucky megfogta Colost, a kis marsbeli görcsös szorítása fölengedett, és ettől elzuhant.

Lucky kikotorta barátját a folyóból. Most nem volt idő faggatózásra és szemrehányásra. Csak egyet lehetett tenni. Teljesen kinyitotta Colos oxigénadagolóját, a vállára csapta barátját, és rohanni kezdett a hajó felé. Igaz, hogy az alacsony gravitációban könnyebb volt mozogni, de Lucky még soha életében nem futott ilyen vakmerően. Valahányszor egy-egy vízszintes lépés után nagy robajjal leért a lába, olyan erővel lökte el magát a talajtól, hogy szinte repülésnek tetszett a futás.

Panner ott fújtatott valahol mögötte, Mutt viszont mindvégig izgatottan a sarkában loholt,

Lucky a közös hullámhosszon még futás közben előre figyelmeztette a többieket, hogy készítsék elő az egyik oxigénsátrat.

A tanácsos, alig csökkentve a tempót, beviharzott az oxigénsátorba. A sátor fala összecsapódott mögötte, s a belseje megtelt sűrített levegővel, hogy pótolják a kinyitáskor keletkezett veszteséget.

Lucky fúrge ujjaival lerántotta Colos sisakját, aztán már kicsit lassabban lehúzta az úrruha többi részét is. A pulzust kereste, és nagy megkönnyebbülésére meg is találta. A sátor természetesen föl volt szerelve elsősegélynyújtó készlettel. Lucky beadta a legszükségesebb serkentő injekciókat, aztán várta, hogy a meleg és a bőséges oxigén is megtegye a magáét.

Végre remegni kezdett Colos szempillája, aztán a szeme nagy nehezen kinyílt, és megállapodott Luckyn. Megmozdult az ajka is, és egy szó formálódott ki rajta: "Lucky", bár hang nem jött ki a torkán.

Lucky megkönnyebbülten fölnevetett, és most végre maradt ideje arra is, hogy a saját úrruháját is levegye. Már a *Jupiter holdja* fedélzetén voltak, amikor Harry Norrich megállt annak a kabinnak a nyitott ajtajában, ahol Colos lábadozott. Mélykék szeme, üres tekintete boldogságban úszott.

- Hogy van a betegünk?

Colos feltápászkodott az ágyon, és azt kiáltotta:

- Kitűnően! Mars homokja, nagyon jól érzem magam! Ha Lucky nem parancsolt volna rám, hogy maradjak ágyban, már rég fönt lennék.

Lucky kétkedve hümmögött. Colos nem törődött vele.

- Hé, engedje be Muttot - kérte Norrichot. - Jó öreg Mutt! Gyere ide, kiskutyám!

Mutt, miután megszűnt a poráz szorítása, odaügetett Coloshoz, vadul csóválta a farkát, és okos szeme szinte beszélt, úgy üdvözölte a kis marsbelit. Colos apró karjával mackósan átölelte a nyakát.

- Gyerekek, ő az én barátom. Ugye hallotta, Norrich, mit tett velem a kutyája?

- Mindenki hallotta - felelte Norrich, de látszott, hogy személy szerint is nagyon büszke a kutya teljesítményére.

- Alig emlékszem, mi történt, mielőtt minden elsötétedett - mondta Colos. - Letüdöztem azt az adag

ammóniát, és többet képtelen voltam fölegyenesedni. Gurultam lefelé, csak mentem át az ammóniahavon, mintha nem lenne ott semmi. Aztán jött felém ez az izé, és biztos voltam benne, hogy Lucky az, amikor meghallottam valami mozgást. Eléggé letaposta a havat ahhoz, hogy valamennyire beszűrődjön a Jupiter fénye, és csak akkor látom, hogy Mutt jön értem. Az utolsó, amire emlékszem, hogy belekapaszzkodtam.

- És milyen szerencse, hogy így tettél - toldotta hozzá Lucky. - Az a plusz idő, ami még nekem kellett volna, hogy megtaláljalak, valószínűleg a fulladást jelentette volna számodra.

Colos vállat vont.

- Ugyan már, Lucky, akkora feneket kerítesz mindennek, Semmi se történt volna, ha nem egy sziklának ütközöm, és nem török össze a tömlő. Ha akkor van elég eszem, hogy följebb kapcsoljam az oxigénnyomást, akkor kívül tarthattam volna az ammóniát. De úgy látszik, az első szippantástól kikészültem. Egyszerűen képtelen voltam gondolkodni.

Épp ekkor Panner haladt el a folyosón, és benézett:

- Hogy van, Colos?

- Mars homokja! Úgy látszik, mindenki azt hiszi, hogy rokkant lettem vagy ilyesmi. Kutya bajom sincs. De még a parancsnok is megállt, és alaposan megmosta a fejem.

- Á - mondta Panner -, lehet, hogy csak az idegességét próbálta levezetni.

- Egy fenét - felelte Colos. - Biztos akar lenni benne, hogy az első utazását nem rondítja el valami baleset. Azt akarja, hogy olyan fehér legyen az egész történet, mint a hó.

Panner nevetett.

- Készen állnak az indulásra?

- Itt hagyjuk az Iót? - kérdezte Lucky.

- Órák kérdése. Az emberek összeszedik a felszerelést, amit magunkkal viszünk, és biztosítják, amit itthagynak. Maguknak azt ajánlom, ha tehetik, a viszszaúton próbáljanak bejutni a pilótafülkébe. Onnan jobban láthatják a Jupitert, mint valaha.

Megvakarta Mutt füle tövét, aztán elment.

Rádió közölte a Jupiter Kilencel, hogy indulnak az Ióról, mint ahogy napokkal korábban azt is tudatták, hogy leszálltak a felszínre.

- Miért nem hívjuk a Földet? - kérdezte Colos. - Conway főtanácsossal közölni kéne, hogy az expedíció sikerült.

- Hivatalosan addig nem mondhatjuk, hogy sikerült, amíg vissza nem tértünk a Jupiter Kilencre. Lucky nem tette hozzá, hogy egyelőre esze ágában sincs visszatérni a Jupiter Kilencre, még kevésbé beszélni Conwayjel. Végül is semmit sem sikerült megoldani az úton.

Barna szeme a vezérlőtermet pásztázta. A mérnökök és a legénység már elfoglalta helyét a felszálláshoz. A vezérlőteremben csak a parancsnok, a két tisztje és Panner voltak.

Lucky eltűnődött a tisztéken, ahogy időről időre eltűnődött mind a tíz emberen, akiket a szarvasbékának nem volt lehetősége kiszűni. Ha alkalma nyílt, mind a tízzel egyenként elbeszélgetett, Panner még gyakrabban végigkérdezte őket. Átkutatta a szálláshelyüket. Pannerrel együtt átnézték a személyi anyagukat. Nem jutottak semmire.

Azzal kellene visszatérnie a Jupiter Kilencre, hogy nem sikerült felderítenie a robotot, és ettől kezdve, ha lehet, még nehezebbé válik a felderítés, ráadásul kénytelen jelenteni a központnak a kudarcot.

Kétségbeesésében újra a röntgenre vagy valami hatékonyabb felderítő eszközre gondolt. De mint mindig, ezúttal is eszébe jutott a robbanás lehetősége, amit valószínűleg csakis nukleáris robbanóeszköz idézhet elő.

Az szétrombolná a robotot. De vele együtt megölne tizenhárom embert, és felrobbantana egy felmérhetetlen értékű hajót is. És ami a legrosszabb, nem jutnának előre az emberszabású robotok felderítésében, amelyek - Lucky efelől biztos volt - a Szoláris Konföderáció más részein ugyanúgy tevékenykednek.

Egészen meghökkent Panner kiáltásától: - Indulunk!

Távolról felhangzott a kezdő lökés ismerős zúgása, a gyorsulásból eredő nyomás hátrataszított mindenkit, aztán az Ió felszíne gyorsan, egyre gyorsabban eltűnt alóluk.

A képernyőre nem fért rá teljes egészében a Jupiter tányérja: túl nagy volt. Ehelyett a nagy Vörös Folt került a középpontjába, és annak a forgását követte az óriásbolygó körül.

- Megint bekapcsolt az agrav - közölte Panner -, de csak időlegesen, amíg sikerül elszakadnunk az Iótól.

- De még mindig a Jupiter felé zuhanunk - mondta Colos.

- Igaz, de csak addig, amíg elérjük a kellé pillanatot. Akkor átkapcsolunk hiperatomikus vezérlésre, és egy hiperbolikus pályára térünk át a Jupiter körül. Miután ez sikerült, kikapcsoljuk a vezérlést, és hagyjuk, hogy a Jupiter dolgozzon helyettünk. A röppálya legközelebbi pontja 150 000 mérföld lesz. A Jupiter gravitációja meg fog pörgetni, mint egy kavicsot a parittyában, aztán újra kilő. A megfelelő pillanatban megint bekapcsol a hiperatomikus vezérlés. A parittyahatás kihasználásával több energiát tudunk megspórolni, mint ha közvetlenül elhagynánk a Jupitert, és ráadásul néhány szuper közelképet is csinálhatunk róla. - Ránézett az órájára. - Még öt

perc - mondta.

Lucky tudta, hogy Panner arra a pillanatra utal, amikor a hajó átvált az agravról a hiperatomikus vezérlésre, és elkezd rátérni a tervezett, Jupiter körüli pályára.

Panner, még mindig az óráját nézve, azt mondta: - Úgy választottuk meg az időt, hogy amennyire lehet, merőlegesen közelítsük meg a Jupiter Kilencet. Minél kevesebb oldalirányú korrekciót kell végrehajtanunk, annál több energiát takarítunk meg. Úgy akarunk visszatérni a Jupiter Kilencre, hogy annyi eredeti energiát vigyünk vissza, amennyit csak lehet. Minél többet, annál jobban sikerült az agrav manőver. Én nyolcvanöt százalékot tűztem ki célul. Ha kilenccel sikerül visszatérnünk, az valóban szuperteljesítmény lenne.

- Mi van, ha több energiával térnek vissza, mint amennyi induláskor volt? - kérdezte Colos. - Akkor mi lenne?

- Az volna a legcsodálatosabb, Colos, de sajnos lehetetlen. Létezik valami, amit a termodinamika második törvényének neveznek, s ez megakadályozza, hogy extra előnyre tegyünk szert ebben az egyenlő esélyes küzdelemben. Valamennyit kénytelenek vagyunk veszíteni rajta. - Széles mosoly terült szét az arcán, és azt mondta: - Egy perc.

És a megfelelő pillanatban felhangzott a hiperatomikus motorok halk duruzsolása, és Panner elégedett arckifejezéssel tette zsebre az óráját.

- Mostantól a Jupiter Kilencen való landolási manőverig minden teljesen automatikusan működik közölte Luckyval.

De alighogy ezt kimondta, megint abbamaradt a duruzsolás, a terem világítása hunyorogni kezdett, aztán sötét lett. Egy pillanattal később újból világos lett, de a vezérlőpulton megjelent egy kis vörös jel: VÉSZHELYZET.

Panner talpra ugrott. - Mi az ördög...?

Futva elhagyta a pilótafülkét, a többiek pedig - ki-ki vérmérséklete szerint - rémülten néztek utána, majd egymásra. A parancsnok holtápadt lett, barázdált arca olyan volt, mint egy fáradt maszk.

Lucky hirtelen elhatározással Panner nyomába eredt, Colos természetesen követte.

Az egyik mérnökbe ütköztek, aki éppen a gépteremből mászott ki.

- Uram! - szólalt meg zihálva.

- Mi van, ember? - csapott le rá Panner.

- Lőttek az agravnak. Nem tud kapcsolni.

- És mi van a hiperatomikus motorokkal?

- Zárlatos a fő tartalék. Le kellett kapcsolnunk, nehogy fölrobbanjon. Ha hozzáérünk, a levegőbe repül az egész hajó. Az összes elraktározott energia fölrobban.

- Vagyis a vészertartalék energiával megyünk?

- Így van.

Pannernek az arcába szökött a vér.

- Mire jó ez? Tartalék energiával képtelenek vagyunk ráállni a Jupiter körüli röppályára. Vigyázzon az utamból! Engedjen le!

A mérnök félrelépett, és Panner berontott az aknába. Lucky és Colos a nyomában.

Ők ketten nem jártak a gépteremben azóta, hogy első nap följutottak a *Jupiter holdja* fedélzetére. Most egészen más kép fogadta őket. Nem volt olyan fenséges csend, nem volt az az érzésük, hogy itt hatalmas erők dolgoznak csendesen.

Ehelyett nyámpic férfihangok sipákolnak körülöttük. Panner kiugrott a harmadik szintre.

- Hé, mi van itt? - kiáltotta. - Mi hibásodott meg? - Az emberek szétváltak, hogy utat adjanak neki, aztán mindenki összezsúfolódtott a bonyolult szerkezet kibelezett gyomránál, és kétségbeeséstől meg dühtől vegyes hangon kezdtek mutogatni.

Az akna létrafokain újabb léptek zaja hallatszott, aztán a parancsnok jelent meg a nyílásban. Luckyhoz fordult, aki komoran állt az egyik oldalon.

- Mi van, tanácsos? - Ez volt az első alkalom, hogy megszólította Luckyt, mióta elhagyták a Jupiter Kilencet.

- Valami súlyos károsodás történt, parancsnok felelte Lucky.

- Hogyan történt? *Panner!*

Panner éppen egészen közélről vizsgált valamit, amit a kezébe adtak, de erre fölnézett.

- Mi az ördögöt akar?

Donahue parancsnoknak remegett az orrcimpája.

- Hogyan engedhető meg, hogy valami elromoljon?

- Nem *engedtük meg* senkinek és semminek.

- Akkor minek nevezzem ezt?

- Szabotázsnek, parancsnok. Szándékos, gyilkos szabotázsnek.

- *Tessék?*

- Valaki teljesen összetört öt gravitációs relét, és úgy eldugta a pótalkatrészeket, hogy képtelenek vagyunk megtalálni. A hiperatomikus lökésjelző kiégett, és megjavíthatatlanul zárlatos lett. Mindez nem történhetett

véletlenül.

A parancsnok a főmérnökre bámult. Élettelen hangon azt kérdezte:

- Tudunk tenni valamit?

- Talán sikerül felderítenünk, hogy hova tűnt az öt pótrele, vagy ki kell belezünk az egész hajót. Nem tudom biztosan. Lehet, hogy össze tudunk barkácsolni egy ideiglenes lökésjelzőt. De ez beletelik jó néhány napba, és nem tudom garantálni, hogy eredményes lesz.

- Jó néhány napba! - ordított a parancsnok. Képtelenség! *Zuhanunk a Jupiter felé!*

Néhány másodpercig néma csönd lett, aztán Panner öntötte szoba mindazt, amit valamennyien tudtak.

- Igaz, parancsnok. Zuhanunk a Jupiter felé, és nem tudunk időben megállni, ami azt jelenti, parancsnok, hogy mindennek vége. Mindannyian halottak vagyunk!

14

Karnyújtásnyira a Jupitertől

A megállapítást követő halálos csendet Lucky metszően éles hangja törte meg.

- Senki sem halott addig, amíg van agya, amellyel gondolkozhat. Ki tudja a leggyorsabban kezelni a hajó komputerét?

- Brant őrnagy - mondta Donahue parancsnok. - Rendesen ő számítja ki a röppályát.

- Főnt van a vezérlőteremben?

- Igen.

- Menjünk föl hozzá. Szükségem van a részletes *Csillagászati Évkönyvre...* Panner, maga maradjon itt az emberekkel, és lássanak neki a hajó kibevezésének!

- Mi értelme...? - szólalt meg Panner. Ám Lucky mindjárt közbevágtott.

- Talán semmi. Ha így van, akkor eltaláljuk a Jupitert, és maguk úgy hálnak meg, hogy néhány órát fölöslegesen vacakoltak a relékkel. De ez akkor is parancs. Lássanak munkához!

- De hát... - Donahue parancsnok ez után a két szó után mintha megnémult volna.

- Tudományos tanácsosként átveszem a hajó parancsnokságát - közölte Lucky. - Ha vitatkozni akar, akkor Colos bezárja a kabinjába, aztán majd megvitathatja a haditörvényszékkal, feltéve, ha túléljük.

Lucky elfordult, és gyorsan megindult fölfelé a központi aknában. Colos néhány gyors rántással útnak indította maga előtt Donahue parancsnokot, aztán utolsóként maga is elindult fölfelé.

Panner bosszús képpel nézett utánuk, aztán dühöngve a mérnökökhöz fordult és azt mondta:

- Jól van, hullajelöltek. Ne szopjuk itt tovább fölöslegesen az ujjunkat. Lássunk munkához!

Lucky belépett a vezérlőterembe.

- Mi baj odalent? - kérdezte a pultnál ülő tiszt. Láthatóan egészen elfehéredett az ajka.

- Ön Brant őrnagy - mondta Lucky. - Hivatalosan még nem mutattak be egymásnak, de ne törődjön vele. David Starr tanácsos vagyok; mostantól teljesítse a parancsaimat. Üljön a számítógéphez, és milyen gyorsan csak lehet, tegye, amit mondok!

Lucky maga elé vette a *Csillagászati Évkönyvet*. Mint minden kézikönyv, ez is könyv formájában volt meg, nem mikrofilmen. Ha az ember tudja, hogy milyen információt keres, a lapozgatás végül is sokkalta gyorsabb, mint ha elejétől végig kell tekerni egy filmet.

Gyakorlott kézzel pörgetni kezdte a lapokat, közben böngészte a számoszlopokat és sorokat, amelyek a Naprendszer minden tíz mérföldnél nagyobb átmérőjű (és néhány kisebb) anyagdarabjának megadták egy bizonyos standard idő szerinti pontos helyét, a bolygók forgási idejét és sebességét.

- Vegye a következő koordinátákat, ahogy olvasom a haladási görbékkel együtt, aztán számítsa ki a röppálya jellemzőit, valamint a pont helyét e pillanatban és a következő negyvennyolc órában!

Az őrnagy ujjai repülni kezdtek, a számok gyorsan átalakultak egy lyukszalag kódjaivá, aztán a szalag befutott a számítógépbe.

De míg ez megtörtént, Lucky azt mondta:

- A mostani pozíciónkból és a sebességünkből számítsa ki a röppályánkat, figyelembe véve a Jupitert, valamint azt a helyet, ahol keresztezzük annak a pontnak a röppályáját, amit most számol ki!

Az őrnagy megint dolgozni kezdett.

A számítógép egy kódolt szalagon köpte ki az eredményt, a szalag egy orsóra futott fel, innen egy írógépbe jutott, amely számokká alakította a kapott jeleket.

- Mennyi az időeltolódás a keresztezés helyén a pont és a hajónk között? - kérdezte Lucky.

Az őrnagy folytatta a számolást.

- Négy óra, huszonegy perc, negyvennégy másodperccel később le - közölte Brant.

- Számolja ki, mennyivel kell megváltoztatni a hajó sebességét ahhoz, hogy merőlegesen találjuk el a pontot! Számoljon úgy, hogy egy óra múlva indulunk.

Donahue parancsnok közbevágott:

- Ennyire közel a Jupiterhez nem tudunk semmit csinálni, tanácsos. A tartalék energiával nem tudunk megszökni. Nem érti?

- Nem azt kértem az őrnagytól, hogy szöktessen meg, parancsnok. Azt kértem, hogy gyorsítsa fel a hajót a Jupiter irányába, bármekkora tartalék energiába kerül is.

A parancsnok megtorpant. - A Jupiter irányába?

A komputer elkészült a számítással, és kezdtek kijönni az eredmények.

- Fel tudunk gyorsítani a rendelkezésre álló energiával? - kérdezte Lucky.

- Azt hiszem, igen - felelte Brant őrnagy. - Akkor csinálja!

- De a Jupiter felé? - kérdezte újra Donahue parancsnok.

- Igen. Pontosan. Az Ió nem a legbelső hold a Jupiter mellékbolygói közül. Az Amalthea, a Jupiter Öt még közelebb van. Ha sikerül megfelelően keresztezni a pályáját, akkor landolhatunk is rajta. Ha lekéssük, nos, akkor két órával siettettük a halálunkat.

Colos hirtelen valami reményfélét érzett. Addig, amíg Lucky tevékenykedett, soha nem esett igazán kétségbe, de ezúttal a legutóbbi pillanatig halvány fogalma sem volt, hogy Lucky mihez akar kezdeni. Most viszont eszébe jutott, hogy erről egyszer már beszélgettek. A mellékbolygók a felfedezésük sorrendjében kapták a számukat. Az Amalthea egy kicsi hold, alig száz mérföld átmérőjű, és csak azután fedezték föl, hogy a négy nagy mellékbolygót már megismerték. Így, bár ez volt a legközelebb, mégis a Jupiter Öt nevet kapta. Ezáltal viszont az ember hajlamos volt megfeledkezni róla. Mivelhogy Jupiter Egynek az Iót hívták, mindenki úgy tartotta, hogy közte és az óriásbolygó között már semmi sincsen.

Egy órával később a *Jupiter holdja* gondos előkészítés után gyorsítani kezdett a Jupiter felé: rohant a halálos csapdába.

A képernyőn most már nem a Jupiter látszott. Bár az óriásbolygó óráról órára nagyobb lett, a képernyő a csillagos eget mutatta, azt a részt, amely meglehetősen távol esett a Jupiter karimájától. Ezt a részt a lehető legnagyobbra nagyították a képernyőn. Valahol ott kell lennie a Jupiter Ötnek, amely randevúra igyekszik egy hajóval, amely robog és erejét megfeszítve száguld lefelé, lefelé a Jupiter irányába. Ha a hajót fölfogja ez a szikladarabka, akkor a *Jupiter holdja* megmenekül, ha lekésik a találgát, akkor a hajó mindörökké eltűnik a semmiben.

- Ott van - kiáltott fel izgatottan Colos. - Látszik a tányérja.

- Számítsa ki a megfigyelés pozícióját és mozgását - rendelkezett Lucky -, aztán vesse össze a számítógépen kapott röppályával!

Ez is megtörtént.

- Szükség van korrekcióra? - kérdezte Lucky.

- Le kell lassítanunk...

- Hagyja a számokat! Csinálja!

A Jupiter Öt tizenkét óránként került meg az óriásbolygót, miközben majdnem háromezer mérföldes sebességgel repült a pályáján. Ez másfélszer gyorsabb volt, mint az Ió sebessége, a gravitáció pedig huszadannyi, mint az Ió felszínén. Mindkét körülmény csak nehezítette a landolást.

Brant őrnagy ujjai remegtek a műszerfalon, amikor bekapcsolta az oldalfűvőkákat, hogy a *Jupiter holdja* ráálljon az Amalthea röppályájára, becsusszanjon az égitest mögé, és kiegyenlítse a kettőjük közti sebességkülönbséget, amivel elérheti, hogy a hold gravitációja behúzza az űrhajót a saját maga körüli röppályára.

Mostanra egy hatalmas, ragyogó briliáns lett a Jupiter Öt. Ha ilyen is marad, akkor jó. Ha elkezd fogyni, akkor elkéstek.

- Sikerült - suttogetta Brant őrnagy, és amint elengedte a vezérlógombokat, reszkető kezébe temette a fejét.

Egy pillanatra fáradt megkönnyebbüléssel még Lucky is becsukta a szemét.

Egy szempontból a Jupiter Ötön egészen más volt a helyzet, mint az Ión. Ott az egész legénység csak turista volt; az égbolt tanulmányozása is fontosabbnak tetszett, mint a komótos előkészületek a völgyben.

Itt, a Jupiter Ötön viszont senki sem szállt ki a hajóból. Lehet, hogy sok látnivaló tett volna, de most senki sem volt kíváncsi rá.

Az emberek a hajó fedélzetén maradtak, és a gépek javításával voltak elfoglalva. Semmi más nem számított. Ha nem sikerül megjavítani, a landolással csak késleltették a halált, és megnyújtották a végórák szenvedését.

Közönséges űrhajó nem tud landolni a Jupiter Ötön, hogy megmentse őket, és jelenleg, illetve legalább még egy évig, a *Jupiter holdja* a világ egyetlen agrar hajója. Ha kudarcba fullad a javítás, bőven lesz idejük a Jupiter és az égbolt bámulására, míg várják a halált.

Pedig ha nem ilyen sürgős a munka, megérte volna fölnézni az égre. A látvány olyan volt, mint az Ión, csak

kétszer, háromszor szebb.

Arról a pontról, ahol a *Jupiter holdja* landolt, úgy látszott, mintha a Jupiter alsó karimája egyszerűen végigseperné a lapos, poros horizontot. Az óriás olyan közelinek tetszett a levegő hiánya miatt, hogy a szemlélő azt képzelhette, kinyújtott kézzel el is érné ezt a fénykört.

A Jupiter fölfelé, félig a zenit felé mozdult el a horizontról. Abban a pillanatban, amikor a hajó leszállt, a Jupiter szinte teljes volt, és ebben az elviselhetetlenül ragyogó és a színét sávosan változó körben közel ezer földi telihold fért volna el. Az egész égbolt egytizenhatod részét a Jupiter töltötte be.

És mivel az Amalthea tizenkét óránként kerülte meg az anyabolygót, a látható holdak - és itt ráadásul négy volt, nem három, mint az Ión, mert maga az Ió is hold lett - háromszor gyorsabban közlekedtek, mint odaát. De ugyanígy sietett minden csillag és az égbolt többi látványossága, a megdermedt Jupitert kivéve, amely örökösen csak egy oldalát mutatta a holdnak, s így ezek ketten egymáshoz képest soha nem mozdultak el.

Öt órán belül a Nap is fölkel, és pontosan ugyanúgy jelenik meg, mint az Ión; ez lenne az egyetlen, ami nem változott. Mert egyébként háromszor sebesebben száguld a négyszer nagyobb Jupiter felé, s a bolygófogatózás is százszor szebb és ijesztőbb.

De nem látta senki. Kétszer is végbement, míg a *Jupiter holdja* az Amaltheán tartózkodott, mégsem figyeltek rá. Senkinek sem volt ideje. Senkinek sem volt hozzá kedve.

Panner végre leült, és gyulladt szemmel nézett maga elé. A szeme körül vörös és puffadt volt a bőr. A hangja csak valami rekedt suttogás volt.

- Jól van. Mindenki mehet a megszokott helyére. Csinálunk egy próbaindítást. - Negyven órája le sem hunyta a szemét. A többiek váltott műszakban dolgoznak, de Panner se inni, se aludni nem volt hajlandó. Colos, aki ezalatt segéd munkásként dolgozott, megfogta és odavitte amit kértek, leolvasta a számlálókat és tartotta a kapcsolókat, a próbaindítás alatt nem találta a helyét, nem volt beosztása, nem volt dolga. Így hát komoran bandukolt a fedélzeten, Luckyt kereste, végül a vezérlőteremben akadt rá Donahue parancsnok társaságában.

Luckyn nem volt ing, és egy széles, bolyhos törülközővel épp a vállát, az alsókarját és az arcát törülgette.

Mihelyt megpillantotta Colost, élénken felkiáltott:

- Működik a hajó, Colos! Hamarosan indulunk. Colos felhúzta a szemöldökét.

- Lucky, még csak a próbaindításnál tartunk.

- Működni fog. Ez a Jim Panner csodákat művelt.

- Starr tanácsos - mondta mereven Donahue parancsnok -, ön megmentette a hajómat.

- Nem, nem. Panneré az érdem. Szerintem a gépek fele rézdróttal és ragasztóval van összefogva, de azért menni fog.

- Úgyis tudja, mire gondolok, tanácsos. Rávetett bennünket, hogy menjünk tovább a Jupiter Ötre, amikor a legénység nagyobb része már feladta, és épp kitört volna a pánik. Megmentette a hajómat, és ezt a tényt akkor sem fogom elhallgatni, amikor felelnem kell a haditörvényszék előtt, amiért nem voltam hajlandó együttműködni önnel a Jupiter Kilencen.

Lucky elpirult zavarában.

- Ezt nem engedhetem meg, parancsnok. Nagyon fontos, hogy a tanácsosok kerüljék a nyilvánosságot. Ami a hivatalos iratokat illeti, az idők végezetéig ön marad az első agrav utazás kapitánya. Az én ténykedésemről említést sem szabad tenni.

- Lehetetlen. Nem engedhetem meg magamnak, hogy olyasmikért dicsérjenek, amiket ön végzett el.

- Márpedig kénytelen lesz. Ez parancs. És ne is beszéljünk többé haditörvényszékről!

Donahue parancsnok némi büszkeséggel kihúzta magát.

- Rászolgáltam a haditörvényszékre. Ön figyelmeztetett a szíriuszi ügynökök jelenlétére. Én azonban nem hallgattam önre, s ennek az lett az eredménye, hogy szabotázs történt a hajómon.

- Rám nézve is szégyen - mondta csendesén Lucky. - Itt voltam a hajón, és nem akadályoztam meg. Mindenesetre, ha sikerül fülön csípni és hazavinni a szabotórt, szóba sem kerülhet a haditörvényszék.

- A szabotőr természetesen a robot, amire felhívta a figyelmemet - jegyezte meg a parancsnok. - Hogyan lehettem ilyen vak!

- Az az érzésem, hogy még mindig nem lát elég tisztán. Nem a robot volt.

- Nem a robot?

- A robot nem tudna tönkretenni egy hajót. Ezzel kockáztatná az emberek életét, ami az Első törvénybe ütközik.

Míg a parancsnok ezt végiggondolta, összeszaladt a szemöldöke.

- De talán nem volt tisztában vele, hogy veszélybe sodorja az embereket.

- A hajón mindenki - beleértve az emberszabását is - ismeri az agrav technikát. A robotnak tudnia kellett, hogy ezzel bajt csinál. Mindenesetre azt gondolom, hogy máris a kezünkben van, vagy egy percen belül a kezünkben lesz a szabotőr.

- Ó! Ki lenne az, Starr tanácsos?

- Nos, gondolja csak végig! Ha valaki úgy rongál meg egy hajót, hogy az vagy fölrobban, vagy lezuhan a Jupiterre, akkor az illető vagy örült, vagy emberfölötti erővel megáldott személy, ha ott mer maradni a hajón.

- Igen, én is így vélem.

- Mióta elhagytuk az Iót, egy pillanatra sem nyitottuk ki a bejárati zsilipeket. Ha kinyitlak volna, akkor csökkent volna a belső légnyomás, ám a hajó barométere nem jelez csökkenést. Ezek szerint a szabotőr nem szállt fel a hajóra az Ión. Vagy még mindig ott van, vagy már elvitték.

- Hogyan vihették volna el? Az agrar hajót kivéve egyetlen más hajó sem tud leszállni az Iára.

- *Földi* hajó tényleg nem - vigyorgott kajánul Lucky.

A parancsnok szeme elkerekedett. - De szerintem szíriuszi hajó sem. - Biztos ebben?

- Igen, biztos vagyok. - A parancsnok elkomorodott. - De ha már itt tartunk, várjon egy pillanatig. Mielőtt elindultunk volna az Ióról, mindenki lejelentkezett. El sem indultunk volna, ha nincs meg mindenki.

- Ez esetben mindenki itt van a fedélzeten. - Felteszem, hogy igen.

- Nos - mondta Lucky -, Panner elrendelte, hogy mindenki menjen a vészhelyzetben kijelölt helyére. Vagyis a próbaindítás során mindenkiről tudni lehet, hogy hol van. Hívja föl Pannert, és kérdezze meg, hogy nem hiányzik-e valaki.

Donahue parancsnok az interkomhoz fordult, és jelzett Pannernek. Kis időbe telt, míg Panner végtelenül fáradt hangja megszólalt a vonal túlsó végén.

- Épp hívní akartam, parancsnok. Sikerült a próbaindítás. Mehetünk. Ha szerencsénk van, kitaranak a berendezések, míg visszaérünk a Jupiter Kilencre.

- Nagyon jó - mondta a parancsnok. - Majd igyekszem megfelelően honorálni a munkáját, Panner. Egyébként mindenki a helyén van?

Panner arca az interkom fölötti képernyőn hirtelen megkeményedett.

- *Nem!* Az ürre, pedig jelteni is akartam! Nem találjuk Summerst.

- Red Summers - kiáltott fel hirtelen izgatottan colos. - Az a gyilkos vadállat. Lucky...

- Egy pillanat, Colos - mondta Lucky. - Úgy érte, dr. Panner, hogy a szálláshelyén sincs?

- Sehol sem találjuk. Ha nem volna képtelenség, azt mondanám, hogy nem is jött föl a fedélzetre.

- Köszönöm. - Lucky kinyúlt, hogy lekapcsolja az interkomot. - Nos, parancsnok?

- Figyelj ide, Lucky - szólalt meg Colos. - Ugye emlékszel, egyszer mondtam, hogy találkoztam vele, amint épp kifelé jött a gépházból. Mit csinált ott?

- Most már tudjuk - felelte Lucky.

- És épp eleget tudunk ahhoz, hogy elkapjuk - mondta elfehéredő arccal a parancsnok. - Leszállunk az Ióra, és...

- Várjunk - szólt közbe Lucky -, menjünk sorjában. Van még valami, ami fontosabb, mint egy áruló.

- Mi az?

- A robot ügye.

- Az várhat.

- Lehet, hogy nem. Parancsnok, ön azt mondta, hogy mindenki lejelentkezett a *Jupiter holdja* fedélzetén, mielőtt elhagytuk az Iót. Ha ez így van, akkor a jelentés nyilvánvalóan hamis volt.

- Na és?

- Szerintem meg kell találnunk a hamis jelentés forrását. Egy robot nem tud kárt tenni a hajóban, de ha valaki úgy teszi tönkre a hajót, hogy a robot nem tud róla, akkor a robot nagyon könnyen rávehető, hogy segítsen lemaradni, csak meg kell kérni rá.

- Vagyis úgy érte, hogy aki Summers lejelentkezéséért felelős, az a robot?

Lucky egy kis szünetet tartott. Nem akarta volna átengedni magát a túlzott reményeknek vagy a győzelem érzésének, márpedig a gondolatmenet tökéletesnek látszott.

Végül inkább csak annyit mondott:

- Az az érzésem, hogy igen.

Áruló!

- Vagyis Levinson őrnagy - mondta Donahue parancsnok, és a tekintete elsötétült. - Egyszerűen képtelen vagyok elhinni.

- Mit? - kérdezte Lucky.

- Hogy Levinson robot. Ő hozta a jelentést. Nála van a legénység nyilvántartása. Jól ismerem, és esküszöm, hogy nem lehet robot.

- Akkor kérdezzük meg tőle, parancsnok. És még valamit... - Lucky tekintete komor volt. - Ne kezdje azzal vádolni, hogy robot; nehogy rákérdessen vagy akár csak utaljon rá! Ne tegyen semmi olyat, amiből Levinson

azt hiheti, hogy gyanúsítjuk valamivel!

A parancsnok meglepődve nézett vissza.

- Miért?

- Ugyanis a szíriusiaknak van egy módszere, amivel meg tudják védeni a robotjukat. Ha az őrnagy valóban robot, van benne egy robbanószerkezet, amely működésbe lép, ha rájönnek az igazi kilétére.

A parancsnok robbanásszerűen engedte ki a levegőt: - Az ürre!

Levinson őrnagyon - akárcsak a *Jupiter holdja* többi tagján - a fáradtság jelei látszottak, de azért fűgén vigyázzba kapta magát a parancsnok előtt.

- Igen, uram.

- Starr tanácsos szeretne néhány kérdést föltenni magának - mondta óvatosan a parancsnok.

Levinson őrnagy Lucky felé fordította az arcát. Meglehetősen magas, néhány centivel még Luckynál is magasabb, szőke hajú, kék szemű és keskeny arcú fiatalember volt.

- Amikor felszálltunk az Ióról - kezdte Lucky -, mindenki lejelentkezett, és ön készítette a jelentést. Így van, őrnagy?

- Így, uram.

- Minden egyes embert látott, amikor lejelentkezett?

- Nem, uram. Az interkomot használtam. Mindenki a felszállási őrhelyéről vagy a kabinjából jelentkezett. - Mindenki? Hallotta minden egyes ember hangját? Kivétel nélkül mindenkiét?

Levinson őrnagy meglepődött.

- Azt hiszem, igen. Ilyesmire az ember nemigen emlékszik pontosan.

- Pedig nagyon fontos, ezért kérem, hogy próbáljon pontosan visszaemlékezni.

Az őrnagy elkomorodott, és lehajtotta a fejét.

- No, várjunk csak. Ha jól emlékszem, Norrich jelentkezett Summers helyett, mert Summers a fürdőszobában volt. - Aztán hirtelen felindultsággal még hozzátette: - Hohó, de hiszen épp most keresik Summerst.

Lucky legyintett.

- Ne törődjön vele, őrnagy. Keresse meg Norrichot, és küldje föl, legyen szíves.

Norrich Levinson őrnagy karján jelent meg. Látszott, hogy ki van kelve magából.

- Parancsnok - kiáltotta Norrich -, úgy látszik, senki sem képes megtalálni Red Summerst. Mi történhetett vele?

Lucky megelőzte a parancsnokot a válasszal:

- Ezt próbáljuk kideríteni, Norrich, ön jelentkezett Summers helyett, amikor Levinson őrnagy ellenőrizte a létszámot az Ióról való felszállás előtt?

A vak mérnök elvörösödött.

- Igen - mondta elkeskenyedő szájjal.

- Az őrnagy szerint ön azt mondta, hogy Summers a fürdőszobában van. Tényleg ott volt?

- Hát... Nem, nem volt ott, tanácsos. Egy pillanatra leszaladt a hajóról, hogy összeszedjen valami berendezést, amit kint felejtett. Nem akarta, hogy a parancsnok megfedje - elnézést, uram -, amiért feledékeny volt, és megkért, hogy fedezzem. Azt mondta, úgyis visszaér a felszállás előtt.

- És visszaért?

- Én... Azt hiszem... az volt az érzésem, hogy vissza. Muttogatni kezdett, és biztos voltam, hogy Summers visszaért, de mivel a felszállásnál nem volt semmi dolgom, elszundítottam, és azt hiszem, az egész ügynek abban a pillanatban nem tulajdonítottam túl nagy jelentőséget. Aztán jött az a nagy felfordulás a gépteremben, és ezek után nemigen volt időm másra gondolni.

Hirtelen felharsant Panner hangja az interkóban. - Figyelem! Indulunk. Mindenki menjen a helyére!

A *Jupiter holdja* megint az űrben volt, és egyre erősebb lökésekkel emelte magát a Jupiter gravitációja ellenében. Akkora energiát használt el, amennyi öt hajónak is elég lett volna, de csak a hiperatomikus motorok zúgását kísérő finom remegésből lehetett tudni, hogy a hajó berendezései - legalábbis részben - házilag barkácsolt szerkezetekkel vannak fölerősítve.

Panner komoran eltűnődött, hogy milyen rossz energiamegtakarítási mutatókkal kell visszatérniük, - Hát így az eredeti energiának csak a hetven százalékát tudom visszavinni, pedig nyolcvanöt vagy kilencven is lehetett volna. Ha landolunk az Ión, és még egyszer fel kell szállnunk, akkor valószínűleg csak ötven százalék marad. Nem is tudom, kibírunk-e még egy felszállást.

De Lucky leintette.

- El kell kapnunk Summerst, és ön is tudja, miért.

Miközben a képernyőn újra nőni kezdett az Ió tányérja, Lucky gondterhelten azt mondta Colosnak:

- Egyáltalán nem biztos, hogy megtaláljuk.

- Csak nem gondolod, hogy a szíriusziak tényleg fölszedték? - szólalt meg hitetlenkedve Colos.

- Azt nem, de az Ió nagy. Ha elkóborol valami megbeszélte helyre, soha nem bukkanunk a nyomára. Arra számítok, hogy nem mozdult el a helyéről. Végül is levegőt, táplálékot meg vizet is kellett volna vinnie, ha arrébb megy, vagyis az a leglogikusabb, hogy ott maradt. Különösen azért, mert nem kell attól tartania, hogy esetleg visszatérünk.

- Az első pillanattól tudhattuk volna, hogy az a gazember volt az - mondta Colos. - Először is, megpróbált eltenni láb alól. Mi másért tette, ha nem azért, mert összejátszott a szíriusziakkal?

- Van benne valami, Colos, de ne felejtse el, hogy mi kémet kerestünk. Summers nem lehet kém. Nem juthatott hozzá a kiszivárgott információkhoz. Mihelyt világos lett a számomra, hogy a kém egy robot, ez még egy szempontból elterelte a figyelmemet Summersről. A szarvasbéka jelezte, hogy vannak érzelmei, ebből következően nem lehet robot, vagyis nem ő a kém. Ez persze nem akadályozta meg abban, hogy áruló és szabotőr ne legyen, erről viszont nekem nem lett volna szabad megfeledkeznie a kém keresése közben. - Megrázta a fejét, aztán még hozzátette: - Úgy látszik, ez az ügy tele van csalódásokkal. Ha nem Norrich fedezi Summerst, hanem bárki más, már rég kézre kerítettük volna a robotot. Az a baj, hogy Norrich az egyetlen, akinek meggyőző és ártatlan indítéka volt, hogy együttműködjön Summersszel. Tudjuk, hogy milyen nagyra tartotta. És Norrich valóban nem tudhatta, hogy Summers nem tért vissza a hajóra a felszállás előtt. Végére is vak.

- Amellett, hogy neki is vannak érzelmei - tette hozzá Colos -, vagyis ő sem lehet robot.

- Igaz - bólintott Lucky. De hirtelen elkomorodott, és többet nem szólt.

Közben a hajó egyre közelebb ért az Ió felszínéhez, és szinte ugyanazon a ponton landolt, ahol korábban. Ahogy közeledtek, a völgyben látható pontokból és elkenődött árnyakból lassan kirajzolódott az otthagyt berendezések alakja.

Lucky feszülten figyelte a felszínt a képernyőn keresztül.

- Maradt oxigénsátor az Ión?

- Nem - felelte a parancsnok.

- Akkor valószínűleg megvan az emberünk. A mögött a sziklaalakzat mögött van egy kifeszített oxigénsátor.

Van listájuk az eltűnt tárgyakról?

A parancsnok szó nélkül letett Lucky elé egy darab papírt, amelyet Lucky alaposan áttanulmányozott. Aztán azt mondta:

- Colos és én kimegyünk Summersért. Azt hiszem, nem lesz szükség segítségre.

A parányi Nap magasan állt az égen; Colos és Lucky a saját árnyékán taposott. A Jupiterből csak egy vékony sarló látszott.

Lucky Colos hullámhosszán szólalt meg:

- Ha nem alszik, akkor látnia kellett a hajót.

- Hacsak el nem ment - mondta Colos.

- Nem hinném.

És szinte ugyanabban a pillanatban Colos felkiáltott:

- Mars homokja, Lucky, oda nézz!

A sziklák taréján egy alak bukkan fel. A Jupiter egyre vékonyodó sárga vonalán feketén tornyosult egy ember alakja.

- Ne mozduljanak! - hangzott fel Lucky saját hullámhosszán egy mély, elcsigázott hang. - Pisztoly van nálam.

- Summers - mondta Lucky -, jöjjön le, és adja meg magát!

A másik fáradt hangjába most egy kis gúny vegyült. - Sikerült eltalálnom a megfelelő hullámhosszot, igaz, tanácsos? Bár a barátja méreteit tekintve nem volt nehéz kitalálni... De most takarodjanak vissza a hajóba, vagy mindkettőjüket megölöm.

- Fölösleges blöffölnie, Summers - mondta Lucky. - Ilyen messziről tucatszám lövéssel sem találna el.

Colosnak a dühtől felcsúszott a hangja, amikor hozzátette:

- És nálam is van fegyver, és én még ilyen messziről se téveszttem el a célpontot. Jobb, ha ezt nem felejt el, és egy ujjal se közeledik a ravaszhoz.

- Dobja el a pisztolyát, és adja meg magát! kiáltotta Lucky.

- Soha! - felelte Summers.

- Miért nem? Kinek fogadott hűséget? - kérdezte Lucky. - A szíriusziaknak? Azt ígérték, hogy fölveszik? Ha igen, akkor hazudtak, és félrevezették. Nem érdemes hűséget fogadni nekik. Mondja, hova telepítették a Jupiter-rendszerbeli bázisukat?

- De hiszen annyi mindent tud! Találja ki!
- Milyen hullámhosszon tartja velük a kapcsolatot?
- Ezt is találja ki... De ne jöjjön közelebb!
- Segítsen nekünk, Summers - mondta Lucky -, és amit tudok, megteszek, hogy kedvező elbánásban legyen része a Földön.

Summers erőltlenül fölnevetett.

- Egy tanácsos szava?

- Igen.

- Nem kell. Tűnés vissza a hajóra!

- Miért fordult a saját világa ellen, Summers? Mit kínáltak a szíriusziak? Pénzt?

- Pénzt! - A másik hangja hirtelen dühös lett. Tudni akarja, hogy mit ajánlottak? Megmondom. Lehetőséget a tisztességes életre. - Hallották, hogy Summersnek csikorogni kezd a foga. - Mi várt volna rám a Földön? Szenvedés egész életemben. Egy zsúfolt bolygó, ahol soha nem kaptam volna tisztességes lehetőséget, hogy nevet és állást szerezzek magamnak. Akárhová mentem, millió ember vett körül, és egymás szemét kaparták ki a pusztá megélhetésért, és amikor én is beszálltam ebbe a mókába, bevágtak a börtönbe, Akkor megfogadtam, hogy ha valaha lehetőségem lesz rá, hogy ne kelljen visszatérnem a Földre, meg fogom ragadni az alkalmat.

- Gondolja, hogy a Szíriuszon tisztességes életet kezdhet?

- Ha tudni akarja, meghívtak, hogy emigráljak a Szíriuszra. - Kis szünetet tartott, és hallatszott, hogy kicsit sípólva szedi a levegőt. - Ott kint egy új világ vár rám. Minden tiszta. Mindenkinek bőven jut hely; szükségük van az emberekre és a tudásra. Ott végre lenne alkalmam bizonyítani.

- Csakhogy soha nem jut el oda. Mikor jönnek magáért?

Summers csöndben maradt.

- Ember, nézzen szembe a tényekkel! - mondta Lucky. - Nem jönnek. Nem akarnak tisztességes életet kínálni magának; még arra se méltatják, hogy életben maradjon. Itt csak halál vár magára. Ugye azt képzelte, hogy előbb megérkeznek?

- Nem.

- Ne hazudjon, Azzal úgysem segít a helyzetén. Ellenőriztük, hogy mi hiányzik a *Jupiter holdjáról*. Pontosan tudjuk, mennyi oxigént lopott el a hajóról. Az oxigénpalackokat még az Ió alacsony gravitációja mellett is nehézkes vinni, ha ráadásul úgy kell kicsempészni, nehogy fölfedezzék. Magának szinte elfogyott az oxigén-utánpótlása, igaz?

- Rengeteg levegőm van - közölte Summers.

- Mondom: szinte teljesen kifogyott - állapította meg Lucky. - Nem érti, hogy a szíriusziak nem jönnek magáért? Agrav nélkül nem is tudnának jönni, márpedig nincs agrav hajójuk. Nagy Galaxis, ember, annyira kiéhezett a szíriuszi világra, hogy hagyja magát megölni, hagyja, hogy olyan rúdul és nyilvánvalóan rászédjék, ahogy még soha az életben? Mondja, mit tett meg nekik?

- Csak amit kértek, és az nem is volt sok - felelte Summers. - És ha sajnálok valamit - ordította hirtelen, és közben alig kapott levegőt a pulykaméregtől -, az az, hogy nem sikerült tönkretenni a *Jupiter holdját*. Egyébként hogyan tudtak felszállni? Mindent elrontottam rajta, amit csak lehetett. Elégettem azt a rohadt, nyálas... - Elakadt a hangja, mert fulladozott.

Lucky intett Colosnak, és azzal a lebegő szökdécseléssel, amit csak az alacsony gravitációjú helyeken lehetett művelni, megindult Summers felé. Colos cikcakkban követte, hogy nehezebb legyen eltalálni.

Summers pisztolya fölemelkedett, de csak egy pukkanó hangot lehetett hallani az Ió ritkás atmoszférájában. Körben fölverődött a homok, és néhány méterre Lucky rohanó alakjától egy kráter keletkezett.

- Nem fognak elkapni! - ordította egyre gyöngülő harciassággal Summers. - Nem megyek vissza a Földre. Jönnek értem. Úgyis elvisznek a szíriusziak.

- Gyerünk föl, Colos! - kiáltott Lucky. Elérte a sziklataréjt. Ahogy fölugrott, elkapott egy kiálló részt, arról lendült tovább. A normális gravitáció hatodánál az ember még úrruhában is ügyesebb, mint egy magas hegyizerge.

Summers elhaló hangon sikított. A kezével igazított valamit a sisakján, aztán hátralépett, és eltűnt. Lucky és Colos ekkor értek a tetőre. A sziklataréj a másik oldalon szinte függőlegesen szakadt le, a sima falat csak egy-két éles kiszögellés törte meg. Summers, mint egy kitárt szárnyú sas, lassan vitorlázott lefelé, neki-neki csapódott a sziklafalnak, és mindannyiszor visszapattant róla.

- Kapjuk el, Lucky - kiáltotta Colos, azzal nagyot lendülve és ügyesen kikerülve a kiszögelléseket, levette magát a peremről. Lucky utána.

A Földön, de még a Marson is, ez halálos ugrás lett volna. Az Ión csak egy hajmeresztő lesiklás volt. Behajlított lábbal fogtak talajt, aztán gurultak tovább, hogy valamelyest csökkentsék a becsapódás erejét. Elsőnek Lucky állt talpra, és megindult Summers felé, aki arcra borulva, mozdulatlanul feküdt. Colos zihálva érte utol.

- Hé, nem azt mondom, hogy életem legkönnyebb ugrása... Mi van ezzel a csirkefogóval?

- Halott - mondta komoran Lucky. - A sípóló hangból tudtam, hogy kevés az oxigénje. Már szinte elvesztette

az eszméletét. Ezért rontottam rá.

- Eszméletlenül azért még sokáig elvan az ember - állapította meg Colos.

Lucky azonban megrázta a fejét.

- Summers biztosra ment. Tényleg nem akarta, hogy elkapják. Mielőtt leugrott, kinyitotta a sisakját, hogy beáradjon az Ió mérgező levegője, aztán nekiugrott a sziklának.

Félrelépett, és Colos csak ekkor pillantotta meg az összezúzott arcot.

- Szegény bolond! - mondta Lucky.

- Szegény *áruló!* - dühöngött Colos. - Valószínűleg tudta a választ, de nem akarta elmondani. Most ha akarná, se tudná.

- Nem is kell, Colos - mondta Lucky. - Azt hiszem, most már én is tudom.

16

Robot!

- Tudod? - A kis marsbeli hangja inkább visításnak tetszett. - Hát akkor mondd, Lucky!

De Lucky azt felelte:

- Még nincs itt az ideje. - Lenézett Summersre, akinek szeme élettelenül meredt az idegen égboltra. A maga módján Summers is bevonult a történelembe. Ő az első, aki meghalt az Ión.

Fölnézett. A Nap kezdett eltűnni a Jupiter mögött. A bolygóra sápadt-ezüst fénykörben szállt le az alkonyat.

- Hamarosan sötétedik - mondta Lucky. - Menjünk vissza a hajóhoz.

Colos fel s alá járkált a kabinban. Három lépés az egyik irányba, három a másikba, de azért járkált rendületlenül.

- De ha *tudod*, Lucky - szólalt meg Colos -, akkor miért nem...

- Mert nem olyan egyszerű, és nem kockáztathatom, hogy felrobbanjunk - felelte Lucky. - Engedd, hogy mindent a maga idejében, a magam módján csináljak.

Határozottság csengett a hangjában, s ettől Colos egészen lehiggadt. Inkább témát váltott, és azt mondta: - De akkor minek fecséreljük itt az időt a miatt a csirkefogó miatt? Meghalt. Úgyse tudunk mit kezdeni vele.

- Már csak egy dolog van hátra - szólalt meg Lucky. Felvillant az ajtó jelzőfénye, mire így szólt: - Nyisd ki, Colos. Szerintem Norrich lesz.

Valóban ő volt. A vak mérnök belépett, előtte Mutt, a kutyája.

Norrich kék, világtalan szeme ide-oda rebbent.

- Hallom, mi történt Sommersszel, tanácsos - szólalt meg. - Iszonyú elgondolni, hogy föl akarta... hogy tönkre... Borzalmas elgondolni, hogy áruló volt. De én mégis sajnálom.

Lucky bólintott.

- Gondoltam. Ezért kértem, hogy jöjjön át. Most sötét van kint az Ión. Napfogyatkozás van. De ha újra előbújik a Nap, kijönne velem, hogy eltemessük Summerst?

- Boldogan. Ennyit bárkiért megtennénk, nem igaz? - Norrich leejtette a kezét, mintha Mutt pofáján keresne vigasztalást; a kutya közelebb jött, és lágyan végigsúrolta a gazdáját, mint aki rájött, hogy Norrichnak együttérzésre van szüksége.

- Gondoltam, hogy ki akar jönni velem - mondta Lucky. - Végére is barátok voltak. Nyilván szeretne utoljára elbúcsúzni tőle.

- Köszönöm. Igen, szeretnék. - Norrich világtalan szeme könnyes volt.

- Utoljára megyünk ki. Mihelyt visszatérünk, indulhatunk a Jupiter Kilencre - közölte Lucky Donahue parancsnokkal, mielőtt felcsatolta a sisakját.

- Rendben van - mondta a parancsnok, és valami kimondatlan megértés volt a szemében, ahogy találkozott a tekintetük.

Lucky fölvette a sisakot, eközben a pilótafülke másik sarkában Norrich érzékeny ujjával végigtapintotta Mutt hajlékony űrruháját, hogy minden illesztés biztosan be van-e kapcsolva. Az üvegburás, különös formájú sisakban, amely tökéletesen illett Mutt fejére, a kutya állkapcsa megmozdult, és alig hallhatóan vakkantott. Nyilván tudta: séta következik az alacsony gravitációban, és láthatóan örömmel nyugtázta a tervet.

Elkészült az első sír az Ión. Kemény, sziklás talajon kellett kivágni, erőteres ásóval. Kavicsból, durva homokból emeltek halmot, s a tetejét egy ovális kövel jelölték meg.

Hárman állták körül a sírt, míg Mutt valahol messzebb kőszálat, és mint mindig, ezúttal is hiába próbálta közelebről megvizsgálni a környezetét, mert a fém és az üveg megakadályozta, hogy a saját szaglószerveit

használhassa.

Colos, aki tudta, hogy Lucky mit vár tőle, csak azt nem tudta, hogy miért, feszülten figyelt.

Norrich lehajtott fejjel állt, és halkán azt mondta: - Summers az az ember volt, aki nagyon akart valamit, ezért még gonoszságra is vetemedett, de megfizetett érte.

- Azt tette, amit a szíriusziak kértek tőle - tette hozzá Lucky. - Ez volt a bűne. Szabotázszt követett el, és ráadásul...

Norrich megmerevedett, mivel a szünet Lucky megjegyzésében csak nem akart véget érni. Végül nem bírta tovább:

- Ráadásul?

- Ráadásul felhozta magát a hajóra. Maga nélkül ő nem volt hajlandó felszállni. Maga mesélte, Norrich, hogy csak Summers közbenjárására kerülhetett föl a *Jupiter holdja* fedélzetére.

Lucky hangja egyre ridegebb lett.

- Maga egy robotkém, akit a szíriusziak helyeztek ide. A vakságtól ártatlannak látszik a program többi résztvevőjének szemében, de nincs is szüksége rá, hogy lásson. Megölte a szarvasbékát, és fedezte Summerst, hogy lemaradhasson a hajóról. Dacolva a törvényekkel, a saját életét is kockára tette, ami pedig ellentétes a Harmadik törvénnyel. És végül becsapott engem is, amikor érzelmeket mutatott, hogy a szarvasbékával fel tudjam fogni, csak hogy ezek a szíriusziak által beépített szintetikus érzelmek voltak.

Ez volt a végszó, amire Colos várt. Magasra emelve a pisztoly ravaszát, rávetette magát Norrichra, akinek zavaros tiltakozása szinte nem is állt össze szavakká.

- Tudtam, hogy maga volt az - ordította Colos -, de most szétkenem a pofáját.

- Nem igaz - vinyogott Norrich, aki csak most tudott megszólalni. Fölesapta a kezét, és hátratántorodott.

Mutt hirtelen egy csikká változott a sápadt, fehér fényben. Vadul előrevetette magát, hogy futva tegye meg a hiányzó negyed mérföldet, és elszántan Colost célozta meg.

Colos nem is vette észre. Egyik kezével elkapta Norrich vállát. A másikkal magasra tartotta a pisztolyt. És ekkor Muttt összeesett!

Már csak három méterre volt a viaskodó pártól, amikor a lába megmerevedett, felbukott, elgurult mellettük, és csak jóval arrébb, már élettelenül állt meg. A sisak üvegén keresztül látszott, hogy kinyílt a szája, mintha ugatás közben halt volna meg.

Colos továbbra is ebben a fenyegető helyzetben állt Norrich fölött, mint aki maga is megdermedt.

Lucky gyors léptekkel közeledett az állat felé. Úgy használta az erőteres ásót, mint egy nyúzókést, ahogy a fejétől a farkáig felhasította Muttt úrruháját.

Aztán feszülten átmetszette a bőrt a nyaka hátsó részén, és páncélkesztyűs ujjával ügyesen benyúlt a bőr alá. A keze egy parányi gömbben akadt meg, ami minden lehetett, csak csont nem. Megemelte a gömböt, de az nem engedett. Lélegzetét visszafojtva elszakította a gömböt rögzítő drótokat, aztán, szinte elgyöngülve a megkönnyebbüléstől, felállt. Egy szerkezet számára, amelyet az agy hoz működésbe, az agy alapja a leglogikusabb hely, és ezt sikerült megtalálnia. Muttt többé nem jelent veszélyt senki számára.

Norrich felkiáltott, mert ösztönösen megérezte a veszteséget.

- A kutyám! Mit művelnek a kutyámmal?

- Ez nem kutya, Norrich - mondta halkán Lucky. - Soha nem is volt az. Hanem robot. Gyere, Colos, vezesd vissza Norrichot a hajóra. Én majd viszem Muttot.

Lucky és Colos Panner szobájában voltak. A *Jupiter holdja* újra a magasba emelkedett, és az Ió gyorsan távolodott, már csak egy ragyogó fémpénz volt az égen.

- Mivel árulta el magát a kutya? - kérdezte Panner. - Egy csomó mindennel, amit nem vettem észre mondta komoran Lucky. - Minden jel arra mutatott, hogy Muttt a robot, de annyira arra figyeltem, hogy emberszabású robotot találjak, olyan mélyen meg voltam győződve róla, hogy a robot csakis ember alakú lehet, hogy folyton elvitettem az igazságot, pedig karnyújtásnyira volt tőlem.

- De végül is mikor jött rá?

- Amikor Summers levetette magát a szikláról, és öngyilkos lett. Ahogy ott feküdt, és ránéztem, eszembe jutott Colos, aki átesett az ammóniahavon, és majdnem meghalt. Azt gondoltam: nem volt itt Muttt, hogy megmentse... És abban a percben tudtam.

- De hogyan? Nem értem.

- Hogyan mentette meg Muttt Colost? Amikor a kutya elrohant mellettünk, Colost nem lehetett látni, mert valahol a jég alatt volt. Muttt mégis belevetette magát a folyóba, habozás nélkül elindult Colos után, és ki is húzta. Mindezt gondolkodás nélkül elfogadtuk, mivel tudjuk, hogy a kutyák a szaglószervecskék segítségével olyan dolgokat is megtalálnak, amiket nem lehet látni. De Muttt feje sisakban volt. Se látni, se szagolni nem tudott, mégis könnyedén megtalálta. Rá kellett volna jönnünk, hogy itt valami szokatlan észleléssel van dolgunk. Hogy ez hogyan működik, majd megfejtjük, ha a robotszakértők végeztek a tetem boncolásával.

- Most, hogy így elmagyarázza - mondta Panner -, pofonegyszerűnek tűnik. Tehát a kutya azzal árulta el

magát, hogy az Első törvény szerint a robotnak segítséget kell nyújtania, ha egy ember bajba jut.

- Így van - ismerte el Lucky. - De mihelyt végre fölismertem, hogy Mutt a gyanúsított, újabb események terelték el a figyelmemet. Summers feljuttatta Norrichot a hajó fedélzetére, de közben Muttot is felhozta. Mi több, Summers volt az is, aki Muttot megszerezte Norrichnak. Valószínűnek látszik, hogy van a Földön egy hálózat, amely kizárólag azzal foglalkozik, hogy ilyen kémkutyákat szórjon szét a veszélyesebb kutatóközpontokban vagy azok környékén dolgozó embereknek.

- A kutya tökéletes kém - folytatta kis szünet után Lucky. - Ha valaki azon kap egy kutyát, hogy az iratai között szimatol, vagy a laboratórium szupertitkos részében sétál, ugyan miért aggódna? Inkább valószínű, hogy megpaskolja a pofáját, vagy ad neki egy kis kutyaeledelt. Legjobb tudásom szerint átvizsgáltam Muttot, és azt gondolom, hogy van egy beépített adóvevője, amellyel folyamatosan tartja a kapcsolatot szíriuszi gazdáival. Látják, amit ő lát, hallják, amit ő hall. Például Mutt szemén keresztül látták a szarvasbékát, felismerték a benne rejlő veszélyt, és utasították, hogy ölje meg. Képes volt beindítani egy energiafejlesztőt, amellyel kiégethette az ajtó zárját. Még ha rajta is kaptuk volna, jó esély volt arra, hogy véletlen balesetnek könyveljük el, mint amikor a kutya egy fegyverrel kezd el játszani. De amikor mindez megfordult a fejemben, még csak az elején voltam egy gyakorlati problémának. Meg kellett próbálnom veszélytelen helyre terelni a kutyát. Biztos voltam benne, hogy mihelyt egyértelműen ráterelődik a gyanú, egy belső kioldó működésbe hozza a robbanószerkezetet.

Igy hát először a hajótól biztos távolságra kellett kivinnem Norrichot és Muttot, mondván, hogy megássuk Summers sírját. Ha ezek után Mutt fölrobban, legalább a hajó és a legénység megmenekül. Természetesen hagytam üzenetet Donahue parancsnoknál azzal, hogy csak akkor bontsa ki, ha nem térnék vissza, hogy a Földön folytathassák a nyomozást a kutatóintézetekben lévő kutyák összeszedésével. Ezek után megvádoltam Norrichot...

Colos közbevágott:

- Mars homokja, Lucky, egy darabig azt hittem, hogy tényleg komolyan gondolod, amikor azt mondd, hogy Norrich ölte meg a szarvasbékát, és beépített érzelmekkel próbált átverni. - Lucky megrázta a fejét.

- Nem, Colos. Ha ilyen beépített érzelmekkel át tudott volna verni, akkor minek bajlódjon azzal, hogy megöli a szarvasbékát? Nem, csak biztosítani akartam, hogy ha a szíriusziak lehallgatnak Mutt érzékszervein keresztül, akkor meg legyenek győződve róla, hogy rossz nyomon vagyok. Mi több, olyan helyzetet akartam teremteni, amelyben Mutt válaszut elé kerül.

- Tehát - folytatta Lucky - Colos egy megbeszélte jelre megtámadja Norrichot. Muttba, mivelhogy vakvezető kutya, beleverték, hogy támadás esetén védje meg a gazdáját, de a parancsnak való engedelmesség egyben azonos a Második törvénnyel is. Ezzel általában nincs is baj. Egy vakot ritkán támadnak meg, és ha mégis, elég annyi, hogy a kutya viczorogni kezd, és kimutatja az agyaráit. Ám Colost ezzel nem sikerült eltántorítani, és Mutt azóta, hogy megépítették, most először került olyan dilemma elé, amiből nem volt menekvés. De hogyan oldja meg? Nem támadhatja meg Colost. Ez az Első törvénybe ütközik. Másrészt viszont azt sem hagyhatta, hogy Norrichot bántsák. Olyan dilemma volt ez, amelyben Mutt agya felmondta a szolgálatot. Mihelyt ez megtörtént, már csak arra kellett ügyelnem, hogy a benne lévő robbanószerkezet működésbe ne lépjen. Így hát kiemeltém, és ezek után mindenki biztonságba kerül.

Panner mélyet lélegzett. - Szép munka volt. - Lucky felhorkant.

- Szép? Ha ésnél vagyok, ezt az első nap is megtehettem volna, mihelyt landoltam a Jupiter Kilencen. Egyébként majdnem meg is tettem. Folyton ott motoszkált a fejemben egy fölismerés, csak soha nem tudtam elkapni.

- Mi volt az, Lucky? - kérdezte Colos. - Még mindig nem tudom.

- Pedig egyszerű. A szarvasbéka az állatok érzelmeit éppúgy érzekelte, mint az emberekét. Erre jó *példát* is láthattunk, amikor először landoltunk a Jupiter Kilencen. Éhséget észleltünk egy macska agyában. Később Norrich rá akart venni: tegyél úgy, mintha megütnéd, hogy bemutatnád, milyen jól megvédi Mutt. Meg is tetted. Én a szarvasbékán keresztül figyeltem Norrich és a te érzelmeidet, és Mutt ugyan kívülről dühösnek látszott, de belül nyoma sem volt ilyesfajta érzelmeknek. Vagyis a kezdet kezdetén abszolút biztos bizonyítékom lett volna, hogy Muttnak nincsenek érzelmei, tehát nem kutya, hanem robot. Én azonban annyira meg voltam győződve róla, hogy emberszabású robotot kell találnom, hogy egyszerűen nem jutott el a tudatomig... Na mindegy, gyertünk vacsorázni, útközben meglátogatjuk Norrichot. Megígérem, hogy szerzek neki egy másik kutyát, ezúttal igazit.

Fölkeltek, és Colos azt mondta:

- Akárhogy is, Lucky, lehet, hogy beletelt egy kis időbe, de végre sikerült megállítanunk a szíriusziakat.

- Nem hiszem, hogy sikerült megállítanunk mondta csendesen Lucky -, de egy kicsit talán lelassítottuk őket.

Benedek Mihály fordítása